

KNO-4101-01-01/2013
Nr ewid. 169/2013/P/13/060/KNO

Informacja o wynikach kontroli

**DZIAŁALNOŚĆ
CENTRALNEGO OŚRODKA SPORTU
I OŚRODKÓW PRZYGOTOWAŃ OLIMPIJSKICH**

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

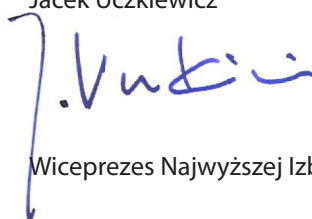
Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu Nauki,
Oświaty i Dziedzictwa Narodowego:
Piotr Prokopczyk

Akceptuję:

Jacek Uczkiewicz

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

dnia 14.07.2014r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

1. ZAŁOŻENIA KONTROLI	5
1.1 Tytuł kontroli.....	5
1.2 Charakterystyka obszaru objętego kontrolą.....	5
1.3 Uzasadnienie podjęcia kontroli	7
1.4 Cel i zakres kontroli	8
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	9
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	9
2.2. Wnioski końcowe.....	10
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	11
3.1. Tworzenie przez Centralny Ośrodek Sportu warunków do szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej.....	11
3.1.1. Nadzór Centralnego Ośrodka Sportu nad Ośrodkami Przygotowań Olimpijskich.....	11
3.1.2. Zapewnienie zgodności struktury organizacyjnej ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym Centralnego Ośrodka Sportu.....	18
3.1.3. Efektywność gospodarki finansowej Centralnego Ośrodka Sportu.....	20
3.1.4. Gospodarowanie przez Centralny Ośrodek Sportu powierzonym mieniem oraz realizacja inwestycji.....	22
3.2. Przygotowanie Ośrodków Przygotowań Olimpijskich do świadczenia usług w zakresie szkolenia sportowego	25
3.3. Nadzór Ministra Sportu i Turystyki nad działalnością Centralnego Ośrodka Sportu i Ośrodków Przygotowań Olimpijskich.....	34
4. INFORMACJE DODATKOWE	42
4.1. Przygotowanie kontroli	42
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	42
4.3. Finansowe rezultaty kontroli	46
5. ZAŁĄCZNIKI.....	47

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

COS	Centralny Ośrodek Sportu
FRKF	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
Minister	Minister Sportu i Turystyki
MSiT	Ministerstwo Sportu i Turystyki
Nominalna liczba miejsc noclegowych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich	oznacza liczbę miejsc noclegowych całorocznych i sezonowych pomnożoną przez liczbę dni kalendarzowych odpowiednio w roku i w okresie sezonu i zmniejszoną o liczbę miejsc noclegowych wyłączonych z użytkowania, tj. liczbę udokumentowanych dni, w których poszczególne miejsca noclegowe były nieczynne z powodu awarii, remontu, dezynfekcji, okresowego gruntownego sprzątnięcia, braku możliwości zapewnienia wymaganej temperatury w pomieszczeniach mieszkalnych i w innych uzasadnionych przypadkach.
Ośrodek	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich
Pzs	polski związek sportowy
Strategia rozwoju bazy sportowej COS	Strategia rozwoju bazy sportowej COS i OPO na lata 2013–2015 oraz zadania planowane do realizacji w latach kolejnych
Strategia rozwoju COS	Strategia rozwoju średniookresowego Centralnego Ośrodka Sportu wraz ze wskazaniem programów rozwoju na lata 2013–2020
Szkolenie sportowe stacjonarne	dotyczy osób korzystających z noclegu w Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich. Szkolenie sportowe stacjonarne prowadzone jest w podziale na: centralne, klubowe i inne.
Szkolenie stacjonarne centralne	obejmuje zawodników polskich związków sportowych, w tym kadry olimpijskie, kadry narodowe seniorów, kadry narodowe juniorów, ośrodków szkolenia sportowego młodzieży i innych osób ujętych w programie zgrupowania sportowego, imprez i zawodów sportowych. Do osób objętych szkoleniem stacjonarnym centralnym zalicza się również zgrupowania, imprezy i zawody sportowców z niepełnosprawnościami.
Szkolenie stacjonarne klubowe	obejmuje zawodników kadr wojewódzkich, szkół mistrzostwa sportowego, klubów sportowych, akademickich związków sportowych, uczniowskich klubów sportowych, wojskowych, itp.
Szkolenie sportowe skrócone	dzieci, młodzież i zawodnicy polscy korzystający z obiektów sportowych COS w Warszawie oraz Ośrodków (bez korzystania z noclegu). Szkolenie sportowe skrócone prowadzone jest w podziale na: centralne, klubowe, imprezy i zawody sportowe, inne, pozostali (nieobjęci szkoleniem stacjonarnym i skróconym).

1.1 Tytuł kontroli

Kontrola pn. Działalność Centralnego Ośrodka Sportu i Ośrodków Przygotowań Olimpijskich (nr P/13/060) została przeprowadzona z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli¹.

1.2 Charakterystyka obszaru objętego kontrolą

Centralny Ośrodek Sportu to jedyny w Polsce podmiot wyspecjalizowany w świadczeniu usług szkolenia sportowego na najwyższym poziomie (kadra olimpijska, kadra narodowa seniorów i juniorów). Statutowym zadaniem COS jest tworzenie warunków (organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych) dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej. Dotyczy to również szkolenia związanego z przygotowywaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych), mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy².

Organem założycielskim COS jest Minister Sportu i Turystyki. Od dnia 1 stycznia 2011 r. COS funkcjonuje w nowej formie organizacyjno-prawnej – jako instytucja gospodarki budżetowej³. W ramach struktury COS funkcjonuje sześć Ośrodków Przygotowań Olimpijskich.

W latach 2011–2013 Minister zlecał COS realizację zadania publicznego polegającego na tworzeniu warunków dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, poprzez bieżące utrzymanie i zarządzanie obiektami sportowymi Centralnego Ośrodka Sportu.

Podstawę zlecenia COS realizacji zadania publicznego stanowił art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁴, w związku z art. 24 ust. 1, art. 47 i art. 150 ustawy o finansach publicznych.

W ustawie o finansach publicznych (art. 24 ust. 1) dopuszczalność przyznania dotacji instytucji gospodarki budżetowej uzależniona została od łącznego spełnienia dwóch warunków, tj. jednostka może otrzymać dotację na realizację zadań publicznych a podstawę prawną udzielenia dotacji stanowią ustawy odrębne (ustawy inne niż ustawa o finansach publicznych i ustawa budżetowa). W przypadku Centralnego Ośrodka Sportu podstawę udzielenia dotacji stanowił art. 29 ust. 1 ustawy o sporcie, zgodnie z którym minister właściwy do spraw kultury fizycznej może dofinansowywać uprawianie lub organizowanie sportu oraz jego promocję.

Ze względu na wątpliwości interpretacyjne dotyczące możliwości udzielania COS dotacji celowej z budżetu państwa na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy o sporcie Minister podjął działania w celu zapewnienia spójności tej ustawy z ustawą o finansach publicznych⁵.

¹ Podejmując decyzję o przeprowadzeniu kontroli uwzględniono również wniosek Posłów na Sejm RP Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość o przeprowadzenie kontroli w Centralnym Ośrodku Sportu i Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich. Wniosek ten został skierowany do Prezesa NIK w dniu 14 marca 2012 r.

² Zgodnie z § 6 ust. 1 statutu instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu, stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”, zmienionego zarządzeniem Nr 22 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 17 października 2011 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”.

³ W rozumieniu art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o finansach publicznych*.

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 715, zwanej dalej *ustawą o sporcie*.

⁵ Na potrzebę podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do uporządkowania stanu prawnego oraz zapewnienia spójności ustawy o sporcie z ustawą o finansach publicznych wskazywał również Departament Audytu Sektora Finansów Publicznych w Ministerstwie Finansów po przeprowadzonej (we wrześniu 2012 r.) ocenie efektywności funkcjonowania COS jako instytucji gospodarki budżetowej.

Zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy o sporcie (przekazanym w dniu 3 września 2013 r. do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych) w art. 29 ustawy o sporcie wprowadzono jednoznaczne zmiany, które regulują możliwość przyznawania instytucji gospodarki budżetowej – COS dotacji celowej na realizację zadań publicznych⁶.

Przychody COS wyniosły 71.834,0 tys. zł w 2011 r., 76.618,4 tys. zł w 2012 r. oraz 78.341 tys. zł w 2013 r.⁷, w tym:

- przychody własne z prowadzonej działalności 50.032,3 tys. zł w 2011 r., 51.276,4 tys. zł w 2012 r. oraz 52.432 tys. zł w 2013 r. (69,6% w 2011 r. oraz 66,9% w 2012 r. i 2013 r. przychodów ogółem), dotacja celowa na realizację zadania publicznego 19.986,9 tys. zł w 2011 r., 20.978,2 tys. zł w 2012 r. oraz 20.979 tys. zł w 2013 r. (odpowiednio: 27,8%, 27,4% oraz 26,8% przychodów ogółem),
- pozostałe przychody operacyjne: 1.814,7 tys. zł w 2011 r., 4.363,8 tys. zł w 2012 r. oraz 4.930,0 tys. zł w 2013 r. (odpowiednio: 2,5%, 5,7% oraz 6,3% przychodów ogółem).

W latach 2011–2013 (I półrocze) COS otrzymał także dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne z budżetu państwa (w wysokości 5.702 tys. zł) oraz z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (w kwocie 90.128,5 tys. zł⁸). Do dofinansowania ze środków FRKF (w latach 2011–2013) zakwalifikowano również 17 inwestycji o wartości całkowitej 53.559,2 tys. zł, na które (do dnia 30 czerwca 2013 r.) przekazano dofinansowanie w wysokości 8.659,3 tys. zł.

Polskie związki sportowe tworzone są w celu organizowania i prowadzenia współzawodnictwa w danym sporcie⁹. Minister, w komunikacie z dnia 5 marca 2013 r., przedstawił wykaz 70 pzs, spośród których 37 ma charakter olimpijskich¹⁰, a 33 nieolimpijskich. Minister może zlecać pzs realizację zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych), mistrzostwach świata lub Europy¹¹.

Minister zlecał pzs oraz innym podmiotom działającym w zakresie kultury fizycznej¹² realizację zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych), mistrzostwach świata lub Europy. Szczegółowe zasady udzielania i rozliczania dotacji pzs były ustalane przez Ministra corocznie.

Dotacje celowe na realizację zadań publicznych przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej były udzielane z budżetu państwa oraz FRKF. Łączna kwota wydatkowanych

⁶ W art. 29 po ust. 1 dodano m.in. ust. 1b, zgodnie z którym dotacje celowe (na funkcjonowanie, bieżące utrzymanie i zarządzanie obiektami sportowymi; realizację zadań służących przygotowywaniu kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy) przyznaje się instytucji gospodarki budżetowej – Centralnemu Ośrodkowi Sportu, dla której organem założycielskim jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej, utworzonej w celu realizacji zadań publicznych.

⁷ Dane za cały 2013 r. nie były objęte kontrolą NIK z uwagi na jej zakończenie 1 lipca 2013 r.

⁸ Kwota 85.359,3 tys. zł dotyczy umów zawartych przed 2010 r. Środki te przeznaczone były m.in. na remonty, przebudowę i rozbudowę istniejących obiektów sportowych.

⁹ Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o sporcie.

¹⁰ W liczbie 37 pzs przygotowujących reprezentantów Polski do igrzysk olimpijskich uwzględniono m.in. Polski Związek Golfa, Polski Związek Rugby oraz Polski Związek Akrobatyki Sportowej.

¹¹ Minister zleca realizację zadania publicznego na podstawie art. 151 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 29 ust. 1 i 7 ustawy o sporcie. Zlecenie realizacji zadania publicznego odbywa się z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

¹² Podstawę zlecenia realizacji zadania publicznego stanowił art. 151 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w związku z art. 29 ust. 1 i 7 ustawy o sporcie. Zlecenie realizacji zadania publicznego pzs odbywało się z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

przez te podmioty środków w latach 2010–2012 wyniosła 472.046,7 tys. zł, w tym na program przygotowań olimpijskich – 54.026,2 tys. zł¹³, program przygotowań do mistrzostw świata i Europy w sportach olimpijskich i nieolimpijskich – 418.020,5 tys. zł¹⁴. Na sport wyczynowy osób niepełnosprawnych, w latach 2010–2012, wydatkowano łącznie kwotę 40.409,2 tys. zł¹⁵, w tym z budżetu państwa – 13.578,5 tys. zł oraz FRKF – 26.830,7 tys. zł.

Umowy zawarte z pzs w 2011 r. zawierały zapis, że przy realizacji zadania objętego umową, pzs winien wykorzystać bazę sportowo-szkoleniową COS¹⁶. W związku z opinią Departamentu Prawnego Ministerstwa, który uznał, że klauzula obligująca pzs do korzystania z bazy COS byłaby sprzeczna m.in. z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zapis ten został zmodyfikowany poprzez zalecenie wykorzystywania bazy sportowej COS do organizacji szkolenia¹⁷. Zapis taki wprowadzono również do programu dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej w sportach olimpijskich lub nieolimpijskich w 2013 r.¹⁸. W programie tym wskazano także standardy jakie powinny spełniać obiekty specjalistyczne niezbędne do realizacji szkolenia¹⁹.

1.3 Uzasadnienie podjęcia kontroli

Prawidłowość funkcjonowania oraz wykorzystania bazy sportowej COS była przedmiotem interpelacji i zapytań poselskich w VI i VII kadencji Sejmu RP. Niniejszą kontrolę przeprowadzono, m.in. aby sprawdzić podnoszone przez Posłów problemy w działalności COS. Problemy te dotyczyły przede wszystkim niskiego wykorzystania bazy sportowej COS przez pzs, możliwości dalszego rozwoju bazy sportowej COS, ujemnego wyniku finansowego jego działalności oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu wybranych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich. Kontrolę przeprowadzono także, aby sprawdzić realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych w wyniku kontroli pn. Finansowanie ze środków publicznych sportu wyczynowego (nr P/05/075), której celem była m.in. ocena wykorzystania bazy sportowej przez Ośrodki w Spale, w Szczyrku, w Wałczu, we Władysławowie i w Zakopanem w latach 2003–2005 (I półrocze).

¹³ Program przygotowań olimpijskich do: Vancouver 2010 – 3.488,2 tys. zł, Londynu 2012 – 44.893 tys. zł i Soczi 2014 – 5.645 tys. zł.

¹⁴ Program przygotowań do Mistrzostw Świata i Europy w sportach olimpijskich – 373.211,7 tys. zł, w sportach nieolimpijskich – 44.808,8 tys. zł

¹⁵ W 2010 r. wydatkowano łącznie 13.684,9 tys. zł (z części 25 – 3.944,4 tys. zł, z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – 9.740,4 tys. zł), w 2011 r. – 13.065,3 tys. zł (odpowiednio 4.412,3 tys. zł i 8.653 tys. zł), a w 2012 r. – 13.659,1 tys. zł (5.221,8 tys. zł i 8.437,3 tys. zł). W 2013 r. natomiast przyznano na sport wyczynowy osób niepełnosprawnych łącznie kwotę 11.445 tys. zł (część 25 – 3.520 tys. zł, FRKF – 11.445 tys. zł).

¹⁶ Wzór umowy określony został załącznikiem do zarządzenia Nr 31 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad przyznawania i rozliczania dotacji celowych dla polskich związków sportowych na dofinansowanie zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy ze środków budżetowych na rok 2011, ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Nr 4 z dnia 13 stycznia 2011 r. Zarządzenie niepublikowane.

¹⁷ Załącznik nr 1 pn. *Program dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w sportach olimpijskich i nieolimpijskich w 2012 roku* do zarządzenia Nr 24 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 16 lipca 2011 roku w sprawie wprowadzenia *Programu dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w 2012 roku*. Zarządzenie niepublikowane.

¹⁸ Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 25 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia *Programu dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w sportach olimpijskich lub nieolimpijskich w 2013 roku*. Zarządzenie niepublikowane.

¹⁹ Załącznik nr 4 do zarządzenia Nr 25 pn. *Obiekty specjalistyczne niezbędne do realizacji szkolenia w sportach*.

1.4 Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena realizacji zadań przez COS i Ośrodki oraz ocena działań Ministra w zakresie nadzoru nad działalnością COS i Ośrodków. Kontrolą objęto lata 2011–2013 (I półrocze)²⁰.

Ocena dotyczyła w szczególności:

- 1) tworzenia przez COS warunków do szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs oraz inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej,
- 2) przygotowania Ośrodków do świadczenia usług szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej,
- 3) sprawowania przez Ministra nadzoru nad działalnością COS i Ośrodków oraz dofinansowania realizowanych przez COS zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej.

Kontrolą objęto Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Centralny Ośrodek Sportu wraz z oddziałami, tj. sześcioma Ośrodkami Przygotowań Olimpijskich (w Giżycku, w Spale, w Szczyrku, w Wałczu, we Władysławowie, w Zakopanem).

Wykaz skontrolowanych jednostek organizacyjnych i osób kierujących tymi jednostkami, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK stanowi załącznik nr 5.3. do niniejszej Informacji.

Kontrolę we wszystkich jednostkach przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, tj. pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

²⁰ Wykorzystano również dane za 2010 r. w zakresie: 1) przygotowania i przebiegu procesu likwidacji COS jako państwowego zakładu budżetowego oraz utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pn. Centralny Ośrodek Sportu; 2) stopnia wykorzystania bazy sportowej Ośrodków do celów szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs oraz inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej; 3) stanu zatrudnienia w COS oraz Ośrodkach. Ponadto pozyskano dane za 2009 r. i 2010 r. dotyczące gospodarki finansowej państwowego zakładu budżetowego pn. Centralny Ośrodek Sportu.

²¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., zwana dalej *ustawą o NIK*.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Centralny Ośrodek Sportu tworzył warunki do szkolenia sportowego, zgodnie z wymogami międzynarodowych federacji sportowych, dla 16 z 37 sportów olimpijskich. Proponowana oferta szkoleniowa nie była dostosowana do zmieniających się wymagań szkolenia sportowego, a Ośrodki Przygotowań Olimpijskich nie miały określonej specjalizacji²². Istotną przyczyną tego stanu było nieokreślenie przez Ministra Sportu i Turystyki kierunków rozwoju COS w okresie wieloletnim i wynikający z tego brak możliwości określenia planów inwestycyjnych.

Wykorzystanie przez polskie związki sportowe bazy sportowej i noclegowej Ośrodków, mimo ustalenia stawek noclegowych poniżej ponoszonych kosztów, było niskie²³. Jednocześnie polskie związki sportowe nie były zobowiązane do korzystania z bazy sportowej Ośrodków. W latach 2011–2013 wskaźniki rentowności sprzedaży, a także majątku i kapitałów własnych, podobnie jak wynik finansowy COS były ujemne. COS nieefektywnie gospodarował powierzonym mieniem dopuszczając m.in. do degradacji niektórych nieruchomości. Na efekt finansowy COS miało wpływ przeznaczenie terenu Stadionu Dziesięciolecia pod budowę Stadionu Narodowego, co skutkowało utratą przez COS 5-6 mln zł rocznych wpływów z tytułu dzierżawy Stadionu Dziesięciolecia²⁴.

NIK pozytywnie ocenia wdrożenie przez COS w 2013 r. mechanizmów kontroli jakości oferowanych usług.

Nadzór Ministra Sportu i Turystyki nad działalnością COS był niewystarczający. Minister nie kontrolował realizacji zadań publicznych, jak również nie sprawdzał rzetelności sprawozdań COS. Ponadto przekształcając COS w 2011 r. w instytucję gospodarki budżetowej nie dokonał analizy przydatności należących do COS nieruchomości dla szkolenia sportowego oraz nie uwzględnił zwiększenia obciążeń z tytułu podatku od nieruchomości. Brak analizy przydatności składników majątkowych COS miał negatywny wpływ na bieżącą działalność i rozwój COS, a Minister nie podjął decyzji o restrukturyzacji Ośrodków.

Pozostałe stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły, m.in.:

- nierzetelnego sporządzania sprawozdań z działalności podstawowej i dodatkowej COS oraz planu działalności, [str. 21-22]
- nieterminowego złożenia sprawozdania końcowego z wykonania w 2011 r. i 2012 r. zadania publicznego, [str. 38]
- przyznawania pracownikom COS premii w sposób niezgodny z zasadami ustalonymi w wewnętrznym regulaminie premiowania, [str. 21]
- przypadków nierzetelnej realizacji umów dotyczących dofinansowania inwestycji COS ze środków FRKF, zawartych pomiędzy Ministrem i COS, [str. 38-39]

²² Stan na dzień zakończenia kontroli w COS tj. 1 lipca 2013 r.

²³ Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc na szkolenie centralne przez polskie związki sportowe wyniosło 96.106 osobodni w 2012 r. oraz 116.236 osobodni w 2013 r., co stanowiło odpowiednio wykorzystanie 21% i 24% nominalnej liczby miejsc, którymi dysponował COS w tym czasie (458.498 w 2012 r. oraz 482.054 w 2013 r.) Największe wykorzystanie nominalnej liczby miejsc na cele szkolenia centralnego w latach 2012-2013 wykazał OPO Spała odpowiednio: 31% i 36%. Najgorzej pod tym względem przedstawiała się sytuacja w OPO Giżycko, gdzie na szkolenie centralne przypadało odpowiednio 11% i 12% nominalnej liczby miejsc oraz w OPO Zakopane (14% i 19% miejsc).

²⁴ Do dnia 31 grudnia 2010 r. Stadion Dziesięciolecia w Warszawie znajdował się w trwałym zarządzie COS. W związku z przeznaczeniem tej nieruchomości na budowę Stadionu Narodowego nie została ona przekazana COS na własność.

- **nierzetelnej weryfikacji rozliczeń finansowych z realizacji zadań publicznych składanych przez pzs skutkującej nieokreśleniem dotacji w kwocie 888,4 tys. zł podlegającej zwrotowi do budżetu państwa z powodu przekroczenia procentowego udziału wysokości dofinansowania ze środków budżetu państwa w łącznej kwocie wydatków.** [str. 39-40]

2.2 Wnioski końcowe

Warunkiem wzrostu stopnia wykorzystania bazy sportowej Ośrodków przez pzs oraz inne podmioty jest zmiana zasad dofinansowywania zadań polegających na przygotowywaniu kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych) oraz mistrzostwach świata lub Europy.

W tym celu Minister Sportu i Turystyki powinien rozważyć:

- 1) **określenie kierunków rozwoju i dalszego funkcjonowania COS w okresie wieloletnim,**
- 2) **wprowadzenie w programie dofinansowania przygotowań kadry narodowej zapisu obligującego pzs do korzystania z bazy sportowej Ośrodków, które zapewniają szkolenie sportowe na odpowiednim poziomie.**

Stwierdzone nieprawidłowości i sformułowane uwagi, związane z nadzorem nad działalnością COS wskazują na potrzebę podjęcia przez Ministra Sportu i Turystyki następujących działań:

- 1) **przeprowadzenie kompleksowej analizy przydatności przekazanego COS mienia do prowadzenia działalności statutowej,**
- 2) **przeprowadzenie kontroli realizacji przez COS zadań dofinansowanych z budżetu państwa, tj. tworzenia warunków dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej.**

W celu zapewnienia prawidłowości funkcjonowania COS dyrektor COS oraz dyrektorzy Ośrodków powinni:

- 1) **dokonać oceny zasadności dalszego dostosowywania i rozwoju bazy sportowej wszystkich sześciu Ośrodków do szkolenia sportowego na najwyższym poziomie (kadra olimpijska, kadra narodowa seniorów i juniorów),**
- 2) **zwiększyć efektywność gospodarowania mieniem, min. poprzez zintensyfikowanie działań mających na celu: wzrost wykorzystania bazy sportowej Ośrodków; wyeliminowanie przypadków ponoszenia strat w związku z gospodarowaniem częścią nieruchomości; ustalanie stawek osobodnia z uwzględnieniem rzeczywistych kosztów ponoszonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego,**
- 3) **dokonywać oceny jakości wszystkich usług świadczonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego.**

Wnioski i uwagi skierowane do poszczególnych jednostek objętych kontrolą oraz sposób ich realizacji omówiono w pkt. 4.2. Informacji.

3.1 Tworzenie przez Centralny Ośrodek Sportu warunków do szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej

3.1.1. Nadzór Centralnego Ośrodka Sportu nad Ośrodkami Przygotowań Olimpijskich

Monitorowanie standardu usług

W lutym 2013 r. nadzór nad działalnością Ośrodków powierzono Zespołowi Kontrolingu i Analiz Ekonomiczno-Funkcjonalnych, co NIK ocenia pozytywnie. Przed 2013 r. COS nie monitorował i nie dokonywał oceny usług świadczonych przez Ośrodki. Standardy usług, jakie Ośrodki powinny świadczyć dla pzs w ramach szkolenia sportowego, zdefiniował Minister Sportu i Turystyki w załączniku nr 4 do zarządzenia Nr 25 z dnia 11 grudnia 2012 r.²⁵. Do dnia zakończenia kontroli dyrektor COS nie określił zadań merytorycznych i specjalizacji sportowej Ośrodków.

1.1. Dyrektor COS przeniósł obowiązek określenia w regulaminie organizacyjnym COS zakresu działania Ośrodków na dyrektorów Ośrodków. Było to niezgodne ze statutem COS²⁶.

Dyrektorzy dwóch Ośrodków (w Giżycku i w Zakopanem) nie wypełnili ustalonego przez dyrektora COS obowiązku określenia zadań merytorycznych Ośrodków. Tym samym naruszyli regulamin organizacyjny COS. Ponadto dyrektorzy czterech Ośrodków (w Spale, w Szczyrku, w Zakopanem, we Władysławowie) określili przedmiot działalności Ośrodków ogólnie, bez wskazania rodzaju oraz standardu usług świadczonych w ramach szkolenia sportowego. Dyrektor COS zaakceptował regulaminy organizacyjne wszystkich sześciu Ośrodków.

1.2. Dyrektor COS nie określił specjalizacji sportowej Ośrodków. Brak specjalistycznego charakteru Ośrodków podkreślono również w *Strategii rozwoju średniookresowego COS wraz ze wskazaniem programów rozwoju na lata 2013–2020* (dalej „Strategia rozwoju COS”), która (w dniu 29 maja 2013 r.) została przedłożona Ministrowi. Podstawowe dane o infrastrukturze sportowej Ośrodków zostały zamieszczone jedynie w broszurze promującej ofertę Ośrodków.

Skutkowało to stworzeniem przez Ośrodki warunków do treningu tych samych sportów. Sześć Ośrodków zapewniało pełną bazę i sprzęt specjalistyczny dla judo, tenisa, pięć dla podnoszenia ciężarów, koszykówki, siatkówki, piłki ręcznej, badmintona, a trzy dla wszystkich lub wybranych konkurencji lekkoatletycznych. Równocześnie dla 21 z 37 sportów olimpijskich Ośrodki nie zapewniły pełnej bazy sportowej i sprzętu specjalistycznego (str. 27).

Szczegółowe informacje nt. bazy sportowej poszczególnych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich zostały przedstawione w załączniku nr 5.4. do niniejszej Informacji.

1.3. Przed 2013 r. nie monitorowano i nie dokonywano oceny usług świadczonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego.

W latach 2011–2012 COS przeprowadzał w Ośrodkach kontrole wewnętrzne, których przedmiot nie był bezpośrednio związany z realizacją przez Ośrodki działalności statutowej. Jedyna kontrola wewnętrzna dotycząca stanu infrastruktury sportowej, jakości usług żywienia i odnowy biologicznej

²⁵ Zarządzenie Nr 25 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia „Programu dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w sportach olimpijskich lub nieolimpijskich w 2013 r.” (niepublikowane).

²⁶ Stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu” (zarządzenie niepublikowane).

oraz działań w ramach realizacji szkoleń sportowych została przeprowadzona w Ośrodku w Wałczu w I kwartale 2013 r.

Przedmiotem kontroli wewnętrznych przeprowadzonych w latach 2011–2013 (I kwartał)²⁷ była działalność Ośrodków m.in. w zakresie: 1) udzielania zamówień publicznych, 2) realizacji inwestycji, 3) rozliczania dotacji celowej na wydatki bieżące, 4) sposobu ewidencji zakupu towarów i usług oraz ich rozliczania, 5) zgodności ewidencji środków trwałych z ewidencją księgową, 6) prowadzenia akt osobowych oraz dokumentacji związanej ze stosunkiem pracy, 7) przestrzegania przepisów BHP, 8) wynagrodzeń i pochodnych, 9) funkcjonowania kontroli zarządczej, 10) bezpieczeństwa teleinformatycznego, 11) wprowadzenia regulaminów korzystania z samochodów służbowych, 12) prowadzenia gospodarki kasowej oraz poprawności rozliczania kosztów delegacji służbowych, 13) stanu infrastruktury sportowej, jakości usług żywienia i odnowy biologicznej, prawidłowości realizacji programów zgrupowań, akcji szkoleniowych, 14) realizacji zaleceń pokontrolnych sformułowanych w wyniku wcześniej przeprowadzonych kontroli. Ponadto w latach 2010–2012 w Ośrodku w Zakopanem przeprowadzono, w ramach audytu wewnętrznego, trzy zadania zapewniające, które dotyczyły: prawidłowości przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych powyżej kwoty 14 tys. euro; oceny poprawności prowadzenia ewidencji księgowej i ksiąg rachunkowych; prawidłowości realizacji zadań inwestycyjnych.

W wyniku kontroli sformułowano wnioski/zalecenia pokontrolne dotyczące m.in. konieczności ujednoczenia sposobu opisu faktur (we Władysławowie, w Spale, w Wałczu); zmiany sposobu ewidencjonowania kosztów (w Spale); uporządkowania ewidencji środków trwałych (w Spale); przestrzegania przepisów BHP (w Zakopanem); aktualizacji regulaminów premiowania, regulaminów pracy, uporządkowania akt osobowych, uzupełnienia akt osobowych pracowników (Spała); przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁸ (w Spale, w Szczyrku, w Wałczu, w Zakopanem); wzmocnienia bezpieczeństwa teleinformatycznego (w Spale, w Szczyrku, w Wałczu, w Zakopanem); prawidłowości realizacji inwestycji²⁹; zawierania umów na realizację zawodów i imprez sportowych, sporządzanie protokołu z negocjacji ceny poniżej wynikającej z cennika (w Zakopanem).

1.4. Do lutego 2013 r. monitorowanie standardów bazy sportowej i sprzętu specjalistycznego miało charakter zdecentralizowany i było realizowane przez poszczególne Ośrodki. Od lutego 2013 r. osobą odpowiedzialną za powyższe w COS jest kierownik Zespołu Kontrolingu i Analiz Ekonomiczno-Funkcjonalnych.

Ośrodki w Szczyrku, w Giżycku, w Wałczu, we Władysławowie oraz w Spale monitorowały przygotowanie bazy sportowej i sprzętu specjalistycznego do wymogów szkolenia sportowego (określanych przez międzynarodowe federacje sportowe) we własnym zakresie (poprzez zapoznawanie się z informacjami publikowanymi w internecie przez międzynarodowe

²⁷ W latach 2011–2013 (I kwartał) przeprowadzono 58 kontroli wewnętrznych w Ośrodkach, w tym: osiem w Ośrodku we Władysławowie, 10 w Ośrodku w Spale, 11 w Ośrodku w Wałczu, dziewięć w Ośrodku w Giżycku, 14 w Ośrodku w Zakopanem, sześć w Ośrodku w Szczyrku.

²⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 907, ze zm.

²⁹ W tym m.in. informowanie COS w Warszawie o czynnikach utrudniających realizację inwestycji (Ośrodek we Władysławowie, w Wałczu, w Zakopanem), zamieszczenie informacji o dofinansowaniu inwestycji ze środków Ministra Sportu i Turystyki (Ośrodek we Władysławowie, w Zakopanem), wzmocnienie kontroli i nadzoru nad realizacją inwestycji (Ośrodek w Zakopanem, w Giżycku), wzmocnienie kontroli zapisów w dziennikach budowy (Ośrodek we Władysławowie, w Wałczu, w Zakopanem), aktualizowanie planów inwestycyjnych (Ośrodek w Szczyrku), informowanie o zmianie zakresu inwestycji (Ośrodek w Wałczu), kontrola dokumentacji odbioru inwestycji (Ośrodek w Zakopanem).

federacje sportowe), za pośrednictwem pzs (które kierowały do dyrektorów Ośrodków wnioski o dostosowanie bazy sportowej lub jej doposażenie w sprzęt specjalistyczny), a także poprzez konsultacje z trenerami, sędziami.

W przypadku Ośrodka w Zakopanem stwierdzono, że informacje o konieczności dostosowania bazy sportowej do zmieniających się wymogów i standardów szkolenia sportowego były pozyskiwane wyłącznie od trenerów pzs organizujących zgrupowania w Ośrodku. W regulaminie organizacyjnym Ośrodka nie przewidziano monitorowania standardów określonych przez międzynarodowe federacje sportowe.

Od dnia 1 stycznia 2012 r. Ośrodki przeprowadzały (w cyklu kwartalnym) ankietę zadowolenia klienta³⁰, której celem było ustalenie procentu osób zadowolonych z warunków treningu w Ośrodkach oraz pozytywnie oceniających rozwój zaplecza sportowego Ośrodków.

Z przedstawionych wyników ankiet (za 2012 r. oraz I kwartał 2013 r.) wynika, że najniżej oceniony został stan infrastruktury sportowej oraz rozwój zaplecza sportowego Ośrodka w Zakopanem (60,1% ankietowanych w 2012 r. oraz 61,8% w I kwartale 2013 r. pozytywnie oceniło infrastrukturę sportową, a rozwój infrastruktury – 69% w 2012 r. oraz 72,6% w I kwartale 2013 r.). W przypadku pozostałych Ośrodków pozytywna ocena infrastruktury sportowej (wg stanu na koniec I kwartału 2013 r.) wynosiła od 81,4% (Ośrodek w Wałczu) do 99,3% (Ośrodek we Władysławowie).

1.5. Standardy usług, jakie powinny spełniać obiekty specjalistyczne niezbędne do realizacji szkolenia w sportach zdefiniował Minister w załączniku nr 4 do zarządzenia Nr 25 z dnia 11 grudnia 2012 r.³¹.

Standardy usług jakie Ośrodki powinny świadczyć w ramach szkolenia sportowego nie były określone w żadnym dokumencie wewnętrznym COS. Dopiero w listopadzie 2012 r. COS opracował i przekazał do Ministerstwa informację o standardach obiektów specjalistycznych niezbędnych do realizacji szkolenia w poszczególnych sportach, a także standardach hoteli/internatów sportowych, gabinetów odnowy biologicznej, stołówek/restauracji, sal konferencyjnych.

Zasady ewidencji wykorzystania bazy sportowej

W ocenie NIK brak jednolitego oprogramowania do rezerwacji i ewidencji obiektów sportowych oraz miejsc noclegowych Ośrodków, a także brak modułu zbierającego dane dotyczące szkolenia sportowego w Ośrodkach utrudniało proces monitorowania i raportowania szkolenia sportowego przez Ośrodki. Ponadto nieuregulowanie sposobu ewidencjonowania podmiotów korzystających z usług odnowy biologicznej stwarzało ryzyko nieprzejrzystych działań Ośrodków przy wykazywaniu podmiotów korzystających z oferowanych przez Ośrodki zabiegów fizykalnych, kinezyterapii, zabiegów hydroterapeutycznych oraz innych.

2.1. Dla zabezpieczenia potrzeb szkoleniowych (przede wszystkim zgłaszanych przez pzs) oraz sporządzania analiz i ocen wykorzystania bazy sportowo-noclegowej Ośrodków w COS wykorzystywano centralną rezerwację i ewidencję szkolenia stacjonarnego (centralnego

³⁰ Wprowadzoną zarządzeniem nr 9/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie zasad określających ustalanie wartości mierników na potrzeby budżetu w układzie zadaniowym.

³¹ Zarządzenie Nr 25 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia Programu dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w sportach olimpijskich lub nieolimpijskich w 2013 roku (zarządzenie niepublikowane).

i klubowego). Centralna rezerwacja i ewidencja prowadzona była dla szkolenia stacjonarnego (centralnego i klubowego) planowanego i wykonanego w poszczególnych Ośrodkach.

Centralna rezerwacja i ewidencja prowadzona była przy pomocy oprogramowania „Rezerwacja Makro”, które umożliwiało uzyskanie informacji (codziennych, miesięcznych, kwartalnych i rocznych) nt. liczby zawodników, zgrupowań, akcji szkoleniowych planowanych i realizowanych w Ośrodkach przez poszczególne pzs oraz zbiorczo dla klubów.

Wyłączne prawo do dokonywania rezerwacji szkolenia stacjonarnego oraz nanoszenia zmian (wprowadzanie nowych zgrupowań, anulowanie lub weryfikowanie przyjętych) przysługiwało pracownikowi COS odpowiedzialnemu za jej prowadzenie. Dane nt. wykonania szkolenia sportowego przekazywane były przez poszczególne Ośrodki w cyklu comiesięcznym, w sposób ujednolicony, a następnie wprowadzane do centralnej rezerwacji i ewidencji.

2.2. W trakcie kontroli NIK stwierdziła brak jednolitego dla wszystkich Ośrodków oprogramowania do rezerwacji i ewidencji obiektów sportowych oraz noclegowych, a także brak modułu zbierającego dane dotyczące szkolenia sportowego w Ośrodkach.

W COS oraz w Ośrodkach w Giżycku, w Wałczu, w Szczyrku i we Władysławowie stosowano takie samo oprogramowanie komputerowe do rezerwacji obiektów sportowych. Ośrodek w Spale stosował odmienne oprogramowanie, a Ośrodek w Zakopanem przygotowywał się do zbudowania sieci komputerowej i wdrożenia systemu rezerwacji i ewidencji wszystkich obiektów.

W konsekwencji przekazywane przez Ośrodki do COS dane dot. zrealizowanego szkolenia sportowego były wprowadzane ręcznie do centralnej rezerwacji i ewidencji szkolenia sportowego. Ponadto możliwość dokonania (wnioskowanej przez pzs lub klub sportowy) zmiany w zaplanowanym (w centralnej rezerwacji i ewidencji) szkoleniu sportowym istniała tylko poprzez kontakt telefoniczny lub e-mailowy pracownika COS odpowiedzialnego za jej prowadzenie z odpowiednim Ośrodkiem. Mając na uwadze skalę zmian dokonywanych w centralnej rezerwacji i ewidencji³² ujednolicenie oprogramowania, zapewnienie odczytu (dostępu) danych z programów Ośrodków, a także wdrożenie modułu zbierającego te dane ułatwiłoby koordynację procesu rezerwacji obiektów sportowych i noclegowych oraz bieżące monitorowanie wykorzystania Ośrodków.

2.3. Dyrektor COS, w zarządzeniu nr 12/2012 z dnia 20 lutego 2012 r. w sprawie ewidencji obłożenia internatów i obiektów sportowych w Centralnym Ośrodku Sportu i Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich, nie uregulował sposobu ewidencjonowania obłożenia obiektów/usług odnowy biologicznej.

Zdaniem NIK nieuregulowanie sposobu ewidencjonowania podmiotów korzystających z usług odnowy biologicznej stwarza ryzyko nieprzejrzywej działalności Ośrodków przy wykazywaniu podmiotów korzystających z oferowanych przez Ośrodki zabiegów fizykalnych, kinezyterapii, zabiegów hydroterapeutycznych oraz innych.

2.4. NIK negatywnie oceniła stopień wykorzystania przez Ośrodek w Zakopanem systemu rezerwacji i ewidencji firmy TRISOFT. Systemem tym, w latach 2009–2012, objęto tylko jeden obiekt sportowy (pływalnię). Ośrodek nie dostosował łącza internetowego do wymogów systemu oraz przeszkolenia pracowników. System nie był obsługiwany z powodu niewystarczającej przepustowości łącza internetowego i braku przeszkolonej kadry.

³² W I kwartale 2013 r. wprowadzono 66 dodatkowych zgrupowań, anulowano 38, a w latach 2011–2012 anulowano odpowiednio: 147 i 178 zgrupowań oraz wprowadzono 365 i 322 dodatkowych zgrupowań.

Ustalanie wysokości dotacji celowej na wydatki bieżące

Wysokość dofinansowania, ze środków budżetu państwa, kosztów realizacji przez Ośrodki zadania publicznego była określana w opracowanej przez COS ofercie realizacji zadania publicznego.

Dofinansowaniem z dotacji celowej na wydatki bieżące obejmowano koszty merytoryczne realizacji przez Ośrodki zadania publicznego³³.

Dyrektor COS nie opracował zasad wyliczania procentowego udziału dotacji celowej w poszczególnych rodzajach kosztów merytorycznych realizacji przez Ośrodki zadania publicznego.

W latach 2011–2013 (I półrocze) procentowy udział dotacji celowej w poszczególnych rodzajach kosztów merytorycznych realizacji przez Ośrodki zadania publicznego był zróżnicowany. W efekcie, wysokość dotacji celowej dla każdego z Ośrodków była różna. I tak w 2011 r. procentowy udział dotacji celowej w kosztach realizacji przez Ośrodki zadania publicznego wynosił od 52,2% w Ośrodku w Szczyrku do 87,3% w Ośrodku w Wałczu³⁴, w 2012 r. od 51,4% w COS do 74,7% w Ośrodku w Spale³⁵, a na 2013 r. zaplanowano dofinansowanie z dotacji celowej w wysokości od 55% w COS do 77% w Ośrodku w Wałczu³⁶.

Ustalanie wysokości stawek osobodnia za szkolenie sportowe

NIK oceniła jako niegospodarne ustalenie przez dyrektora COS wysokości stawki osobodnia (dla kadry olimpijskiej oraz kadry narodowej seniorów i juniorów pzs) poniżej kosztów ponoszonych przez Ośrodki, a także niedokonanie waloryzacji stawek osobodnia o równowartość stawki podatku VAT (8% podatku VAT). NIK stwierdziła brak zasad stosowania przez Ośrodki programu lojalnościowego dla pzs.

4.1. Stawka osobodnia na 2011 r. została utrzymana w wysokości obowiązującej w 2010 r., a na 2012 r. jej wysokość została podwyższona o 5 zł (3,7%) dla kadry olimpijskiej i kadry narodowej seniorów oraz o 10 zł (8%) dla kadry narodowej juniorów³⁷.

Od dnia 1 stycznia 2011 r. (w wyniku nowelizacji ustawy o podatku od towarów i usług) stawki osobodnia zostały opodatkowane podatkiem VAT od towarów i usług w wysokości 8%³⁸.

³³ Koszty merytoryczne to: 1) wynagrodzenia pracowników osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi; 2) energia cieplna i elektryczna; 3) zakup materiałów i wyposażenia; 4) usługi obce (sprzątnięcie, ochrona, wywóz nieczystości, itp.); 5) bieżące remonty i konserwacje; 6) usługi telekomunikacyjne i internet; 7) inne świadczenia pracownicze; 8) ubezpieczenia obiektów; 9) podatek od nieruchomości i inne opłaty.

³⁴ W pozostałych Ośrodkach odpowiednio: we Władysławowie – 82,8%, w Zakopanem – 78,8%, w Spale – 78,9%, w Giżycku – 78,9%, natomiast w COS – 59,5%.

³⁵ W pozostałych Ośrodkach w wysokości: Ośrodek w Spale – 74,7%, we Władysławowie – 68,4%, w Szczyrku – 53,8%, w Zakopanem – 69,9%, w Giżycku – 65,2%.

³⁶ W pozostałych Ośrodkach w wysokości: w Spale – 75%, we Władysławowie – 73%, w Szczyrku – 64%, w Zakopanem – 76%, w Giżycku – 72%.

³⁷ Wysokość stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów pzs oraz kadry narodowej juniorów pzs (w latach 2011–2013) była ustalana zarządzeniem dyrektora COS i była jednolita dla wszystkich Ośrodków. W 2011 r. utrzymano stawkę osobodnia w wysokości obowiązującej w 2010 r., tj. 135 zł dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów pzs oraz 125 zł dla zawodników kadry narodowej juniorów pzs. Na 2012 r. ustalono stawki w wysokości: 140 zł brutto dla zawodników kadry olimpijskiej i kadry narodowej seniorów pzs (tj. o 5 zł więcej w porównaniu z 2011 r.) oraz 135 zł brutto dla zawodników kadry narodowej juniorów pzs (tj. o 10 zł więcej w porównaniu z 2011 r.). Wysokość stawki obowiązującej w 2012 r. została utrzymana w 2013 r.

³⁸ Informacja o braku przesłanek do zwolnienia świadczonych przez COS usług w zakresie szkolenia sportowego z podatku VAT (na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług) oraz braku przesłanek do bezpośredniego stosowania przepisów Dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej została potwierdzona w interpretacji indywidualnej sporządzonej przez Izbę Skarbową w Warszawie na wniosek COS. W interpretacji stwierdzono, że COS dla świadczonych usług może korzystać z preferencyjnej stawki 8% - na podstawie art. 41 ust. 2, art. 146a pkt 2 ww. ustawy (w związku z załącznikiem nr 3 poz. 179).

W konsekwencji niedokonania waloryzacji stawek osobodnia o równowartość stawki podatku VAT przychód za jedną osobę objętą szkoleniem sportowym uległ zmniejszeniu o 10 zł, co w skali roku dało kwotę ok. 4.100 tys. zł, tj. 6,5% planowanych przez COS w 2011 r. przychodów (62.691 tys. zł). Pomimo podwyższenia stawek osobodnia na 2012 r. (w porównaniu do 2011 r.) o 5 zł (3,7%) dla kadry olimpijskiej i kadry narodowej seniorów oraz o 10 zł (8%) dla kadry narodowej juniorów, a następnie ich utrzymanie w tej samej wysokości na 2013 r. stawka osobodnia dla kadry olimpijskiej w dalszym ciągu nie uwzględniała wzrostu kosztów (brutto) szkolenia sportowego w związku z objęciem tych usług 8% stawką podatku VAT.

Na niedokonanie przez dyrektora COS waloryzacji stawek osobodnia oraz tylko nieznaczne podwyższanie ich wysokości w kolejnych latach wpływ miało również stanowisko Ministra. Minister, jak wynika z wyjaśnień udzielonych przez byłego dyrektora COS, sprzeciwił się wzrostowi stawki osobodnia. Takie uzasadnienie stanowiska Ministra miało wynikać z faktu, że pzs zostały przyznane dotacje celowe. Określając wysokość dotacji celowej dla pzs Minister uwzględniał wysokość stawki osobodnia obowiązującą w COS. Podwyższenie stawki osobodnia, zdaniem Ministra, mogło spowodować brak wykorzystania bazy sportowej COS.

Praktyka ustalania stawek osobodnia w tej samej wysokości dla wszystkich Ośrodków nie jest właściwa, z uwagi na znaczne dysproporcje w wysokości kosztów organizacji tego szkolenia pomiędzy Ośrodkami. W ocenie NIK wysokość stawki osobodnia powinna być dostosowana do specyfiki każdego z Ośrodków, uwzględniać różne koszty utrzymania obiektów i infrastruktury sportowej, różny zakres i poziom pozostałych usług świadczonych w ramach centralnego szkolenia sportowego (tj. odnowy biologicznej, wyżywienia oraz internatów sportowych).

4.2. NIK stwierdziła brak przejrzystych kryteriów, którymi kierował się dyrektor COS przy wyrażaniu zgody na obniżenie stawek osobodnia dla pzs, tzw. program lojalnościowy.

Podstawę wyrażenia zgody stanowiła jedynie informacja dyrektorów Ośrodków (w Zakopanem, w Giżycku, we Władysławowie i w Spale) o pzs, który zostanie objęty programem lojalnościowym. Dyrektorzy Ośrodków nie informowali o liczbie zgrupowań oraz osobodni, które pzs zobowiązał się zorganizować w Ośrodku, częstotliwości korzystania przez dany pzs z bazy Ośrodka.

Ośrodek w Zakopanem nie określał w umowach lojalnościowych konsekwencji zmniejszenia przez pzs liczby osobodni (w ramach zgrupowań), realizację których ustalono w umowie lojalnościowej.

Ośrodek w Szczyrku – w dniu 18 stycznia 2013 r. zawarł umowę z Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki na stosowanie obniżonych stawek, bez występowania o zgodę dyrektora COS. Było to niezgodne z zarządzeniem nr 15/2012 Dyrektora COS z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych.

Ośrodek we Władysławowie nie obciążył Polskiego Związku Podnoszenia Ciężarów należnością w kwocie 4,2 tys. zł (stanowiącą różnicę pomiędzy stawką podstawową a określoną w programie lojalnościowym). Należność ta powstała z tytułu niezrealizowania przez Związek liczby osobodni zadeklarowanych w porozumieniu w sprawie wdrożenia programu lojalnościowego. Zamiast zadeklarowanych 1.126 osobodni Związek zrealizował 840, tj. o 286 mniej (25,4%).

W przypadku Ośrodka w Giżycku stwierdzono brak mechanizmów kontrolnych w zakresie udzielania przez pracowników Ośrodka zniżek za korzystanie z obiektów noclegowych oraz pozostałych usług świadczonych przez Ośrodek.

Powyższe, w ocenie NIK, uzasadnia potrzebę zapewnienia większej przejrzystości zasad stosowanego przez Ośrodki programu lojalnościowego, w tym wprowadzenie jednolitego dla wszystkich Ośrodków wzoru umowy na realizację programu lojalnościowego w celu zabezpieczenia ich interesów w przypadku zmniejszenia przez pzs liczby zgrupowań i osobodni objętych programem lojalnościowym.

Promocja oferty

Jakość pracy Zespołu Promocji i Reklamy w COS nie sprzyjała osiągnięciu zamierzonych efektów. Zespół nie realizował wszystkich zadań, wynikających z regulaminu organizacyjnego COS. Nie określił zasad współpracy z Ośrodkami, nie przeprowadzał kontroli stosowania przez Ośrodki wytycznych określonych w Szablonie Identyfikacji Graficznej³⁹. W materiałach promujących ofertę COS zamieszczano nierzetelne informacje. Poza tym oferta COS nie była kierowana do pzs oraz innych podmiotów, które zajmują się przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach paraolimpijskich.

5.1. Zespół Promocji i Reklamy w COS nie wdrożył strategii marketingowej COS oraz nie prowadził analizy trendów na rynkach: sportowych, hotelarskich, bazy medycznej, rehabilitacji, SPA i gastronomii oraz innych, w celu dopasowania oferty COS do wymagań rynku. Stanowiło to naruszenie regulaminu organizacyjnego COS⁴⁰.

5.2. W broszurach zawierających ofertę COS oraz materiałach promujących ofertę COS, które były publikowane w „Bibliotece Trenera” (2011 r.), „Pulsie Biznesu” (2011 r.) zamieszczano informacje o funkcjonowaniu Ośrodka Sportowo-Szkoleniowego w Warszawie, który nie został w ogóle utworzony oraz funkcjonowaniu siedmiu Ośrodków Przygotowań Olimpijskich – podczas gdy zgodnie z rzeczywistością oraz ze statutem COS (w ramach COS) funkcjonuje sześć Ośrodków.

5.3. NIK zwróciła uwagę na niską efektywność działań Zespołu Promocji i Reklamy COS, z powodu:

- niekierowania oferty COS do pzs oraz innych podmiotów działających w zakresie kultury fizycznej, które zajmują się przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach paraolimpijskich;

Mając na uwadze, że zgodnie z § 6 ust. 1 statutu COS, COS tworzy warunki (organizacyjne, ekonomiczne i techniczne) dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym szkolenia związanego z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, igrzyskach głuchych), mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy, nieskierowanie oferty do ww. podmiotów nie pozwalało na pełną realizację działalności statutowej.

- braku bieżącej i stałej współpracy oraz wymiany informacji nt. planowanych i realizowanych działań promocyjnych z osobami odpowiedzialnymi za promocję i marketing w poszczególnych Ośrodkach;

³⁹ Wprowadzonym zarządzeniem nr 21/2006 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia Szablona Identyfikacji Graficznej COS oraz akceptacji projektów i wydatków na materiały reklamowe, które zostało zmienione zarządzeniem nr 14/2007 Dyrektora Naczelnego Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 13 czerwca 2007 r. oraz zarządzeniem nr 32/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r.

⁴⁰ Wprowadzonego zarządzeniem nr 31/2013 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Centralnego Ośrodka Sportu oraz poprzednio obowiązującego regulaminu organizacyjnego wprowadzonego zarządzeniem nr 8/2013 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Centralnego Ośrodka Sportu, a także § 27 ust. 6 regulaminu organizacyjnego wprowadzonego zarządzeniem nr 11/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Centralnego Ośrodka Sportu.

Zespół nie określił zasad współpracy z Ośrodkami, w tym nie wskazał częstotliwości przekazywania przez Ośrodki informacji o planowanych i zrealizowanych działaniach promocyjnych. W konsekwencji nie dysponował informacjami o aktualnej sytuacji promocyjno-marketingowej w Ośrodkach.

- braku kontroli stosowania przez Ośrodki wytycznych określonych w Szablonie Identyfikacji Graficznej oraz braku wytycznych odnośnie sposobu prowadzenia stron internetowych Ośrodków;

Stwierdzono, że Ośrodek we Władysławowie na swojej stronie internetowej posługuje się innym (niż wskazany w Szablonie Identyfikacji Graficznej) znakiem graficznym, tj. złote logo z napisem „Ośrodek Przygotowań Olimpijskich Cetniewo”⁴¹.

Nieokreślenie w Szablonie Identyfikacji Graficznej wytycznych odnośnie sposobu prowadzenia stron internetowych Ośrodków spowodowało, że każdy z Ośrodków posługiwał się inną szatą graficzną. W ocenie NIK określenie takich wytycznych ma istotne znaczenie dla budowania wizerunku i popularyzacji marki COS jako podmiotu zapewniającego kompleksowe usługi szkolenia sportowego.

- niewielkiego wykorzystania środków zaplanowanych na realizację działań promocyjnych;

Opracowane przez Zespół Promocji i Reklamy propozycje budżetu na działania promocyjne i marketingowe wyniosły odpowiednio: 710 tys. zł na 2011 r., 99,6 tys. zł w 2012 r. oraz 233,4 tys. zł w 2013 r. Wydatkowane środki na działania promocyjne to: 50,9 tys. zł w 2011 r., 60 tys. zł w 2012 r.

5.4. W przypadku Ośrodka w Zakopanem działania marketingowe były prowadzone w niewielkim zakresie i miały charakter doraźny.

3.1.2. Zapewnienie zgodności struktury organizacyjnej ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym Centralnego Ośrodka Sportu

Struktura organizacyjna COS była niezgodna ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym COS. NIK stwierdziła przypadki przyznawania premii w sposób niezgodny z wewnętrznymi regulaminami premiovania. COS nierzetelnie sporządził sprawozdania (półroczne i roczne) z działalności podstawowej i dodatkowej oraz plan działalności na 2012 r. Brak było obowiązku sporządzania przez Ośrodki planu działalności podstawowej i dodatkowej w danym roku.

1. Zgodnie ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym COS, posiada on siedem jednostek organizacyjnych (oddziałów), tj. sześć Ośrodków Przygotowań Olimpijskich (w Giżycku, w Spale, w Szczyrku, w Wałczu, we Władysławowie, w Zakopanem) oraz Ośrodek Sportowo-Szkoleniowy w Warszawie.
2. W latach 2011–2013 (I półrocze) dwukrotnie dochodziło do zmiany na stanowisku dyrektora COS.
3. Stan zatrudnienia w COS w przeliczeniu na pełne etaty wyniósł na koniec 2011 r. – 635, na koniec 2012 r. – 629, a na 2013 r. zaplanowano – 650. Przeciętne zatrudnienie (w osobach) w Ośrodkach w latach 2010–2012 wyniosło: 94,05 w 2010 r., 92,28 w 2011 r., 89,71 w 2012 r. Najwyższe przeciętne zatrudnienie (w osobach) w latach 2010–2012 było w Ośrodku w Spale – 148,6 w 2010 r., 152,7 w 2011 r., 152,5 w 2012 r., a najniższe w Ośrodku w Giżycku – 14 w 2012 r.
4. Przeciętne wynagrodzenie brutto w COS wyniosło: 3.095,8 zł w 2010 r., 2.642,7 zł w 2011 r., 3.197,9 zł w 2012 r.

⁴¹ Na wniosek Ministerstwa Sportu i Turystyki w 2009 r. Urząd Patentowy RP zastrzegł nazwę Ośrodek Przygotowań Olimpijskich Cetniewo oraz znak towarowy z biegaczami.

5. Nie utworzono Ośrodka Sportowo-Szkoleniowego w Warszawie pomimo, że Ośrodek ten jest wymieniony zarówno w statucie COS, jak i w regulaminie organizacyjnym COS, jako jedna z siedmiu jednostek organizacyjnych (oddziałów) COS.

6. Nie został powołany II zastępca dyrektora COS, do którego obowiązków (zgodnie z regulaminem organizacyjnym COS) należy nadzór nad działalnością Ośrodków COS, w tym nadzór nad wykorzystaniem oraz rozwojem bazy sportowej, noclegowej, gastronomicznej, urządzeń i instalacji technicznych COS, a także wstępna weryfikacja planów finansowych Ośrodków. Stanowiło to naruszenie statutu COS, zgodnie z którym dyrektor COS realizuje zadania przy pomocy dwóch zastępców dyrektora COS.

7. W COS oraz w Ośrodku we Władysławowie stwierdzono przypadki przyznawania premii w sposób niezgodny z wewnętrznymi regulaminami premiowania. Decyzje dotyczące przyznania pracownikom premii nie zawierały szczegółowego uzasadnienia, które było wymagane w przypadku przyznania premii w wysokości przekraczającej maksymalny procent premii indywidualnej⁴².

8. W sprawozdaniach COS z działalności podstawowej i dodatkowej (półrocznych i rocznych) zawarto jedynie informację nt. wysokości przychodów uzyskanych z tytułu prowadzonej działalności dodatkowej, bez wskazania zakresu i rodzaju tej działalności w skali całego COS.

Było to niezgodne z § 8a ust. 1 i 2 statutu COS, który stanowi, że w półrocznych i rocznych sprawozdaniach z działalności podstawowej i dodatkowej określa się zakres oraz rodzaj prowadzonej działalności podstawowej i dodatkowej, a także wysokość przychodów uzyskanych z tych tytułów.

Informacja o realizacji działalności dodatkowej była przedstawiana w sprawozdaniach (w części dotyczącej działalności poszczególnych Ośrodków) w sposób niejednorodny.

W ocenie NIK utrudniało to określenie zakresu i rodzaju działalności dodatkowej realizowanej w skali całego COS oraz porównanie jej pomiędzy poszczególnymi Ośrodkami. Taki sposób przedstawiania informacji o realizacji działalności dodatkowej utrudniał stwierdzenie, czy działalność ta była wykonywana z uwzględnieniem określonych w § 8 ust. 1 pkt 1-3 statutu COS zasad jej prowadzenia, tj. czy była wykonywana w sposób niezagrażający działalności podstawowej, w zakresie uzależnionym od zapotrzebowania związanego z realizacją działalności podstawowej, a przychody uzyskane z tytułu jej prowadzenia służyły lepszemu wypełnianiu zadań COS. Ponadto w żadnym ze sprawozdań nie wykazano przeznaczenia przychodów z działalności dodatkowej prowadzonej przez COS.

9. Uwagi NIK dotyczyły również nieprzedstawiania (w sprawozdaniach z działalności podstawowej i dodatkowej COS) efektów realizacji przez COS wszystkich zadań wykonywanych w ramach działalności podstawowej COS, tj. zadań o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1, 5, 6 i 7 statutu COS, związanych z budową, rozbudową, remontem i utrzymaniem obiektów sportowych; najmem i dzierżawą obiektów sportowych; tworzeniem warunków do promocji zdrowia oraz do udzielania świadczeń zdrowotnych; świadczeniem innych usług w zakresie kultury fizycznej.

10. Za nierzetelne NIK uznała sprawozdania z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka w Szczyrku oraz w Spale. Ośrodek w Szczyrku w sprawozdaniu za 2011 r. wykazał przychody „ze sprzedaży drobnych materiałów” w przychodach z działalności dodatkowej zamiast

⁴² W przypadku COS w Warszawie dotyczyło to 12 z 62 skontrolowanych decyzji o przyznaniu premii, a w przypadku Ośrodka we Władysławowie 51 decyzji ze 114 skontrolowanych.

w pozostałych przychodach. Ośrodek w Spale w sprawozdaniach za 2011 r. i 2012 r. zawarł nierzetelne dane dotyczące bazy sportowej, nie wykazał zrealizowanych działań promocyjnych oraz działań w zakresie modernizacji obiektów.

11. Dyrektor COS nie zobowiązał dyrektorów Ośrodków do sporządzania planów działalności podstawowej i dodatkowej, co – zdaniem NIK – utrudniało dokonanie oceny efektywności realizacji przez Ośrodki tej działalności.

12. W planie działalności na 2012 r. dla jednego z pięciu celów (celu nr 2 pn. Wykorzystanie i utrzymanie infrastruktury sportowej COS przez polskie związki sportowe i inne organizacje funkcjonujące w obszarze sportu) nie określono zaplanowanej do osiągnięcia wartości miernika dla pięciu z sześciu Ośrodków.

3.1.3. Efektywność gospodarki finansowej Centralnego Ośrodka Sportu

Ujemne wskaźniki rentowności (majątku, kapitałów własnych, sprzedaży)⁴³ w całym kontrolowanym okresie – w ocenie NIK – świadczą o niskiej efektywności gospodarki finansowej COS.

Należy podkreślić, że o ujemnym wyniku finansowym netto decydowały w ogromnej mierze koszty amortyzacji, które z uwagi na znaczną wartość mienia znajdującego się w dyspozycji COS, stanowiły 18,1% kosztów działalności operacyjnej COS w 2011 r, 19,0% w 2012 r. i 22,2% w 2013 r. Stanowiło to konsekwencję zmiany formy organizacyjno-prawnej COS z państwowego zakładu budżetowego w instytucję gospodarki budżetowej. Wpływ na efektywność gospodarki finansowej COS miała również utrata wpływów z dzierżawy Stadionu Dziesięciolecia w Warszawie (ok. 5-6 mln rocznie), wzrost podatku od nieruchomości, a także niepodwyższenie stawek osobodnia o równowartość podatku VAT. Jednakże, pomimo nierentowności i ponoszonych strat w latach 2011–2013, COS był zdolny regulować zobowiązania krótkoterminowe (bieżące) w oparciu o aktywa obrotowe⁴⁴. W latach 2009–2010 (przed zlikwidowaniem państwowego zakładu budżetowego pn. Centralny Ośrodek Sportu oraz utworzeniem instytucji gospodarki budżetowej pod tą samą nazwą) wynik finansowy netto wyniósł odpowiednio: +10,9 tys. zł w 2009 r. oraz +121,6 tys. zł w 2010 r. Po utworzeniu instytucji gospodarki budżetowej pn. Centralny Ośrodek Sportu wynik finansowy był ujemny i wyniósł: -14.767,5 tys. zł w 2011 r., -11.901,3 tys. zł w 2012 r. oraz -15.498,0 tys. zł w 2013 r. Na wykazany wynik finansowy netto w 2009 r. i 2010 r. decydujący wpływ miało uwzględnienie w pozostałych przychodach operacyjnych kwoty wynikającej z pokrycia amortyzacji (13.670,1 tys. zł w 2009 r., 16.236,5 tys. zł w 2010 r.), wykazywanej w tej samej wysokości również w kosztach działalności operacyjnej, dzięki czemu amortyzacja była neutralna dla wyniku netto⁴⁵. Natomiast od dnia 1 stycznia 2011 r. zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września

⁴³ Wskaźniki rentowności COS były ujemne i wynosiły w latach 2011–2013 odpowiednio: rentowność majątku ROA (wynik finansowy netto / suma aktywów) *100: -2,6%, -2,0% i -2,6%, rentowność kapitałów własnych ROE ((wynik finansowy netto / kapitały własne) *100: -2,6%, -2,4% i 3,2%, rentowność netto sprzedaży (wynik finansowy netto / sprzedaż netto) *100: -21,3%, -16,7% i -21,3%, rentowność na sprzedaży (wynik na sprzedaży / sprzedaż netto) *100: -23%, -22,3% i -22,7%.

⁴⁴ Wskaźnik płynności (aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe) wyniósł na koniec poszczególnych lat odpowiednio: 1,7 w 2011 r., 1,5 w 2012 r. oraz 1,9 w 2013 r.

⁴⁵ Możliwość pokrycia amortyzacji w COS do końca 2010 r. wynikała z przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.), w szczególności z załącznika nr 2 (plan kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych), w którym uwzględniono i opisano konto 761-„Pokrycie amortyzacji”.

1994 r. o rachunkowości⁴⁶, w związku z art. 28 ust. 6 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, koszty amortyzacji nieodpłatnie przekazanego mienia nie wpływają na pozostałe przychody operacyjne z uwagi na fakt, że wartość tego mienia zwiększyła kapitał (fundusz) podstawowy COS.

W każdym z lat 2009–2013 COS osiągnął stratę ze sprzedaży, jednakże w latach 2011–2013 była ona wyższa niż w okresie 2009–2010. Strata ze sprzedaży wynosiła -14.136,9 tys. zł w 2009 r., -13.693,8 tys. zł w 2010 r., -15.946 tys. zł w 2011 r., -15.912,4 tys. zł w 2012 r. oraz -16.535,6 tys. zł w 2013 r. Udział przychodów ze sprzedaży własnej (z działalności podstawowej i dodatkowej) w przychodach netto ze sprzedaży i zrównanych z nimi (uwzględniających dotację celową na działalność bieżącą) zmniejszył się z 76,7% w 2009 r. i 73,7% 2010 r. do 71,2% w 2011 r., 71,0% w 2012 r. oraz 71,4% w 2013 r. Było to spowodowane przede wszystkim spadkiem przychodów ze sprzedaży własnej z 61.877,6 tys. zł w 2009 r. i 55.607,3 tys. zł w 2010 r. do 50.032,3 tys. zł⁴⁷ w 2011 r. W 2012 r. przychody netto ze sprzedaży własnej wzrosły, w porównaniu do 2011 r., do 51.276,4 tys. zł⁴⁸, zaś w 2013 r. wyniosły one 52.431,7 tys. zł⁴⁹.

Równocześnie w latach 2011–2012, w porównaniu do 2010 r., dotacja celowa na wydatki bieżące dla COS wzrosła o 332,9 tys. zł (1,7%) w 2011 r. do 19.986,9 tys. zł, o 1.324,2 tys. zł (6,7%) do 20.978,2 tys. zł w 2012 r. oraz o 1.325,0 tys. zł (6,7%) do 20.979,0 tys. zł w 2013 r. W latach 2009–2013 dotacja celowa na wydatki bieżące stanowiła odpowiednio: 23,3%, 26,3%, 28,8%, 29,0% oraz 28,6% przychodów ze sprzedaży i zrównanych z nimi.

Znaczący spadek przychodów własnych po 2010 r. był spowodowany głównie: 1) objęciem od 2011 r. usług COS 8% stawką podatku od towarów i usług (wcześniej usługi COS były zwolnione z VAT), co przy zachowaniu w latach 2011–2012 stawek za osobodzień na poziomie z 2010 r. (135 zł), powodowało uszczuplenie przychodów COS o ok. 10 zł od osobodnia, 2) utratą wpływów z dzierżawy Stadionu Dziesięciolecia w Warszawie (ok. 5-6 mln zł rocznie, tj. ok. 8-10% przychodów), 3) wyłączeniem z użytkowania internatu „Zakopane”.

W każdym z lat 2009–2013 koszty działalności operacyjnej ponoszone przez COS przewyższały przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi (wraz z dotacją celową na wydatki bieżące) odpowiednio o: 17,5% w 2009 r., 18,2% w 2010 r., 23% w 2011 r., 22,3% w 2012 r. oraz 22,7% w 2013 r. W latach 2011–2013 największy udział w kosztach działalności operacyjnej, które wyniosły odpowiednio: 85.242,8 tys. , 87.340,7 tys. zł oraz 89.399,9 tys. zł, miały wynagrodzenia wraz z pochodnymi (31.536,4 tys. zł, co stanowiło 35,3% kosztów działalności operacyjnej w 2011 r., 32.371,5 tys. zł, czyli 37,1% w 2012 r. oraz 32.435,7 tys. zł, czyli 36,3% w 2013 r.). Po „przekształceniu” COS w instytucję gospodarki budżetowej, w porównaniu do lat 2009–2010, z uwagi na opodatkowanie nieruchomości stawką podwyższoną (co związane było z ich wykorzystaniem na działalność gospodarczą), znacząco wzrósł podatek od nieruchomości (z 1.701,3 tys. zł w 2009 r., 1.770,7 tys. zł w 2010 r., do 6.063,3 tys. zł w 2011 r. oraz 4.579,1 tys. zł w 2012 r.⁵⁰), co miało

⁴⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm., zwana dalej ustawą o rachunkowości.

⁴⁷ W tym: 36.000,7 tys. zł (72% przychodów własnych z prowadzonej działalności) z działalności podstawowej, 14.031,6 tys. zł z działalności dodatkowej.

⁴⁸ W tym: z działalności podstawowej 35.251,5 tys. zł, (spadek o 749,2 tys. zł do 2011 r. tj. o 2,1%), co stanowiło 68,7% przychodów własnych z działalności, z działalności dodatkowej 16.024,9 tys. zł (wzrost o 1.993,3 tys. zł, tj. o 14,2%),

⁴⁹ W tym: z działalności podstawowej 35.880,9 tys. zł, (wzrost o 629,5 tys. zł do 2012 r. tj. o 1,8%), co stanowiło 68,4% przychodów własnych z działalności, z działalności dodatkowej 16.550,7 tys. zł (wzrost o 525,8 tys. zł, tj. o 3,3%),

⁵⁰ Zmniejszenie wysokości podatku w 2012 r. w stosunku do 2011 r. wynika z faktu, że Ośrodek w Giżycku uzyskał w 2012 r. zwolnienie z podatku od nieruchomości (dotyczy hali sportowej), a Ośrodek w Szczyrku stosuje częściowo obniżone stawki podatkowe. Ośrodki w Zakopanem i Wałczu również podjęły działania, by płacić niższy podatek od nieruchomości.

również wpływ na ujemny wynik finansowy. Z uwagi na znaczną wartość mienia znajdującego się w dyspozycji COS ok. 18% kosztów stanowiły odpisy amortyzacyjne od mienia przekazanego COS na własność.

1. NIK stwierdziła, że COS nie posiadał jednego zintegrowanego systemu finansowo-księgowego. COS w Warszawie oraz poszczególne Ośrodki posiadają indywidualnie opracowane i wdrożone wersje programu finansowo-księgowego Sage Symfonia (Forte lub Premium). Każdy Ośrodek prowadzi własną księgowość. Dane niezbędne do sporządzenia planów i sprawozdań finansowych przedkładane są przez Ośrodki do COS w Warszawie.

W ocenie NIK brak zintegrowanego (na poziomie Centrali, tj. COS w Warszawie) systemu finansowo-księgowego może utrudniać kontrolę rzetelności danych ekonomiczno-finansowych przedkładanych przez Ośrodki oraz dokonywanie oceny miesięcznych wyników ekonomiczno-finansowych Ośrodków, do czego (zgodnie z § 19 ust. 4 regulaminu organizacyjnego COS), został zobowiązany Zespół Kontrolingu i Analiz Ekonomiczno-Funkcjonalnych.

2. Ośrodek w Giżycku błędnie klasyfikował przyjmowane do użytkowania środki trwałe. Błędą klasyfikację środków trwałych stwierdzono w jednym z czterech zbadanych środków trwałych przyjętych do użytkowania w okresie objętym kontrolą. Ponadto Ośrodek w Giżycku, realizując zamówienia publiczne, z opóźnieniem udostępniał specyfikację istotnych warunków zamówienia (nie miało to jednak wpływu na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego).

3. Ośrodek we Władysławowie przekazał COS w Warszawie nierzetelne dane jednostkowe, które zostały wykorzystane do sporządzenia sprawozdania łącznego z działalności podstawowej i dodatkowej, rachunku zysków i strat za 2011 i 2012 r. oraz łącznych kwartalnych sprawozdań z wykonania określonego w ustawie budżetowej za dany rok budżetowy (Rb-40) za 2011 i 2012 r., a także łącznego kwartalnego sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) za IV kwartał 2011 r. Sprawozdawcze skutki tych nieprawidłowości wyniosły 101,1 tys. zł (w tym nienaliczone odsetki od należności wymagalnych: 28,1 tys. zł w 2011 r. oraz 67,2 tys. zł).

4. Ośrodek w Spale nieprawidłowo naliczył stawki podatku od nieruchomości, co spowodowało konieczność uregulowania w 2011 r. odsetek w kwocie 3.510,47 zł.

3.1.4. Gospodarowanie przez Centralny Ośrodek Sportu powierzonym mieniem oraz realizacja inwestycji

Brak możliwości wykorzystania niektórych nieruchomości do prowadzenia działalności statutowej, ponoszenie strat w związku z gospodarowaniem częścią nieruchomości (nawet bez uwzględnienia kosztów amortyzacji), przy równoczesnych ograniczeniach remontów i przebudowy ze środków FRKF i budżetu państwa stwarza ryzyko ich dekapitalizacji. NIK stwierdziła również przypadki nieefektywnego gospodarowania przez COS powierzonym mieniem.

1. Minister Sportu i Turystyki wyposażył COS w mienie ruchome oraz nieruchomości znajdujące się w użytkowaniu likwidowanego państwowego zakładu budżetowego pn. Centralny Ośrodek Sportu. Wartość brutto mienia ruchomego przekazanego COS (na dzień 1 stycznia 2011 r.) wynosiła 85.738,4 tys. zł, w tym: urządzenia techniczne i maszyny – 37.654,8 tys. zł, środki transportu – 13.130 tys. zł, pozostałe środki trwałe – 14.821,7 tys. zł oraz niskocenne środki trwałe – 20.131,8 tys. zł.

Wartość 50 nieruchomości, zlokalizowanych na terenie 10 powiatów, w które Minister wyposażył COS (poprzez przeniesienie na rzecz COS własności nieruchomości) wynosiła: 633.125,1 tys. zł, w tym: grunty własne – 144.229,3 tys. zł, budynki i budowle – 488.895,8 tys. zł. Ponadto na dzień 1 stycznia 2011 r. wartość środków trwałych w budowie wynosiła – 61.900,9 tys. zł.

2. W latach 2011–2013 (I półrocze) COS uzyskał zgodę Ministra na zbycie czterech nieruchomości: w Ołtarzewie, dwóch lokali mieszkalnych w Warszawie, internatu „Imperial” w Zakopanem. Żadna z tych nieruchomości do dnia zakończenia kontroli nie została sprzedana.

3. Stwierdzono następujące przypadki nieefektywnego gospodarowania przez COS powierzonym mieniem:

3.1. COS nie podejmował skutecznych działań w celu zahamowania degradacji internatu „Imperial” znajdującego się w dyspozycji Ośrodka w Zakopanem. Od 1981 r. wykonywane były wyłącznie bieżące prace remontowe, a COS nie ujmował remontu internatu „Imperial” w przekazywanych do Ministerstwa planach inwestycyjnych.

Należy podkreślić, że dyrektor COS wystąpił do Ministra Sportu i Turystyki o zgodę na sprzedaż internatu „Imperial” pomimo, że dyrektor Ośrodka w Zakopanem wskazał, że łączna liczba miejsc noclegowych internatu „Imperial” i internatu „Zakopane” stanowi optymalną liczbę miejsc pobytowych, jakimi powinien dysponować Ośrodek z uwagi na liczbę obiektów sportowych oraz położenie geograficzne.

3.2. W jednej z trzech objętych badaniem kontrolnym (na 58 ogółem) umów najmu pomieszczeń w obiekcie Torwar I COS ustalił wysokość czynszu najmu, która wyniosła o 14,9 zł mniej za m² (tj. 30%), niż to wynikało z obowiązującego w COS cennika dzierżawy pomieszczeń w obiekcie Torwar I i Torwar II⁵¹.

W konsekwencji COS od początku obowiązywania umowy do dnia, tj. od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 31 maja 2013 r. (15 miesięcy) uzyskał wpływy z tytułu najmu niższe o 11,7 tys. zł brutto.

3.3. W każdym z Ośrodków (w latach 2011–2012) występowały przypadki niepokrywania kosztów funkcjonowania niektórych obiektów sportowych, gastronomicznych uzyskiwanymi przychodami⁵². Wskazuje to na niską efektywność wykorzystania niektórych składników mienia przekazanego COS na własność. Należy podkreślić, że zgodnie z § 20 ust. 1 statutu COS, COS samodzielnie gospodaruje mieniem kierując się zasadą efektywności jego wykorzystania. 3.4. Ośrodek w Wałczu nie wszystkie obiekty budowlane poddawał kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵³. Ośrodek we Władysławowie nie wszystkie obiekty budowlane poddawał kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1-3 ustawy Prawo budowlane.

3.5. Ośrodek w Szczyrku częściowo wykonał zalecenia wynikające z poprzednio przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych (dotyczących m.in. skoczni K-120 w Wiśle Malince, kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne).

3.6. Ośrodek w Spale zlecił wykonanie za kwotę 47,5 tys. zł dokumentacji projektowej dotyczącej budowy hangaru – pawilonu do rzutów długich (młotem, dyskiem, oszczepem), która po zmianie koncepcji tego projektu nie została wykorzystana.

⁵¹ Cennik dzierżawy pomieszczeń w obiekcie Torwar I i Torwar II stanowił załącznik nr 1 do zarządzenia nr 5/2012 Dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia cennika za dzierżawę pomieszczeń w obiekcie Torwar I oraz Torwar II.

⁵² Ustalono w trakcie kontroli przeprowadzonej w COS.

⁵³ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm., zwana dalej *ustawą Prawo budowlane*.

3.7. NIK ustaliła, że Ośrodek w Szczyrku nie uwzględnił w Planach zadań remontowych planowanych kosztów realizacji zaleceń wynikających z okresowych przeglądów technicznych obiektów budowlanych.

3.8. W Ośrodku w Zakopanem realizacja szkolenia sportowego z wykorzystaniem części obiektów była utrudniona z uwagi na ich położenie na gruntach należących do osób prywatnych, powiatu tatrzańskiego oraz Skarbu Państwa (znajdujących się w trwałym zarządzie Tatrzańskiego Parku Narodowego⁵⁴). Dyrektor Ośrodka podejmował działania w celu uregulowania stanu prawnego części działek. Zwrócił się do dyrektora Tatrzańskiego Parku Narodowego w Zakopanem z propozycją wypracowania stanowiska regulującego możliwości korzystania Ośrodka z gruntów Parku, w tym zmiany przebiegu Czarnego Szlaku (tak by nie przecinał on trasy biegowej zimą oraz nartorolkowej latem). Do dnia zakończenia kontroli stanowisko takie nie zostało wypracowane.

3.9. Ponadto, NIK ustaliła, że dokonanie sprzedaży internatu „Imperial” za kwotę oszacowaną przez rzeczoznawcę majątkowego (8 mln zł, w tym wartość działek gruntu o pow. 867 m² i 4.062 m²) oznaczałoby zbycie tej nieruchomości za kwotę znacznie niższą od cen rynkowych.

Wskazana w operacie szacunkowym (sporządzonym w czerwcu 2012 r.) cena średnia m² budynku wraz z prawem własności gruntu (w wysokości 1,4 tys. zł) kształtowała się (według stanu na kwiecień 2013 r.) na poziomie cen niezabudowanych działek budowlanych w Zakopanem (ok. 1,5 tys. zł za m²). Natomiast cena m² zabudowanych działek budowlanych zazwyczaj przekraczała 4 tys. zł za m².

Ośrodek w Zakopanem zlecił ponowne wykonanie operatu szacunkowego przedmiotowej nieruchomości. Wartość internatu „Imperial” została oszacowana na kwotę 10.950 tys. zł. Wycenę dokonano w dniu 26 czerwca 2013 r.

4. W styczniu 2013 r. COS opracował i przedłożył do MSiT Strategię rozwoju bazy sportowej COS, z prośbą o wprowadzenie wymienionych w strategii zadań do Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu.

W Strategii rozwoju bazy sportowej COS określono priorytety inwestycyjne na lata 2013–2015 dla poszczególnych Ośrodków oraz COS w Warszawie, a także wskazano zadania planowane do realizacji w kolejnych latach, tj. do 2017 r. Dla zaplanowanych w ww. Strategii zadań inwestycyjnych (zarówno na lata 2013–2015, jak i 2016–2017) ustalono hierarchię ważności (na podstawie stopnia przygotowania do realizacji inwestycji oraz potrzeb Ośrodków i całego COS). Za najbardziej priorytetowe (przewidziane do realizacji w 2013 r.) uznano osiem inwestycji⁵⁵.

⁵⁴ Na terenach należących do Tatrzańskiego Parku Narodowego znajdują się: stadion lekkoatletyczny, tor lodowy, boisko wielofunkcyjne, korty tenisowe, rozbieg dla Wielkiej i Średniej Krokwi, część tras nartorolkowych i narciarskich tras biegowych oraz trasa narciarska wraz z koleją linową na stoku Nosal. Na terenach należących do powiatu tatrzańskiego znajduje się część wybiegu dla Wielkiej Krokwi. Na terenach prywatnych znajdują się: część tras nartorolkowych i narciarskich tras biegowych, wybieg dla Średniej Skoczni, część wybiegu dla Wielkiej Krokwi oraz główny szlak komunikacyjny do Wielkiej Krokwi od bramy głównej do domków zawodników (przedzielony na całej szerokości od wałów trybun do ogrodzenia).

⁵⁵ W tym trzy do realizacji przez Ośrodek w Szczyrku (1. przebudowa górnego odcinka kolei linowej Jaworzyna-Skrzyczne, 2. przebudowa tras narciarskich zjazdowych FIS Skrzyczne – etap II, 3. rozbudowa hali sportowej wielofunkcyjnej), dwie przez Ośrodek w Spale (1. przebudowa hali lekkoatletycznej, 2. wykonanie instalacji klimatyzacji w obiekcie hali sportowej wielofunkcyjnej) oraz po jednej przez Ośrodek w Giżycku (przebudowa pomieszczeń biurowych w budynku B1 na internat sportowy), we Władysławowie (budowa małych boisk treningowych i poszerzenie boiska treningowego z trawą naturalną) i COS w Warszawie (rozbudowa systemu sygnalizacji pożaru o strefę pożarową).

Strategia została opracowana w uzgodnieniu z dyrektorami Ośrodków i uwzględniała zgłoszone przez nich zadania inwestycyjne (poza trzema inwestycjami zgłoszonymi przez Ośrodki w Spale, w Wałczu, w Zakopanem).

5. W latach 2011–2013 w Ośrodkach i COS zrealizowano dziewięć zadań z zakresu budowy⁵⁶, 11 z zakresu rozbudowy⁵⁷, 33 z zakresu remontu⁵⁸, 61 z zakresu zakupu sprzętu specjalistycznego i wyposażenia⁵⁹.

Dyrektor COS zwrócił uwagę, że problemem jest brak możliwości dofinansowania ze środków FRKF zadań inwestycyjnych związanych z budową, przebudową i remontem internatów sportowych oraz stołówek. Ponadto późne podpisywanie przez Ministerstwo umów na realizację inwestycji stanowi zagrożenie dla terminowej realizacji zadań inwestycyjnych z FRKF i dotacji celowej z budżetu państwa, a także wykorzystania transzy dofinansowania przyznanej na dany rok. Dyrektor COS wskazał również na możliwość wypowiedzenia przez Ministra umowy inwestycyjnej z uwagi na brak środków z FRKF.

3.2 Przygotowanie Ośrodków Przygotowań Olimpijskich do świadczenia usług w zakresie szkolenia sportowego

Przygotowanie bazy sportowej i sprzętu specjalistycznego

COS tworzył warunki do szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs (olimpijskie i nieolimpijskie) oraz inne podmioty (kluby, stowarzyszenia sportowe). Jednak baza sportowa i sprzęt specjalistyczny, którymi dysponowały Ośrodki był zgodny z wymogami międzynarodowych federacji sportowych jedynie dla 16 z 37 sportów olimpijskich.

1. Baza sportowa i sprzęt specjalistyczny Ośrodków były w pełni przygotowane dla następujących sportów: lekkoatletyka, podnoszenie ciężarów, wioślarstwo, zapasy, judo, szermierka, tenis, badminton, boks, taekwondo, triathlon, koszykówka, piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, rugby. Reprezentanci sportów, dla których Ośrodki zapewniały pełną bazę sportową i sprzęt specjalistyczny stanowili 66% reprezentantów Polski na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie w 2012 r.

2. W przypadku 21 sportów stwierdzono następujące braki w bazie sportowej i sprzęcie specjalistycznym: 1) kajakarstwo/konkurencja slalom – brak toru slalomowego, 2) kolarstwo/konkurencje: tor, MTB, BMX – brak toru kolarskiego (COS podejmował działania w celu przejęcia Toru Kolarskiego w Pruszkowie), brak toru do BMX i MTB, 3) narciarstwo/konkurencja: alpejskie, biegowe, dowolne – brak tras do zjazdu dla konkurencji alpejskich, brak asfaltowej trasy nartorolkowej o długości 5 km dla narciarstwa biegowego (Ośrodek w Zakopanem dysponuje trasą o długości 2.5 km), brak torów specjalistycznych dla narciarstwa dowolnego, 4) snowboard

⁵⁶ W tym cztery w Spale, dwie w Zakopanem, po jednej w Giżycku, we Władysławowie, w Szczyrku. Wysokość środków wydatkowanych na inwestycje wyniosła 61.711,1 tys. zł, w tym ze środków FRKF 59.279,5 tys. zł, z budżetu państwa 50 tys. zł.

⁵⁷ W tym po trzy w Warszawie i Wałczu, po dwie we Władysławowie i Spale i jedna w Zakopanem. Środki wydatkowane na realizację rozbudowy wyniosły 51.304,3 tys. zł, w tym ze środków FRKF 47.343,2 tys. zł, z budżetu państwa 2.112,1 tys. zł.

⁵⁸ W tym dziewięć w Szczyrku, osiem w Warszawie, pięć w Spale, po trzy w Giżycku, we Władysławowie i w Zakopanem, dwie w Wałczu. Całkowita wartość środków wydatkowanych wyniosła 6.293,5 tys. zł, w tym ze środków FRKF 5.315,1 tys. zł, z budżetu państwa 77 tys. zł

⁵⁹ W tym 34 w Spale, siedem w Szczyrku, po pięć w Wałczu i w Warszawie, cztery we Władysławowie, trzy w Zakopanem, dwie w Giżycku. Całkowita wartość środków wydatkowanych wyniosła 5.299 tys. zł., w tym dofinansowanie z budżetu państwa w kwocie – 2.913,8 tys. zł.

– brak torów specjalistycznych, 5) pływanie/konkurencje: skoki do wody, pływanie synchroniczne, piłka wodna – brak odpowiedniej pływalni do wszystkich konkurencji, tj. pływalni o długości 50 m oraz odpowiedniej głębokości – 5 m na całej długości, brak wieży/trampoliny dla konkurencji skoki do wody, brak pola ćwiczeń dla konkurencji pływanie synchroniczne, 6) żeglarstwo – zbyt mały akwen wodny w Ośrodku w Giżycku oraz brak możliwości jego zamknięcia wyłącznie na potrzeby treningu zawodników, 7) biathlon – baza sportowa Ośrodka w Szczyrku pozwala na trening specjalistyczny w okresie zimowym. W okresie letnim brakuje trasy asfaltowej do pełnej realizacji treningu, 8) łyżwiarstwo szybkie/konkurencja: tor długi i short track – tor należący do Ośrodka w Zakopanem ma odpowiednie parametry, ale jest nieprzykryty, co uniemożliwia organizację mistrzostw seniorów (międzynarodowe federacje sportowe dopuszczają organizację mistrzostw młodzieżowych na odkrytym torze), dla konkurencji short track brakuje lodowiska w Ośrodkach (możliwość treningu w obiekcie Torwar II w Warszawie), 9) strzelectwo sportowe/konkurencje: karabin, pistolet, rzutki – brak strzelnic specjalistycznych kulowych oraz do rzutków, 10) gimnastyka/konkurencje: gimnastyka artystyczna, trampolina – brak sprzętu specjalistycznego, trampoliny, 11) akrobatyka sportowa – brak sprzętu specjalistycznego, 12) jeździectwo – brak stadniny koni, parkuru, 13) łucznictwo/konkurencje: indywidualnie, drużynowo – brak torów łuczniczych, sprzętu specjalistycznego, 14) tenis stołowy – konieczność zapewnienia stołów tenisowych oraz pozostałego sprzętu we własnym zakresie (z wyjątkiem Ośrodka we Władysławowie, który dysponuje sprzętem Polskiego Związku Tenisa Stołowego – udostępnianym na podstawie umowy), 15) curling – brak lodowisk w Ośrodkach, możliwość treningu w obiekcie Torwar II, 16) golf – brak bazy i sprzętu specjalistycznego, 17) łyżwiarstwo figurowe – brak lodowisk w Ośrodkach, możliwość treningu w obiekcie Torwar II, 18) pięciobój nowoczesny – brak stadniny koni, parkuru i pływalni na 50 m, 19) sporty saneczkowe/konkurencje: saneczki, skeleton, bobsleje – brak toru saneczkowego do wszystkich trzech konkurencji, 20) hokej na trawie – aktualnie brakuje obiektu treningowego w Ośrodkach (w 2015 r. ma być dostępne; po zakończeniu przebudowy boisko w Wałczu), 21) hokej na lodzie – brak lodowiska w Ośrodkach, możliwość korzystania z lodowiska miejskiego w Giżycku i lodowiska w obiekcie Torwar II.

3. W Strategii rozwoju bazy sportowej COS zaplanowano rozwój bazy sportowej dla zapewnienia warunków do treningu następujących sportów: 1) narciarstwa/konkurencja alpejska (poprzez przebudowę i modernizację tras narciarskich zjazdowych FIS Skrzyczne etap II w 2013 r.), 2) łyżwiarstwa szybkiego (poprzez budowę pokrycia toru lodowego lekką konstrukcją – zadanie ujęte w wykazie zadań planowanych do realizacji w latach kolejnych, tj. w 2017 r.).

4. NIK stwierdziła, że każdy z Ośrodków oferuje usługi odnowy biologicznej, tj. zabiegi fizykalne⁶⁰, hydroterapeutyczne⁶¹, kinezyterapię (wszystkie Ośrodki poza Ośrodkiem

⁶⁰ Każdy z Ośrodków zapewnia: diadynamik, elektrostymulację, ultradźwięki, laseroterapię, krioterapię; wszystkie Ośrodki poza Giżyckiem, zapewniają magnetoterapię; wszystkie Ośrodki poza Zakopanem zapewniają lampę solluks. Poza tym następujące usługi są dostępne w wybranych Ośrodkach: biopton (leczenie ciepłem i światłem) – Ośrodek w Spale, we Władysławowie, Wałczu, inhalacja dróg oddechowych – Ośrodek we Władysławowie i Spale, prądy Tensy oraz interferencyjne – Ośrodek we Władysławowie i Giżycku, interdynamik (elektromasaż) – Ośrodek w Wałczu.

⁶¹ Wszystkie Ośrodki zapewniają: hydromasaż, masaż podwodny, wirówki, kąpiel perełkową, solankę, masaż wirowy. Poza tym we wszystkich Ośrodkach poza Ośrodkiem w Zakopanem dostępne są biczki szkockie, we wszystkich Ośrodkach (poza Ośrodkiem w Giżycku) dostępne są okłady ciepłe. Ponadto Ośrodek w Giżycku umożliwia kąpiel ozonową i perełkową z chromoterapią, a Ośrodek w Spale kąpiel borowinową.

w Zakopanem)⁶² oraz inne⁶³. Najbardziej rozwiniętą infrastrukturę do odnowy biologicznej (tj. pracownie i gabinety specjalistyczne) posiadają Ośrodki w Spale i we Władysławowie.

5. Każdy z Ośrodków zapewniał możliwość serwowania posiłków dostosowanych do specyficznych potrzeb sportowców oraz możliwość elastycznego dopasowania godzin posiłków do indywidualnych potrzeb sportowca lub grup sportowych. W każdym z Ośrodków diety dla zawodników były konsultowane i ustalane z trenerami lub dietetykami pzs. Ponadto Ośrodek we Władysławowie zapewniał możliwość konsultacji diet z dietetykiem z Instytutu Sportu w Warszawie. We wszystkich Ośrodkach posiłki serwowane są w formie tzw. bufetu szwedzkiego. Dodatkowo Ośrodek w Giżycku i we Władysławowie zapewniał możliwość serwowania posiłków à la carte (na zgłoszenie z wyprzedzeniem). Największą liczbę miejsc w stołówce oferował Ośrodek w Spale – 825, a najmniejszą Ośrodek w Zakopanem – 120.

6. NIK ustaliła, że najmniejszą liczbę całorocznych miejsc noclegowych oferował Ośrodek w Giżycku – 37 (liczba miejsc sezonowych wynosiła 294) oraz w Zakopanem – 182, a największą Ośrodek w Spale – 367. We wszystkich Ośrodkach zdecydowaną większość stanowiły pokoje 1-2 osobowe. Każdy z Ośrodków dysponował salami konferencyjnymi wraz z wyposażeniem.

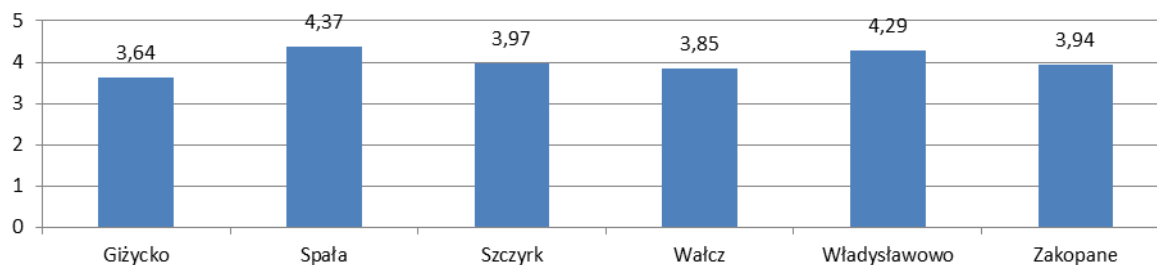
7. Ośrodek we Władysławowie nie dostosował skoczni do skoku o tyczce, skoku w dal i trójskoku do wymogów International Association of Athletics Federations (Międzynarodowe Stowarzyszenie Federacji Lekkoatletycznych) i Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Ośrodek nie dokonał zakupu nawierzchni Teraflex do piłki siatkowej i nie dostosował kolorów oznaczenia boisk do wymogów wynikających z przepisów gry w piłkę siatkową.

8. Trzy (z sześciu) Ośrodki były niedostosowane do potrzeb sportowców z niepełnosprawnościami. Braki w tym zakresie stwierdzono w Ośrodkach w Szczyrku, w Giżycku oraz w Zakopanem (do stycznia 2013 r.). Ponadto baza noclegowa Ośrodka w Giżycku nie była dostosowana do sportowców o nietypowych gabarytach z uwagi na maksymalne wymiary łóżek 90 cm x 200 cm.

9. Poniższy wykres przedstawia ocenę jakości usług świadczonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego, która została dokonana przez 37 olimpijskich pzs oraz cztery podmioty realizujące zadania w zakresie przygotowań do paraolimpiady⁶⁴.

Wykres nr 1

Jakość usług świadczonych w poszczególnych Ośrodkach w ocenie polskich związków sportowych (w skali od 1 do 5)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet od pzs oraz czterech podmiotów realizujących zadania w zakresie przygotowań do paraolimpiady.

⁶² Najbogatszą ofertę posiada Ośrodek w Spale oraz Giżycku – m.in. ćwiczenia indywidualne, grupowe, na materacu, na przyrządach, autotrakcja kręgosłupa, przygotowanie konspektu ćwiczeń, ćwiczenia UGUL.

⁶³ Najbogatszą ofertę posiada Ośrodek w Spale oferując masaż suchy, masaż (drenaż) limfatyczny, masaż mechaniczny (fotel), saunę suchą oraz parową, grotę solną oraz kinesiologię taping.

⁶⁴ Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wspierania Tenisa Ziemnego na Wózkach, Związek Kultury Fizycznej OLIMP, Polski Związek Niepełnosprawnych „Start”, Związek Stowarzyszeń Sportowych „Sprawni Razem”.

W załączniku nr 5.5. do niniejszej Informacji zamieszczono tabelę przedstawiającą braki i niedogodności w ofercie szkolenia sportowego Ośrodków wg oceny dokonanej przez pzs. Ponadto w załączniku nr 5.6. do niniejszej Informacji przedstawiono czynniki, które pzs wskazały jako decydujące o wyborze Ośrodka do organizacji szkolenia sportowego.

Realizacja szkolenia sportowego⁶⁵

Pomiędzy Ośrodkami występowały znaczne różnice w wykorzystaniu ich bazy sportowej zarówno do celów szkolenia sportowego (centralnego i klubowego), jak i innych. Miało to bezpośrednie przełożenie na wysokość uzyskiwanych przez Ośrodki przychodów z działalności podstawowej i dodatkowej. Wykazane dysproporcje pomiędzy Ośrodkami oraz ich wyniki finansowe, w ocenie NIK, powinny stanowić podstawę do dokonania oceny zasadności dalszego rozwijania bazy sportowej wszystkich Ośrodków i ponoszenia kosztów dostosowywania ich oferty do zmieniających się wymogów szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs.

1. Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodków w związku z organizacją szkolenia stacjonarnego centralnego.

W latach 2010–2012 z bazy sportowej Ośrodków korzystało ogółem 47 pzs, tj. 67,1% wszystkich pzs, w tym 36 olimpijskich (97,3% olimpijskich pzs) i 11 nieolimpijskich (33,3% nieolimpijskich pzs). Jedynym olimpijskim pzs, który nie korzystał z bazy COS w badanym okresie był Polski Związek Golfa. Z bazy sportowej COS w latach 2010–2012 nie korzystało 23 nieolimpijskich (32,9% ogółu) pzs.

Regularnie, tj. corocznie w latach 2010–2012 z bazy Ośrodków korzystało 31 pzs (44,3% wszystkich pzs), w tym: 25 olimpijskich pzs (67,6% olimpijskich pzs) oraz sześć nieolimpijskich pzs (18,2% nieolimpijskich pzs).

Spośród olimpijskich pzs największy udział w zrealizowanych osobodniach w latach 2010–2012 miały: Polski Związek Lekkiej Atletyki (20,9% osobodni), Polski Związek Piłki Siatkowej (15,6%), Polski Związek Towarzystw Wioślarskich (11,2%), Polski Związek Zapaśniczy (7,4%), Polski Związek Kajakowy (6,4%), Polski Związek Podnoszenia Ciężarów (5,7%), Polski Związek Szermierczy (5%). W przypadku 21 olimpijskich pzs stwierdzono udział w realizacji osobodni poniżej 1%.

Szczegółowe informacje nt. olimpijskich pzs, które w latach 2010–2012 korzystały z bazy Ośrodków przedstawiono w załączniku nr 5.7. do niniejszej Informacji.

W latach 2010–2012 liczba zgrupowań zorganizowanych w ramach szkolenia stacjonarnego centralnego była najwyższa w 2011 r. – 815 zgrupowań. W porównaniu do 2010 r. była wyższa o 56 zgrupowań (7,4%), a w 2012 r. była niższa zarówno od wykonania za 2010 r., jak i 2011 r. o odpowiednio 18 i 74, tj. 2,4% i 9,1%. Liczba zrealizowanych osobodni była najwyższa w 2011 r. – w porównaniu do 2010 r. o 1.213 osobodni (1,2%), a w porównaniu do 2012 r. o 5.905 osobodni (6,1%).

W grupie olimpijskich pzs w 2011 r. zorganizowano o 63 (8,9%) zgrupowań więcej w porównaniu z wykonaniem za 2010 r., a w 2012 r. mniej w porównaniu do wykonania w 2010 r. i 2011 r. o odpowiednio: 13 (1,8%) oraz 76 (9,9%). Liczba zrealizowanych osobodni w tej grupie była najwyższa w 2011 r. (97.422) – w porównaniu do 2010 r. o 2.337 (2,5%) oraz w porównaniu do 2012 r. o 6.482 (7,1%).

⁶⁵ Przedstawione w niniejszym rozdziale dane zostały zgromadzone w trakcie kontroli w COS.

W okresie styczeń-maj 2013 r. z bazy COS-u korzystało łącznie 38 pzs (54,3% ogólnej liczby pzs), w tym 26 olimpijskich pzs (70,3% olimpijskich pzs) oraz 12 nieolimpijskich pzs (36,4% nieolimpijskich pzs). Olimpijskie pzs zrealizowały łącznie 312 zgrupowania, tj. 111% planu, którymi objęto 6.466 osób (126% planu) oraz zrealizowano 47.495 osobodni (103% planu). W porównaniu do liczby zgrupowań zrealizowanych w COS w okresie styczeń-maj 2012 r. liczba ta była mniejsza o osiem zgrupowań. Natomiast liczba osób i zrealizowanych osobodni była wyższa o odpowiednio: 1.221 (23,3%) oraz 8.905 (23,1%).

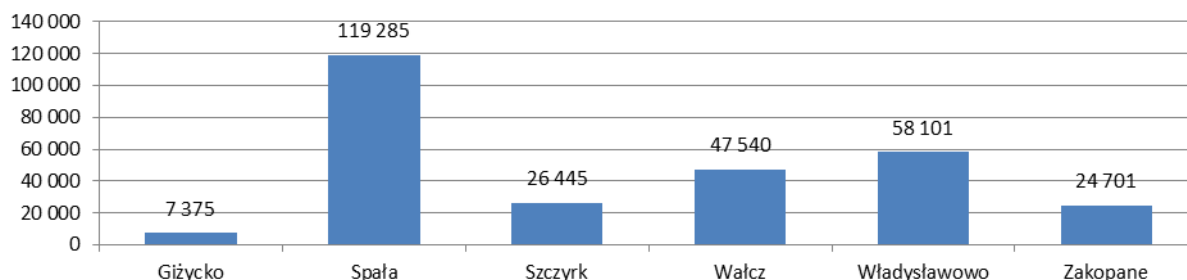
Najwięcej osobodni w całym kontrolowanym okresie olimpijskie pzs zrealizował Ośrodek w Spale (44% w 2010 r., 41% w 2011 r., 41% w 2012 r., 46,4% do 31 maja 2013 r.), a najmniej Ośrodek w Giżycku (2% w 2010 r. oraz 2011 r., 4% w 2012 r., 1,5% do 31 maja 2013 r.). Udział pozostałych Ośrodków w realizacji osobodni przez olimpijskie pzs był następujący:

- 1) w Szczyrku – 10% w 2010 r. oraz 2011 r., 8% w 2012 r., 5,8% do 31 maja 2013 r.,
- 2) w Wałczu – 16% w 2010 r. oraz 2011 r., 17% w 2012 r., 11,8% do 31 maja 2013 r.,
- 3) we Władysławowie – 18% w 2010 r., 22% w 2011 r. oraz 2012 r., 23,1% do 31 maja 2013 r.,
- 4) w Zakopanem – 10% w 2010 r., 8% w 2011 r. oraz 2012 r., 11,4% do 31 maja 2013 r.

Wykorzystanie bazy sportowej poszczególnych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich przez olimpijskie pzs w latach 2010–2012 przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2

Wykorzystanie bazy sportowej poszczególnych Ośrodków przez olimpijskie pzs w latach 2010–2012 (osobodni)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

2. Wykorzystanie bazy sportowej Ośrodków w związku z organizacją szkolenia stacjonarnego klubowego i innego.

W latach 2010–2012 liczba klubowych zgrupowań wzrosła z 1.330 w 2010 r. do 1.666 w 2012 r., tj. o 25,3%. Liczba osób objętych szkoleniem klubowym oraz zrealizowanych osobodni w 2012 r. była wyższa w porównaniu do 2010 r. o odpowiednio: 5.348 (38,3%) oraz 22.779 (28,2%).

Największy udział w organizacji klubowych zgrupowań miały kluby sportowe⁶⁶, odpowiednio: 1.016 zgrupowań w 2010 r. (79,7%), 1.200 zgrupowań w 2011 r. (78,2%) oraz 1.393 zgrupowań w 2012 r. (83,6%).

⁶⁶ Akademickie związki sportowe, uczelniane kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe, uczniowskie międzyszkolne kluby sportowe, okręgowe związki sportowe, szkoły mistrzostwa sportowego, kluby lekkoatletyczne, kluby szermiercze, kluby piłki siatkowej, kluby piłkarskie, ludowe kluby sportowe, wojskowe kluby sportowe, miejskie kluby sportowe, międzyszkolne kluby sportowe, towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, katolickie ludowe kluby sportowe, ośrodki sportu i rekreacji, ośrodki szkolenia sportu młodzieżowego, gminne ośrodki sportu, zakładowe kluby sportowe, towarzystwa sportowe, Tatrzański Związek Narciarski.

W okresie styczeń–maj 2013 r. zrealizowano 676 zgrupowań, którymi objęto 8.225 osób oraz zrealizowano 39.964 osobodni. W porównaniu do analogicznego okresu w 2012 r. zarówno liczba zgrupowań, objętych nimi osób oraz zrealizowanych osobodni była niższa o odpowiednio: 191 (22%), 66 (1%), 216 (0,5%).

W latach 2010–2012 w Ośrodku w Giżycku i w Zakopanem było również realizowane inne szkolenie stacjonarne (w formie kursów, szkoleń unifikacyjnych)⁶⁷.

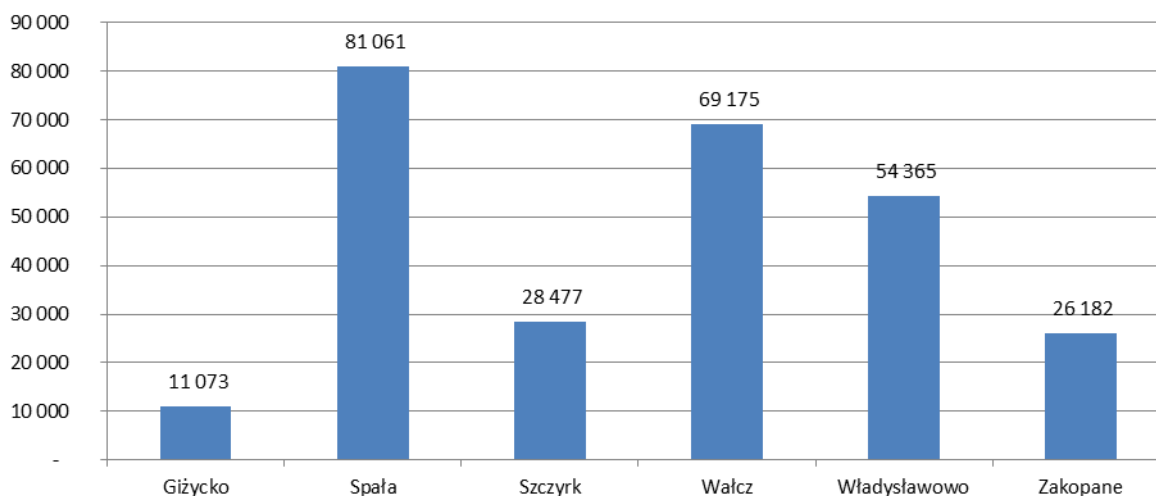
Najwięcej osobodni w ramach szkolenia klubowego zostało zrealizowanych w Ośrodku w Spale (24,8% w 2010 r, 33,9% w 2011 r., 31,2% w 2012 r., 26,2% do 31 maja 2013 r.), a najmniej w Ośrodku w Giżycku (6,2% w 2010 r., 3% w 2011 r., 3,4% w 2012 r., 7,2% do 31 maja 2013 r.). Udział pozostałych Ośrodków w realizacji osobodni przez sport klubowy był następujący:

- 1) w Szczyrku – 9,1% w 2010 r., 9,4% w 2011 r., 12,7% w 2012 r., 13% do 31 maja 2013 r.,
- 2) w Wałczu – 24,3% w 2010 r., 25% w 2011 r., 26,4% w 2012 r., 22,2% do 31 maja 2013 r.,
- 3) we Władysławowie – 23,8% w 2010 r., 18,9% w 2011 r., 18,4% w 2012 r., 19,1% do 31 maja 2013 r.,
- 4) w Zakopanem – 11,8% w 2010 r., 9,9% w 2011 r., 8% w 2012 r., 12,2% do 31 maja 2013 r.

Wykorzystanie bazy sportowej poszczególnych Ośrodków do celów szkolenia klubowego w latach 2010–2012 przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 3

Wykorzystanie bazy sportowej poszczególnych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich do celów szkolenia stacjonarnego klubowego w latach 2010–2012 (osobodni)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

Ponadto, w załączniku nr 5.7. przedstawiono dane nt. liczby osobodni zrealizowanych w Ośrodkach przez szkoły mistrzostwa sportowego (w ramach szkolenia stacjonarnego klubowego i innego), a w załączniku nr 5.8 przedstawiono dane nt. wykorzystania bazy sportowej Ośrodków na cele szkolenia skróconego.

3. NIK ustaliła, że zamieszczone w centralnej rezerwacji i ewidencji szkolenia sportowego dane dotyczące wykorzystania obiektów sportowych i infrastruktury Ośrodków w związku z organizacją

⁶⁷ Szkolenia te realizowały inne podmioty prowadzące działalność sportową odpowiednio w ilości: 1) Ośrodek w Giżycku: 2010 r. – 5.592 osobodni, 2011 r. – 5.294 osobodni, 2012 r. – 4.042 osobodni (w ramach 16 zgrupowań), 2) Ośrodek w Zakopanem – 2.227 osobodni (19 zgrupowań) w 2012 r.

(w ramach szkolenia sportowego skróconego) imprez i zawodów sportowych były nierzetelne. Dane te (wprowadzone na podstawie sprawozdań kwartalnych Ośrodków z wykorzystania bazy sportowo-noclegowej) nie zawierały wykazu imprez i zawodów sportowych, które (jak wynika z przedstawionych kontrolerom zestawień dotyczących imprez i zawodów sportowych realizowanych w latach 2010–2012 przez poszczególne Ośrodki) były organizowane przez Ośrodki w Spale, w Szczyrku i w Giżycku w latach 2010–2011 oraz Ośrodek w Wałczu (w latach 2010–2012). Ustalone rozbieżności pomiędzy danymi dotyczącymi zrealizowanego szkolenia sportowego wykazywanymi przez Ośrodki a faktycznym ich wykonaniem potwierdzają konieczność wprowadzenia mechanizmów umożliwiających kontrolę rzetelności tych danych przez COS oraz usprawnienia funkcjonowania centralnej rezerwacji i ewidencji szkolenia stacjonarnego.

4. Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc noclegowych Ośrodków na cele szkolenia sportowego oraz inne.

Nominalna liczba miejsc noclegowych, tj. suma miejsc noclegowych przygotowanych w każdym dniu działalności internatu sportowego ogółem dla Ośrodków była wykorzystana na poziomie: 2010 r. – 57,1%, 2011 r. – 57,9%, 2012 r. – 59%, 2013 r. (do 31 maja) – 55%.

W latach 2010–2013 (do 31 maja) najwyższe wykorzystanie nominalnej liczby miejsc noclegowych stwierdzono w Ośrodku w Spale (odpowiednio: 2010 r. – 81,6%, 2011 r. – 72,2%, 2012 r. – 69,4%, 2013 r. (do 31 maja) – 70%, a najniższe w Ośrodku w Zakopanem (odpowiednio: 2010 r. – 36,2%, 2011 r. – 34,6%, 2012 r. – 37,9%, 2013 r. (do 31 maja) – 39,7%)⁶⁸.

Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc noclegowych przez olimpijskie pzs ogółem dla Ośrodków kształtowało się na poziomie: 2010 r. – 21,5%, 2011 r. – 21,4%, 2012 r. – 19,8%, 2013 r. (do 31 maja) – 24,8%. Najwyższe wykorzystanie w całym badanym okresie stwierdzono w Ośrodku w Spale (2010 r. – 42,9%, 2011 r. – 31,5%, 2012 r. – 28,7%, 2013 (do 31 maja) – 40,8%), a najniższe w Giżycku (2010 r. – 5,4%, 2011 r. – 7,6%, 2012 r. – 11,1%, 2013 r. (do 31 maja) – 8,6%). W pozostałych Ośrodkach nominalna liczba miejsc noclegowych była wykorzystana przez olimpijskie pzs w następującym zakresie:

- 1) w Szczyrku – 2010 r. – 24,6%, 2011 r. – 25,1%, 2012 r. – 18,1%, 2013 r. (do 31 maja) – 15,9%,
- 2) w Wałczu – 2010 r. – 15,4%, 2011 r. – 16,2%, 2012 r. – 15,6%, 2013 r. (do 31 maja) – 13,9%,
- 3) we Władysławowie: 2010 r. – 17,2%, 2011 r. – 21,6%, 2012 r. – 19,9%, 2013 r. (do 31 maja) – 26,7%,
- 4) w Zakopanem – 2010 r. – 12,6%, 2011 r. – 13,2%, 2012 r. – 12,8%, 2013 r. (do 31 maja) – 18,5%.

Wykorzystanie nominalnej liczby miejsc noclegowych w związku ze szkoleniem klubowym ogółem dla Ośrodków kształtowało się następująco: 2010 r. – 18,1%, 2011 r. – 18,7%, 2012 r. – 22,6%, 2013 r. (do 31 maja) – 20,5%. Najwyższe wykorzystanie w całym okresie stwierdzono w Ośrodku w Spale (2010 r. – 20,5%, 2011 r. – 22,6%, 2012 r. – 24,8%, 2013 r. (do 31 maja) – 20,5%), a najniższe w 2010 r. w Ośrodku w Zakopanem – 12,8%, a w latach 2011–2012 w Ośrodku w Giżycku – 8,3% oraz 11,7%, a w 2013 r. (do 31 maja) w Ośrodku w Zakopanem⁶⁹.

⁶⁸ W pozostałych Ośrodkach wykorzystanie kształtowało się na poziomie: Ośrodek w Wałczu (2010 r. – 44,6%, 2011 r. – 49,7%, 2012 r. – 55,2%, 2013 r. (do 31 maja) – 45,9%), Ośrodek we Władysławowie (2010 r. – 57,2%, 2011 r. – 59,9%, 2012 r. – 55,2%, 2013 r. (do 31 maja) – 54,7%), Ośrodek w Szczyrku (2010 r. – 61,3%, 2011 r. – 59%, 2012 r. – 63,3%, 2013 r. (do 31 maja) – 57,1%), Ośrodek w Giżycku (2010 r. – 65,6%, 2011 r. – 63,6%, 2012 r. – 65,8%, 2013 r. (do 31 maja) – 56,1%).

⁶⁹ W pozostałych Ośrodkach kształtowało się następująco: 1) Ośrodek we Władysławowie: 19,5% w 2010 r., 16,3% w 2011 r., 19,2% w 2012 r., 18,6% do 31 maja 2013 r., 2) Ośrodek w Wałczu: 19,4% w 2010 r., 21,4% w 2011 r., 26,9% w 2012 r., 21,5% do 31 maja 2013 r.; 3) Ośrodek w Szczyrku: 19,1% w 2010 r., 20,5% w 2011 r., 33% w 2012 r., 29,1% do 31 maja 2013 r.

5. Wysokość wpływów uzyskanych przez Ośrodki oraz COS z tytułu szkolenia stacjonarnego i skróconego.

Wpływy od pzs w latach 2010–2013 (I kwartał) wyniosły łącznie 47.270 tys. zł, w tym: 10.066,1 tys. zł w 2010 r.⁷⁰, 14.705,4 tys. zł w 2011 r.⁷¹, 13.046 tys. zł w 2012 r., a w I kwartale 2013 r. – 3.452,8 tys. zł.

Najwyższe wpływy od pzs w latach 2010–2013 (I kwartał) uzyskał Ośrodek w Spale: 17.648,3 tys. zł, a najniższe Ośrodek w Giżycku – 1.059,9 tys. zł. Pozostałe Ośrodki uzyskały wpływy w wysokości: w Szczyrku – 4.266,9 tys. zł, w Wałczu – 7.994,4 tys. zł, we Władysławowie – 9.989,8 tys. zł, w Zakopanem – 4.525 tys. zł. W przypadku COS wpływy wyniosły – 1.785,9 tys. zł.

Wpływy od olimpijskich pzs w ww. okresie wyniosły 44.844 tys. zł, z czego najwyższe wpływy uzyskał Ośrodek w Spale – 16.351 tys. zł (36,5%), a najniższe Ośrodek w Giżycku – 1.060 tys. zł (2,4%). Pozostałe Ośrodki uzyskały wpływy w wysokości: w Szczyrku – 4.220 tys. zł, w Wałczu – 7.742 tys. zł, we Władysławowie – 9.747 tys. zł, w Zakopanem – 4.099 tys. zł, COS – 1.626 tys. zł.

Uzyskane wpływy w związku z organizacją szkolenia stacjonarnego klubowego i skróconego w latach 2010–2012 wyniosły łącznie 32.439,3 zł, w tym: 2010 r. – 9.904,1 tys. zł, w 2011 r. – 11.218 tys. zł, w 2012 r. – 11.317,1 tys. zł. Najwyższe wpływy od klubów w latach 2010–2012 uzyskał Ośrodek we Władysławowie: 7.613,8 tys. zł, a najniższe Ośrodek w Giżycku – 959,7 tys. zł. Pozostałe Ośrodki uzyskały wpływy w wysokości: w Spale – 6.436,7 tys. zł, w Wałczu – 6.283,3 tys. zł, w Zakopanem – 4.431,9 tys. zł, w Szczyrku – 3.124,9 tys. zł, COS – 3.589 tys. zł.

W załączniku nr 5.10. do niniejszej Informacji zawarto dane nt. wpływów od poszczególnych pzs.

Wyniki finansowe⁷²

W kontrolowanym okresie Ośrodki nie pokrywały kosztów swojej działalności uzyskiwanymi przychodami i wykazywały ujemne wyniki finansowe. Utrzymywanie się takiego stanu – w ocenie NIK – może mieć w dłuższej perspektywie negatywny wpływ na poziom usług świadczonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego.

⁷⁰ W 2010 r. usługi w zakresie szkolenia sportowego nie były opodatkowane podatkiem VAT.

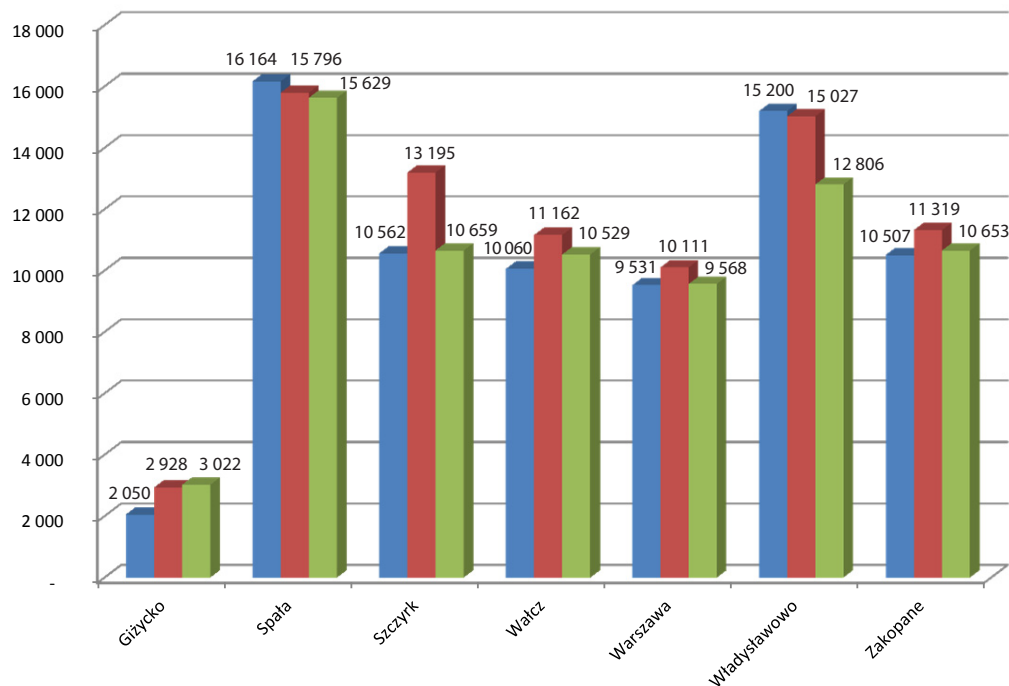
⁷¹ Od dnia 1 stycznia 2011 r. usługi w zakresie szkolenia sportowego zostały opodatkowane 8% podatkiem VAT, w związku z uchynieniem załącznika nr 4 do ustawy o podatku od towarów i usług przez ustawę z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 226, poz. 1476).

⁷² Przedstawione w niniejszym rozdziale dane za lata 2011–2012 zostały zgromadzone w trakcie kontroli w COS, zaś za 2013 r. przekazane przez COS po zakończeniu kontroli.

Przychody i koszty ogółem oraz wyniki finansowe netto Ośrodków, w latach 2011–2013, przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres nr 4

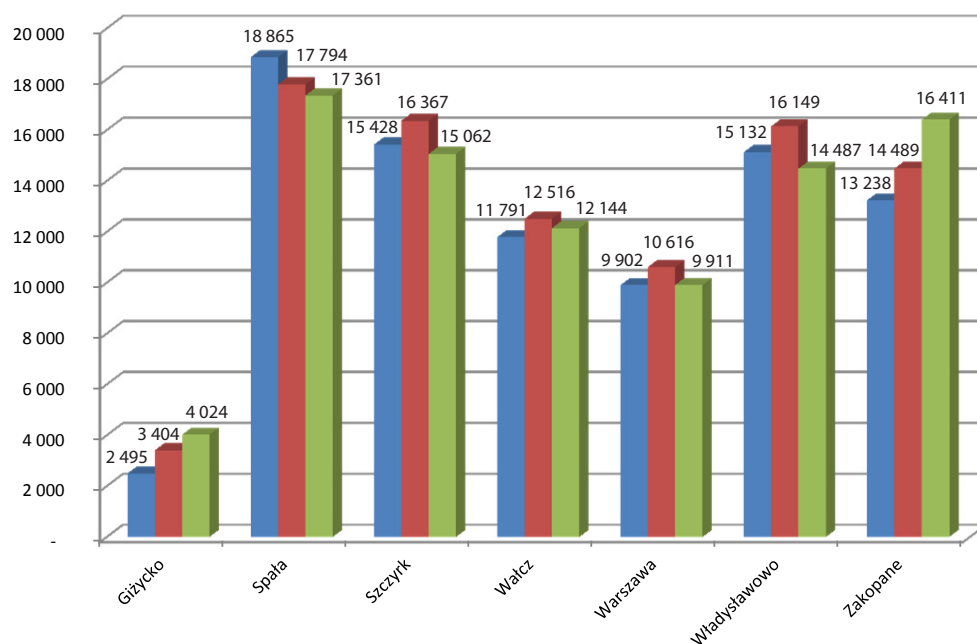
Przychody ogółem Ośrodków i COS w Warszawie w latach 2011–2013 (2011 r. – kolor niebieski, 2012 r. – kolor czerwony, 2013 r. – kolor zielony), w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

Wykres nr 6

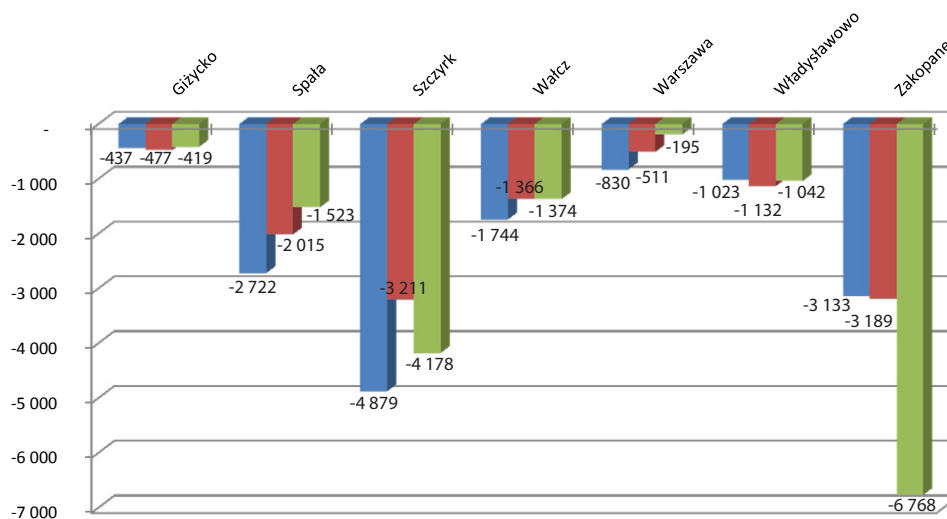
Koszty ogółem Ośrodków i COS w Warszawie w latach 2011–2013 (2011 r. – kolor niebieski, 2012 r. – kolor czerwony, 2013 r. – kolor zielony), w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

Wykres nr 7

Wyniki finansowe netto Ośrodków i COS w Warszawie w latach 2011–2013 (2011 r. – kolor niebieski, 2012 r. – kolor czerwony, 2013 r. – kolor zielony), w tys. zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

3.3 Nadzór Ministra Sportu i Turystyki nad działalnością Centralnego Ośrodka Sportu i Ośrodków Przygotowań Olimpijskich

Nadzór i kontrola nad działalnością COS

W ocenie NIK nadzór Ministra nad działalnością COS, w latach 2011–2013, był niewystarczający. Minister nie dokonał analizy przydatności wszystkich nieruchomości do prowadzenia przez COS działalności statutowej, wyrażał zgodę na zbycie nieruchomości bez uzyskania wiedzy o ich wartości, nie dokonywał kontroli rzetelności sprawozdań z działalności podstawowej i dodatkowej COS, a także nie przeprowadzał kontroli realizacji przez COS zadań publicznych dofinansowanych z budżetu państwa.

1. Minister, likwidując państwowy zakład budżetowy pn. Centralny Ośrodek Sportu i tworząc instytucję gospodarki budżetowej pod tą samą nazwą, nie dokonał analizy możliwości wykorzystania oraz przydatności wszystkich nieruchomości do prowadzenia przez COS działalności statutowej. Kompleksowa analiza w tym zakresie nie została przeprowadzona do dnia zakończenia kontroli NIK.

W celu realizacji przez COS zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej⁷³ Minister (działając na podstawie art. 53 w zw. z art. 52 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁷⁴) wyposażył COS w nieruchomości (poprzez przeniesienie na rzecz COS własności nieruchomości) oraz mienie ruchome znajdujące się w użytkowaniu zlikwidowanego zakładu budżetowego Centralny Ośrodek Sportu⁷⁵.

⁷³ Wynikających m.in. z art. 68 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.), art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.), art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 ze zm.) i art. 29 ust. 7 ustawy o sporcie

⁷⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.

⁷⁵ Wykaz 50 nieruchomości (zlokalizowanych na terenie 10 powiatów), w które Minister wyposażył COS został określony w załączniku nr 2 do zarządzenia w sprawie utworzenia COS. Minister przekazał COS również mienie ruchome o łącznej wartości 16.923,2 tys. zł (po przeprowadzonej inwentaryzacji, zgodnie z bilansem sporządzonym na dzień 30 czerwca 2010 r.).

Nieruchomości, które zostały przekazane COS na własność do dnia 31 grudnia 2010 r. pozostawały w trwałym zarządzie COS. Nie został przekazany COS na własność Stadion Dziesięciolecia w Warszawie. Wynikało to z organizacji przez Polskę i Ukrainę Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 i budowy Stadionu Narodowego. Należy podkreślić, że z dzierżawy Stadionu Dziesięciolecia w Warszawie COS uzyskiwał wpływy w wysokości ok. 5-6 mln rocznie (ok. 8-10% przychodów ogółem COS).

We wniosku Ministra o wyrażenie zgody na utworzenie instytucji gospodarki budżetowej pn. Centralny Ośrodek Sportu założono przeprowadzenie analizy przydatności nieruchomości. We wniosku tym stwierdzono, że po utworzeniu instytucji gospodarki budżetowej możliwe będzie dokonanie oceny przydatności poszczególnych składników majątkowych COS do prowadzenia działalności w zakresie szkolenia sportowego, w warunkach wolnorynkowych. Analiza nie została przeprowadzona pomimo upływu trzech lat od czasu zmiany formy organizacyjno-prawnej COS.

Brak analizy przydatności składników majątkowych COS negatywnie wpływa zarówno na bieżącą działalność COS, jak i plany jego dalszego funkcjonowania i rozwoju. Powoduje bowiem, że w strukturze COS są utrzymywane obiekty nieprzydatne do prowadzenia działalności podstawowej COS. W ocenie NIK brak możliwości wykorzystania niektórych nieruchomości do prowadzenia działalności statutowej, ponoszenie strat w związku z gospodarowaniem częścią nieruchomości (nawet bez uwzględnienia kosztów amortyzacji), przy równoczesnych ograniczeniach remontów i przebudowy dofinansowanych ze środków FRKF i budżetu państwa, stwarza ryzyko ich dekapitalizacji.

W latach 2011–2013 (I kwartał) COS sześciokrotnie występował do Ministra z wnioskami o wyrażenie zgody na zbycie sześciu nieruchomości położonych w Spale, w Ołtarzewie, w Warszawie (dwa lokale mieszkalne), w Wałczu i w Zakopanem.

COS uzyskał zgodę Ministra na zbycie czterech nieruchomości: położonej w Ołtarzewie, dwóch lokali mieszkalnych w Warszawie, internatu „Imperial” w Zakopanem. Jednocześnie Minister wyraził zgodę na wystąpienie przez COS do ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa o wyrażenie zgody na rozporządzenie nieruchomościami, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁷⁶.

2. Minister nie przeprowadzał kontroli realizacji przez COS zadań dofinansowanych z budżetu państwa, tj. tworzenia warunków dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej.

Zgodnie z art. 175 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych dysponenti części budżetowych sprawują nadzór i kontrolę realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa.

Z dokumentów przedstawionych w MSiT wynika, że brak kontroli COS w zakresie tworzenia warunków dla szkolenia sportowego spowodowany był traktowaniem COS jako jednostki wyspecjalizowanej, tworzącej optymalne warunki organizacyjne, ekonomiczne i techniczne dla pzs.

W ocenie NIK podjęcie takich kontroli ma istotne znaczenie z uwagi na stwierdzoną nierzetelność sprawozdań z działalności podstawowej i dodatkowej przedkładanych przez COS Ministrowi (zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 8a ust. 1 statutu COS). Sprawozdania te, ze względu na niejednorodność i różny zakres danych, znacznie utrudniały określenie w jakim zakresie oraz

⁷⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 1224.

na jakim poziomie poszczególne Ośrodki zabezpieczały warunki szkolenia sportowego – zadania dofinansowanego z budżetu państwa.

3. Minister wyraził zgodę na zbycie dwóch lokali mieszkalnych znajdujących się w Warszawie oraz nieruchomości położonej w Ołtarzewie, bez uzyskania wiedzy o wartości zbywanych nieruchomości. Zdaniem NIK zasadne jest, by przed wyrażeniem zgody na sprzedaż nieruchomości Minister posiadał wiedzę o jej wartości – pomimo braku formalnoprawnego obowiązku przedkładania Ministrowi w załączeniu do wniosku o zbycie nieruchomości operatu szacunkowego.
4. Minister nie zapewnił sprawdzenia rzetelności sprawozdań z działalności podstawowej i dodatkowej COS za lata 2011–2012 (półroczne i roczne) – str. 21-22.

System dofinansowywania zadań publicznych

Zasady dofinansowywania zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych), mistrzostwach świata lub Europy miały negatywny wpływ na wykorzystanie bazy sportowej Ośrodków przez olimpijskie pzs.

System dofinansowywania tych zadań uniemożliwia osiągnięcie najlepszych efektów z danych nakładów. Pzs otrzymują dotacje celowe na dofinansowywanie przedmiotowych zadań i równocześnie nie mają obowiązku (wyłącznie zalecenie) korzystania z bazy sportowej Ośrodków. Skutkuje to realizacją przez pzs znacznej części szkolenia sportowego poza Ośrodkami.

1. Cykl szkoleniowy reprezentantów Polski na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie w 2012 r. zrealizowano tylko częściowo w Ośrodkach (38% liczby osobodni i akcji szkoleniowych)⁷⁷, a tym samym pzs nieznaczną część przekazanych im przez Ministra środków finansowych wydatkowały na zapłatę za usługi szkolenia sportowego świadczone przez Ośrodki. Liczba osobodni zrealizowanych (w latach 2011–2012) przez olimpijskie pzs w Ośrodkach wyniosła 188.362, tj. 4,3% ogółu zrealizowanych (krajowych i zagranicznych). Natomiast kwota środków wydatkowanych przez pzs w Ośrodkach – 41.468 tys. zł stanowiła 9,7% środków publicznych przekazanych pzs w ramach programów przygotowań olimpijskich (54.026,2 tys. zł) oraz przygotowań do mistrzostw świata i Europy w sportach olimpijskich (373.211,7 tys. zł).

W załączniku nr 5.11. do niniejszej Informacji przedstawiono dane nt. realizacji szkolenia sportowego w Ośrodkach przez reprezentację Polski na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie (2012 r.).

Ponadto NIK stwierdziła, że stawka osobodnia szkolenia sportowego była ustalana przez dyrektora COS poniżej rzeczywistych kosztów ponoszonych przez Ośrodki. Oznacza to, że udzielana COS dotacja celowa również stanowiła pośrednią formę dofinansowania realizowanych przez pzs szkoleń kadry narodowej, a działanie COS było niegospodarne, ponieważ nie zapewniało osiągnięcia najlepszych efektów z danych nakładów. [str. 17-18]

NIK nie podziela stanowiska Departamentu Prawnego Ministerstwa Sportu i Turystyki, zgodnie z którym nakazanie obowiązkowego korzystania z bazy COS byłoby niezgodne z zasadami współpracy wynikającymi m.in. z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Zdaniem NIK, obowiązujące przepisy prawa nie wykluczają możliwości wprowadzenia w programie dofinansowania przygotowań kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych)

⁷⁷ Informacja pozyskana na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK od 23 olimpijskich pzs, których zawodnicy brali udział w Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie w 2012 r.

oraz mistrzostwach świata lub Europy zapisu obligującego pzs do korzystania z bazy sportowej Ośrodków, które zapewniają szkolenie sportowe na odpowiednim poziomie.

2. W MSiT zatwierdzono sprawozdania końcowe z wykonania przez COS zadania publicznego w 2011 r. oraz w 2012 r. mimo przekazania ich z jednodniowym przekroczeniem terminu określonego w § 7 ust. 3 umów dotyczących dofinansowania zadania publicznego ze środków budżetu państwa (podpisanych w 2011 r. oraz 2012 r.). Dyrektor Departamentu Kontroli w MSiT wyjaśnił, że było to przeoczenie wynikające z faktu, iż w każdym kwartale sprawozdania częściowe składane były do ostatniego dnia miesiąca.

Należy wskazać, że zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 4 umów dotyczących dofinansowania zadania publicznego ze środków budżetu państwa (zawartych w latach 2011–2012), nieprzedłożenie przez COS sprawozdania z wykonania zadania publicznego w terminie i na zasadach określonych w umowie, może stanowić przesłankę do rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym.

3. NIK stwierdziła niespójność zapisów § 3 ust. 2 umów dotyczących dofinansowania zadania publicznego ze środków budżetu państwa, zawartych pomiędzy Ministrem i COS w latach 2012–2013, z ofertami na realizację zadania publicznego przez COS, stanowiącymi integralną część przedmiotowych umów.

Zgodnie z § 3 ust. 2 tych umów, w całkowitych kosztach zadania publicznego koszty obsługi zadania wynoszą „0” zł. Tymczasem COS (w ofertach na realizację zadania publicznego) określił koszty obsługi zadania publicznego w kwocie: 1.560 tys. zł w 2012 r. oraz 1.610 tys. zł w 2013 r.

4. W zakresie udzielania COS dotacji na inwestycje stwierdzono następujące nieprawidłowości:

4.1. W 2011 r. zatwierdzono do wypłaty kwotę 3.747,5 tys. zł, mimo że wniosek o uruchomienie środków wpłynął dziewięć dni po terminie wskazanym w § 5 ust. 2 umowy (nr C/412/09/285 z dnia 17 listopada 2009 r.) na dofinansowanie nadbudowy, rozbudowy i przebudowy internatu sportowego w Ośrodku w Zakopanem.

Tym samym wniosek ten jako złożony po terminie, zgodnie z § 5 ust. 3 ww. umowy, powinien zostać zrealizowany w roku następnym, z transzy roku następnego. Równocześnie stwierdzono, że nie został zawarty aneks do przedmiotowej umowy w zakresie wydłużenia terminu złożenia wniosku o uruchomienie płatności. Było to niezgodne z § 9 ust. 5 umowy, na podstawie którego zapisy umowy mogą być zmienione jedynie w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

4.2. Sekretarz Stanu w MSiT wyraził zgodę na zmianę zakresu rzeczowego zadania inwestycyjnego (realizowanego na podstawie umowy nr C/118/09/067 z dnia 5 sierpnia 2009 r.) dotyczącego remontu i przebudowy stadionu sportowego w Ośrodku we Władysławowie, bez zawarcia aneksu rozszerzającego zakres rzeczowy inwestycji.

4.3. Nie zawarto aneksów do umowy dotyczącej budowy pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Ośrodku w Zakopanem w zakresie przeniesienia niewykorzystanych w 2010 r. oraz 2011 r. środków finansowych w wysokości odpowiednio: 1.936 tys. zł oraz 1.879,4 tys. zł na rok następny, a także przedłużenia terminu rozliczenia inwestycji do dnia 31 grudnia 2012 r.

Należy podkreślić, że zgodnie z § 9 ust. 5 ww. umowy, może być ona zmieniona jedynie w formie pisemnej pod rygorem nieważności. NIK nie kwestionuje możliwości przedłużania terminu rozliczenia dofinansowania inwestycji przez Ministra, lecz fakt, że było to niezgodne z zapisami

umowy zawartej na dofinansowanie inwestycji, której postanowienia mogły być zmienione jedynie w formie pisemnej (w postaci aneksu).

5. NIK zwraca uwagę na przyjmowanie przez Ministra planów inwestycyjnych COS bez uprzedniego określenia założeń planowanej restrukturyzacji części Ośrodków.

Minister zakwalifikował do Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu (dofinansowanego z FRKF) 17 inwestycji (w pięciu z sześciu Ośrodków) polegających na rozbudowie, remoncie istniejących obiektów oraz rozpoczął procedurę opiniowania kolejnych pięciu. Ponadto COS przedłożył Ministrowi plan inwestycji na lata 2013–2017 przewidujący budowę nowych obiektów (w pięciu z sześciu Ośrodków).

W ocenie NIK realizacja inwestycji w Ośrodkach powinna być ściśle powiązana z planem ich restrukturyzacji oraz oceną przydatności składników majątkowych Ośrodków do organizacji szkolenia sportowego.

6. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i sformułowane uwagi w zakresie weryfikacji przez pracowników MSiT rozliczeń dofinansowania, udzielonego w latach 2011–2012 z budżetu państwa, na realizację przez pzs zadań publicznych (w ramach programu przygotowań do mistrzostw świata lub Europy w sportach olimpijskich oraz programu przygotowań olimpijskich) wskazują na konieczność zwiększenia nadzoru Ministra nad wydatkowaniem przez pzs środków na szkolenie kadry narodowej.

6.1. Minister zatwierdzał sprawozdania z realizacji przez pzs zadania publicznego, mimo iż wynikało z nich, że zaniżono wysokość wkładu własnego w kosztach realizacji zadania w stosunku do określonego w ofertach/wnioskach⁷⁸, które określały szczegółowy zakres rzeczowo-finansowy zadania i stanowiły integralną część umów dotyczących dofinansowania zadania publicznego ze środków budżetu państwa.

W ofertach/wnioskach stanowiących integralną część umów zawartych z polskimi związkami sportowymi, udział środków pochodzących z budżetu państwa w kosztach realizacji zadania określono w wysokości od 29,3% do 97,3%. W 10 skontrolowanych sprawozdaniach finansowych z realizacji zadania (w części Rozliczenie ze względu na źródło finansowania), złożonych do Ministerstwa przez polskie związki sportowe podano ile faktycznie wyniosły koszty realizacji zadania pokryte z dotacji. Z rozliczeń dotacji w zakresie finansowym wynika, że faktyczny udział dotacji celowej w kosztach realizacji zadania publicznego był wyższy od określonej w ofertach/wnioskach i wynosił od 30,3% do 98,2% (kwotowo różnica ta wynosiła od 0,061 tys. zł do 451 tys. zł).

W związku z zaniżeniem wysokości wkładu własnego w kosztach realizacji zadania pzs pobrały dotacje celowe zawyżone o 888,4 tys. zł.

Zgodnie z art. 152 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w przypadku stwierdzenia, na podstawie rozliczenia, że dotacja została pobrana w nadmiernej wysokości, dysponent części budżetowej określa, w drodze decyzji, wysokość kwoty podlegającej zwrotowi do budżetu państwa.

Pomimo, iż ze złożonych przez polskie związki sportowe w 2012 r. i 2013 r. rozliczeń dotacji wynikało, że dotacja została pobrana w nadmiernej wysokości, Minister Sportu i Turystyki nie wydał decyzji określających wysokość kwot dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa.

⁷⁸ Zgodnie z umowami zawartymi w 2011 r. szczegółowy zakres rzeczowo-finansowy określały oferty, natomiast w 2012 r. szczegółowy zakres rzeczowo-finansowy zadania określały wnioski.

Nieustalenie kwot dotacji udzielonych pzs podlegających zwrotowi do budżetu państwa w łącznej wysokości 888,4 tys. zł było niezgodne z art. 152 ust. 3 ustawy o finansach publicznych i wyczerpało znamiona czynu określonego w art. 8 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁷⁹.

6.2. Minister zatwierdzał składane przez pzs rozliczenia finansowe z realizacji zadania publicznego, mimo że zostały nierzetelnie sporządzone. W 16 (16% objętych badaniem) zatwierdzonych sprawozdaniach finansowych z realizacji, w latach 2011–2012, programu przygotowań do mistrzostw świata lub Europy w sportach olimpijskich oraz programu przygotowań olimpijskich (na łączną kwotę 35.166,3 tys. zł), stwierdzono, że:

- w jednym przypadku sprawozdanie sporządzono na załączniku niezgodnym z zarządzeniem Nr 24 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 16 listopada 2011 r. (zamiast załącznika nr 17 do umowy złożono jako rozliczenie załącznik nr 12);
- w czterech przypadkach nie wypełniono wszystkich pozycji załącznika dotyczącego sprawozdania finansowego z realizacji dofinansowanego zadania;
- w dziesięciu przypadkach brak było zgodności pomiędzy tabelą szczegółową sprawozdania finansowego a podziałem środków ze względu na źródło finansowania;
- w jednym przypadku nie wypełniono wszystkich pozycji załącznika do sprawozdania finansowego z realizacji zadania oraz nie wykazano w załączniku dotyczącym Wykonania harmonogramu planowanych działań pozycji nr 6 ze sprawozdania finansowego.

6.3. W MSiT nie wymagano przedstawiania w dokumentacji dotyczącej rozliczenia realizacji zadania danych nt. rzeczywistego czasu trwania poszczególnych zgrupowań lub konsultacji oraz liczby osób biorących w nich udział⁸⁰. Brak tych danych uniemożliwił ustalenie kosztów osobodnia szkolenia zrealizowanego w ośrodkach szkoleniowych w kraju i za granicą.

W ocenie NIK dane te powinny stanowić podstawę rozliczenia dotacji celowej udzielonej na realizację zgrupowania lub konsultacji. Ma to szczególnie istotne znaczenie w związku z ustaleniem, w wyniku kontroli przeprowadzonej w COS, że wysokość stawki osobodnia była czynnikiem decydującym o wyborze przez pzs miejsca organizacji szkolenia sportowego⁸¹.

W związku ze zgłaszanymi przez przedstawicieli pzs sprzeciwami wobec wzrostu stawki osobodnia w Ośrodkach i tym samym ryzyka rezygnacji przez pzs z usług szkolenia sportowego świadczonych przez Ośrodki, dyrektor COS zdecydował o utrzymaniu w 2011 r. stawek osobodnia w wysokości obowiązującej w 2010 r., a w 2012 r. podwyższył ich wysokość tylko o 5 zł (3,7%) dla kadry olimpijskiej i kadry narodowej seniorów oraz o 10 zł (8%) dla kadry narodowej juniorów, pomimo że stawka osobodnia obowiązująca w Ośrodkach nie pokrywała rzeczywistych kosztów realizowanego w nich szkolenia sportowego [str. 17-18].

⁷⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 168, zwana dalej ustawą o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

⁸⁰ Zgodnie z załącznikiem nr 17 do zarządzenia Nr 24 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 16 listopada 2011 r., w sprawozdaniach z realizacji zadania wykazywane są tylko dane ogólne dotyczące wydatkowanych środków, bez rozbicia ich na liczbę osobodni wykonanych w ramach zgrupowań oraz konsultacji dotyczących m.in. kadry narodowej, odbywających się w COS lub innych ośrodkach w kraju i za granicą. Dane te również nie wynikają ze szczegółowego rozliczenia poszczególnego zadania zleconego (tzw. akcji), dotyczącego konkretnego zgrupowania czy konsultacji.

⁸¹ Wyników kontroli w COS nie potwierdzają jednak w tym zakresie ankiety y przeprowadzone wśród pzs, które do najważniejszych czynników zaliczyły jakoś wyżywienia, bazę noclegową, możliwość elastycznego dopasowania godzin posiłków.

W załączniku nr 5.12. przedstawiono informację nt. medali zdobytych przez wybrane kraje na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w latach 2000–2012.

■ Utworzenie instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą Centralny Ośrodek Sportu

W ocenie NIK Minister zdecydował o wyborze formy organizacyjno-prawnej COS, która nie była optymalna do realizacji zadań statutowych COS. Wyniki kontroli przeprowadzonej w COS wskazują, że likwidacja COS – państwowego zakładu budżetowego oraz utworzenie instytucji gospodarki budżetowej pod tą samą nazwą skutkowało niekorzystnymi dla COS zmianami, w tym przede wszystkim zwiększeniem obciążeń z tytułu podatku od nieruchomości.

Pomimo upływu trzech lat od dnia rozpoczęcia przez COS działalności jako instytucja gospodarki budżetowej Minister nie podjął decyzji dotyczących planowanych (na etapie likwidacji COS jako państwowego zakładu budżetowego) zmian w zakresie działania COS oraz nie zapewnił opracowania dokumentu dotyczącego wielopłaszczyznowego rozwoju i funkcjonowania COS. Równocześnie Minister akceptował plany inwestycyjne COS.

W ocenie NIK realizacja inwestycji w Ośrodkach powinna być ściśle powiązana z planem ich restrukturyzacji oraz oceną przydatności składników majątkowych Ośrodków do organizacji szkolenia sportowego.

1. W sporządzonej, na zlecenie MSiT, *Analizie prawno-finansowej przekształcenia państwowego zakładu budżetowego – Centralnego Ośrodka Sportu w instytucję gospodarki budżetowej*⁸² stwierdzono, że wybrana forma organizacyjno-prawna COS nie w pełni odpowiada przedmiotowi i zakresowi jego działalności oraz nie w pełni uwzględnia specyfikę COS – jedyne w Polsce podmiotu wyspecjalizowanego w świadczeniu usług szkolenia sportowego na najwyższym poziomie (kadra olimpijska, kadra narodowa seniorów i juniorów). NIK podziela powyższe stanowisko.

NIK podziela również sformułowaną w ww. Analizie opinię, że równoczesne realizowanie przez COS zadań publicznych i prowadzenie działalności gospodarczej, w dłuższej perspektywie, stwarza ryzyko negatywnego wpływu działań mających na celu osiągnięcie zysku na jakość usług świadczonych w zakresie szkolenia sportowego, a także ryzyko zdominowania działalności podstawowej przez działalność dodatkową.

NIK nie podziela poglądu wyrażonego przez Sekretarza Stanu w MSiT, iż status agencji wykonawczej został zarezerwowany wyłącznie dla zadań najbardziej istotnych dla sprawnego funkcjonowania państwa, gdyż nie wynika to z ustawy o finansach publicznych⁸³.

W związku z powyższym, w ocenie NIK, zasadne jest rozważenie zaproponowanego również przez COS (w przekazanej do MSiT) przekształcenia go w agencję wykonawczą, która to forma (jak wynika z przeprowadzonych analiz) jest bardziej adekwatna do specyfiki działania COS jako jednostki wyspecjalizowanej w zakresie szkolenia sportowego.

2. Minister dokonał likwidacji COS – państwowego zakładu budżetowego oraz utworzył instytucję gospodarki budżetowej pn. Centralny Ośrodek Sportu, z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa.

⁸² Opracowana przez Kancelarię Doradztwa Gospodarczego Cieślak & Kordasiewicz, Warszawa, 2010.

⁸³ Zgodnie z art. 18 ustawy o finansach publicznych agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy, w celu realizacji zadań państwa.

3. We wniosku Ministra o wyrażenie zgody na utworzenie instytucji gospodarki budżetowej pn. Centralny Ośrodek Sportu stwierdzono m.in., że Ministerstwo dostrzega potrzebę dokonania zmian w działaniu COS po jego przekształceniu.

W tym celu zaplanowano częściową restrukturyzację COS oraz docelowo prywatyzację części Ośrodków. Nie planowano dalszej rozbudowy Ośrodków, tylko częściowe ograniczenie ich dotychczasowej działalności, a w uzasadnionych wypadkach nawet zmniejszenie ich liczby. Ograniczenie aktywności poszczególnych Ośrodków nastąpić miało m.in. poprzez ukierunkowanie prowadzonej dotychczas działalności na utworzenie wyspecjalizowanych ośrodków szkolenia sportowego, świadczących usługi na rzecz sportu profesjonalnego, ograniczenie do niezbędnego minimum działalności dodatkowej, co spowoduje zmniejszenie liczby miejsc pobytowych.

4. Opracowanie dokumentu dotyczącego wielopłaszczyznowego rozwoju i funkcjonowania COS zostało zarekomendowane MSiT w *Analizie prawno-finansowej przekształcenia państwowego zakładu budżetowego – Centralnego Ośrodka Sportu w instytucję gospodarki budżetowej*.

COS opracowywał w 2013 r. strategię dalszego rozwoju od momentu rozpoczęcia działalności w nowej formie organizacyjno-prawnej. Ostatnią wersję Strategii rozwoju COS przekazał do MSiT w dniu 6 czerwca 2013 r.

Strategia rozwoju COS zakładała funkcjonowanie COS w formie agencji wykonawczej, która ma stać się koordynatorem rozwoju sportu wyczynowego, instytucją współpracującą ze wszystkimi uczestnikami procesu przygotowań wyczynowych (publicznych i niepublicznych, krajowych, ponadnarodowych, szczególnie europejskich), kreatorem i reformatorem zmian w sporcie wyczynowym. W Strategii rozwoju COS założono, że do 2015 r. trzem Ośrodkom zostanie nadany status placówek przygotowań olimpijskich ze ścisłą specjalizacją tematyczną, wzmocnioną centrami diagnostycznymi, a trzem Ośrodkom status placówek rozwoju i kreowania sportu. Strategia rozwoju COS, na dzień zakończenia kontroli, była przedmiotem analizy departamentów merytorycznych MSiT.

4.1 Przygotowanie kontroli

Do najważniejszych kryteriów, umożliwiających dokonanie oceny ogólnej kontrolowanej działalności, zaliczono:

- 1) efektywność realizacji przez COS zadania publicznego polegającego na tworzeniu warunków do szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym przygotowanie bazy sportowej Ośrodków do potrzeb szkolenia sportowego na najwyższym poziomie (kadra olimpijska, kadra narodowa seniorów i juniorów), a także stopień jej wykorzystania przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej,
- 2) efektywność gospodarowania przez COS powierzonym mieniem,
- 3) efektywność gospodarki finansowej COS jako instytucji gospodarki budżetowej,
- 4) skuteczność nadzoru Ministra nad działalnością COS i Ośrodków,
- 5) efektywność systemu dofinansowywania przez Ministra zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych), mistrzostwach świata lub Europy,
- 6) zgodność stanu organizacyjnego COS oraz Ośrodków ze statutem instytucji gospodarki budżetowej Centralny Ośrodek Sportu oraz regulaminem organizacyjnym Centralnego Ośrodka Sportu.

W wystąpieniach pokontrolnych, przy dokonywaniu ogólnej oceny skontrolowanej działalności, zastosowano oceny opisowe, pozytywną oraz ocenę pozytywną, mimo stwierdzonych nieprawidłowości (oceny negatywne nie wystąpiły).

Zastosowanie (w przypadku sześciu skontrolowanych jednostek⁸⁴) oceny opisowej było spowodowane tym, że ocena według proponowanej 3-stopniowej skali ocen (pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna) nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania skontrolowanych jednostek w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę pozytywną stosowano wówczas, gdy nie zostały stwierdzone nieprawidłowości, a uchybienia miały charakter formalny, nie powodujący negatywnych następstw merytorycznych dla kontrolowanej działalności, nie naruszający prawa i nie niosący żadnych skutków finansowych.

Ocenę pozytywną, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, stosowano wówczas, gdy wystąpiły nieprawidłowości nie mające zasadniczego znaczenia dla kontrolowanej działalności, a przy nieprawidłowościach finansowych nie został przekroczony próg istotności (powyżej 5% nieprawidłowo wydatkowanych środków objętych kontrolą).

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

W kontroli wykorzystano wyniki badania ankietowego przeprowadzonego (na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK) wśród 37 olimpijskich pzs oraz czterech podmiotów realizujących zadania w zakresie przygotowań do paraolimpiady⁸⁵. Celem badania ankietowego była ocena poziomu usług świadczonych przez Ośrodki w ramach szkolenia stacjonarnego centralnego oraz oczekiwań pzs i innych podmiotów w tym zakresie.

⁸⁴ Ocena opisowa została zastosowana w odniesieniu do działalności Ministra, dyrektora COS, dyrektorów Ośrodków w Szczyrku, w Wałczu, w Giżycku, w Zakopanem.

⁸⁵ Ogólnopolskie Stowarzyszenie Wspierania Tenisa Ziemnego na Wózkach, Związek Kultury Fizycznej OLIMP, Polski Związek Niepełnosprawnych „Start”, Związek Stowarzyszeń Sportowych „Sprawni Razem”.

Dyrektor COS oraz dyrektorzy Ośrodków w Szczyrku i w Giżycku zgłosili 18 zastrzeżeń do wystąpień pokontrolnych, z czego Zespoły Orzekające Komisji Rozstrzygającej NIK uwzględniły w całości pięć⁸⁶, cztery w części⁸⁷, osiem oddaliły⁸⁸, a także dokonały sprostowania oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych (w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do dyrektora COS).

Minister do wystąpienia pokontrolnego zgłosił 15 zastrzeżeń, z których Kolegium NIK uwzględniło w całości jedno, w części jedno, a 13 oddaliło.

W wyniku kontroli sformułowano ogółem 36 wniosków pokontrolnych, w tym do Ministra Sportu i Turystyki – osiem, dyrektora Centralnego Ośrodka Sportu – osiem oraz sześciu skontrolowanych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich – łącznie 20⁸⁹.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do dyrektora COS wnioskowano o:

- 1) zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie wykorzystania bazy sportowej Ośrodków, w tym m.in. przedstawianie oferty wszystkim podmiotom prowadzącym szkolenie sportowe związane z przygotowywaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy, a także zwiększenie skuteczności działań Zespołu Promocji i Reklamy w COS,
- 2) dokonanie analizy zasadności dalszego dostosowywania i rozwoju bazy sportowej wszystkich sześciu Ośrodków do szkolenia sportowego na najwyższym poziomie (kadra olimpijska, kadra narodowa seniorów i juniorów),
- 3) zwiększenie efektywności gospodarowania mieniem, w tym:
 - ustalanie stawek osobodnia z uwzględnieniem rzeczywistych kosztów ponoszonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego,
 - zawieranie umów najmu z zachowaniem cen wynikających z obowiązującego cennika,
 - określenie zasad stosowania przez Ośrodki programu lojalnościowego,
 - rozważenie wprowadzenia zintegrowanego systemu finansowo-księgowego, jednolitego oprogramowania do rezerwacji i ewidencji obiektów sportowych i noclegowych oraz modułu zbierającego dane dotyczące szkolenia sportowego,
 - uregulowanie sposobu ewidencjonowania w Ośrodkach korzystania z usług odnowy biologicznej,
- 4) dokonywanie oceny wszystkich usług świadczonych przez Ośrodki w ramach szkolenia sportowego,
- 5) rzetelne sporządzanie sprawozdań końcowych z wykonania zadania publicznego oraz sprawozdań (półrocznych i rocznych) z działalności podstawowej i dodatkowej, a także planów działalności na dany rok,
- 6) rozważenie wprowadzenia obowiązku sporządzania planów działalności podstawowej i dodatkowej przez dyrektorów Ośrodków,

⁸⁶ W tym jedno zgłoszone przez dyrektora COS, jedno przez dyrektora Ośrodka w Giżycku oraz trzy przez dyrektora Ośrodka w Szczyrku.

⁸⁷ W tym trzy zgłoszone przez dyrektora COS oraz jedno przez dyrektora Ośrodka w Giżycku.

⁸⁸ Zgłoszone przez dyrektora COS.

⁸⁹ Do dyrektora Ośrodka w Wałczu oraz w Szczyrku sformułowano po dwa wnioski, do dyrektora Ośrodka w Zakopanem oraz w Spale – po trzy wnioski, do dyrektora Ośrodka we Władysławowie oraz w Giżycku – po pięć wniosków.

- 7) zapewnienie zgodności stanu organizacyjnego ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym COS, w tym określenie specjalizacji sportowej Ośrodków,
- 8) przestrzeganie regulaminu premiowania przy przyznawaniu premii pracownikom.

W wystąpieniach do dyrektorów sześciu Ośrodków Przygotowań Olimpijskich sformułowano wnioski dotyczące:

1) gospodarowania mieniem, w tym:

- zintensyfikowanie działań mających na celu zwiększenie wykorzystania bazy sportowej Ośrodka (Ośrodek w Giżycku, w Zakopanem),
- podjęcie działań w celu dostosowania skoczni na stadionie lekkoatletycznym do wymogów rozgrywania zawodów i zapewnienia bezpieczeństwa podczas treningów (Ośrodek we Władysławowie),
- przestrzegania obowiązku uzyskiwania akceptacji dyrektora COS na zawarcie umowy z pzs na organizację szkolenia sportowego po obniżonej stawce osobodnia w stosunku do stawki ustalonej przez dyrektora COS (Ośrodek w Szczyrku),
- rozważenia wprowadzenia mechanizmów kontrolnych zasadności udzielanych przez pracowników recepcji Ośrodka zniżek dla podmiotów komercyjnych, w tym wprowadzenie ewidencji takich przypadków (Ośrodek w Giżycku),
- podjęcie działań zmierzających do uruchomienia systemu elektronicznej rezerwacji we wszystkich obiektach sportowych Ośrodka, w celu poprawy efektywności jego działania (Ośrodek w Zakopanem),
- przeprowadzanie okresowych kontroli obiektów budowlanych, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 62 ust. 1 pkt 1-3 ustawy Prawo budowlane (Ośrodek w Wałczu i we Władysławowie),

2) realizacji inwestycji, w tym:

- zwiększenie nadzoru nad realizacją inwestycji (Ośrodek w Zakopanem),
- podejmowanie działań inwestycyjnych poprzedzonych dogłębnym rozeznaniem ich realnego wykonania (Ośrodek w Spale),
- udostępnianie na stronie internetowej specyfikacji istotnych warunków zamówienia od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych (Ośrodek w Giżycku),

3) sprawozdawczości oraz ewidencji finansowo-księgowej, w tym:

- rzetelne prezentowanie danych w sprawozdaniu z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka (Ośrodek w Szczyrku i w Spale),
- podjęcie działań organizacyjnych w celu wyeliminowania błędów przy sporządzaniu rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka, rachunku zysków i strat oraz sprawozdań Rb-N i Rb-40 (Ośrodek we Władysławowie),
- naliczenie odsetek od należności wymagalnych według stanu na koniec 2012 r. oraz ich ujęcie w księgach rachunkowych (Ośrodek we Władysławowie),
- prawidłowe klasyfikowanie środków trwałych (Ośrodek w Giżycku);

4) spraw organizacyjno-kadrowych, w tym:

- określenie zadań merytorycznych Ośrodka, zgodnie z dyspozycją zawartą w § 11 ust. 2 regulaminu organizacyjnego COS (Ośrodek w Giżycku),
- przestrzeganie wymogu sporządzania uzasadnień w przypadku przyznania pracownikom niezatrudnionym na stanowiskach samodzielnych i kierowniczych premii w procencie wyższym od maksymalnego, określonego dla takich pracowników (Ośrodek we Władysławowie).

Ponadto, w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do dyrektorów Ośrodków, NIK stwierdziła, że uzyskiwane przez Ośrodki przychody nawet po uwzględnieniu dotacji celowej na wydatki bieżące nie pokrywały kosztów funkcjonowania (Ośrodek, w Giżycku, w Szczyrku, w Wałczu, we Władysławowie i w Zakopanem).

Do Ministra Sportu i Turystyki wnioskowano o:

- 1) przeprowadzenie kompleksowej analizy przydatności przekazanego COS mienia do prowadzenia działalności,
- 2) przeprowadzanie kontroli realizacji przez COS zadań dofinansowanych z budżetu państwa, tj. tworzenia warunków dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej,
- 3) zobligowanie COS do składania rzetelnych sprawozdań końcowych z wykonania zadania publicznego oraz sprawozdań (półrocznych i rocznych) z działalności podstawowej i dodatkowej,
- 4) zapewnienie spójności zapisów umów dotyczących dofinansowania zadania publicznego ze środków budżetu państwa z przedkładanymi przez COS ofertami realizacji zadania publicznego,
- 5) określenie kierunków rozwoju i dalszego funkcjonowania COS w okresie wieloletnim,
- 6) rzetelną realizację umów o dofinansowanie inwestycji ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, w tym zatwierdzanie do wypłaty środków zgodnie z postanowieniami tych umów oraz zakresem rzeczowym inwestycji, zawieranie aneksów w przypadkach zmiany postanowień umów,
- 7) rzetelną weryfikację sprawozdań końcowych z realizacji zadań publicznych składanych przez polskie związki sportowe, a w przypadku stwierdzenia pobrania dotacji w nadmiernej wysokości określanie, w drodze decyzji, wysokości kwoty podlegającej zwrotowi do budżetu państwa,
- 8) rozważenie dokonania zmian w systemie dofinansowywania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych) oraz mistrzostwach świata lub Europy poprzez wprowadzenie w umowach zawieranych z polskimi zawiązkami sportowymi klauzuli obligującej związku do korzystania z bazy COS.

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne NIK jednostki poinformowały, że na 36 sformułowanych wniosków 11 zostało zrealizowanych, 23 – przyjęto do realizacji, a dwóch nie zrealizowano.

Minister, w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK, poinformował, że nakazanie obowiązkowego korzystania z bazy COS przez pzs może stanowić naruszenie zasady współpracy wyrażonej w art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Rozwiązanie takie, zdaniem Ministra, może być również sprzeczne z art. 47 ustawy o finansach publicznych oraz art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o sporcie. W ocenie Ministra, można jedynie zalecić, aby pzs do organizacji

szkolenia obejmującego przygotowania olimpijskie w pierwszej kolejności wykorzystywały bazę sportową Ośrodków COS ze względu na zachowanie optymalnych standardów szkolenia sportowego. Oznacza to, że Minister nie wprowadzi w umowach zawieranych z pzs klauzuli obligującej związku do korzystania z bazy COS i tym samym wniosek pokontrolny dotyczący dokonania zmian w systemie dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach (olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych) oraz mistrzostwach świata lub Europy, poprzez wprowadzenie w umowach zawieranych z polskimi związkami sportowymi klauzuli obligującej związku do korzystania z bazy COS, nie zostanie zrealizowany.

W odniesieniu do pozostałych wniosków Minister poinformował o podjęciu następujących działań:

- 1) przeprowadzenie kompleksowej analizy przydatności przekazanego COS mienia,
- 2) zaplanowanie kontroli realizacji przez COS zadań dofinansowanych z budżetu państwa,
- 3) wzmocnienie nadzoru nad COS w zakresie składania sprawozdań, w tym opracowanie wzoru sprawozdania z działalności podstawowej i innej niż podstawowa,
- 4) dochowanie najwyższej staranności przy formułowaniu zapisów umów zawieranych z COS na dofinansowanie zadania publicznego ze środków budżetu państwa, tak by były one zgodne z przedkładanymi przez COS ofertami realizacji zadania publicznego,
- 5) dokonanie analizy przedłożonego przez COS dokumentu pn. Strategia rozwoju średniookresowego Centralnego Ośrodka Sportu na lata 2014–2020 i podjęcie decyzji w sprawie dalszego rozwoju i funkcjonowania COS,
- 6) wzmocnienie systemu kontroli umów o dofinansowanie zadań inwestycyjnych,
- 7) zorganizowanie konsultacji z kierownikami wyszkolenia/dyrektorami sportowymi, głównymi księgowymi pzs i innych organizacji funkcjonujących w obszarze sportu w celu przekazania informacji nt. zasad przyznawania i rozliczania dotacji na dofinansowanie zadań publicznych w zakresie sportu wyczynowego, a także rozpoczęcie procedury analizy materiałów źródłowych, które będą stanowić podstawę do wszczęcia postępowań w sprawie ewentualnego zwrotu dotacji pobranej w nadmiernej wysokości.

4.3 Finansowe rezultaty kontroli

W związku ze stwierdzeniem w MSiT czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określonych odpowiednio w art. 8 pkt 3 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, NIK skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Szwefie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Ponadto NIK skierowała do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w powiecie wałęckim zawiadomienia o popełnieniu wykroczeń określonych w art. 93 pkt 8 ustawy Prawo budowlane.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe (kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa, tj. ustawy o finansach publicznych), w łącznej kwocie 112,8 tys. zł, w tym sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w kwocie 101,1 tys. zł oraz finansowe w kwocie 11,7 tys. zł [str. 24-25].

5.1. Charakterystyka stanu prawnego

Zasady uprawiania i organizowania sportu

Zasady uprawiania i organizowania sportu zostały określone w ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o sporcie w celu organizowania i prowadzenia współzawodnictwa w danym sporcie może być utworzony polski związek sportowy. Utworzenie polskiego związku sportowego przez związek sportowy wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw kultury fizycznej (art. 7 ust. 2 ustawy o sporcie). Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 3 cytowanej ustawy polski związek sportowy ma wyłączne prawo do powołania kadry narodowej oraz przygotowania jej do igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich, igrzysk głuchych, mistrzostw świata lub mistrzostw Europy. Nadzór nad działalnością polskich związków sportowych sprawuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej. Nadzorem ministra właściwego do spraw kultury fizycznej nie są objęte decyzje dyscyplinarne i regulaminowe władz polskich związków sportowych związane z organizacją i przebiegiem współzawodnictwa sportowego (art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o sporcie).

Minister właściwy do spraw kultury fizycznej, w zakresie dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy, może zlecać polskim związkom sportowym, Polskiemu Komitetowi Olimpijskiemu i Polskiemu Komitetowi Paraolimpijskiemu realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 29 ust. 7 ustawy o sporcie).

Prawne podstawy działalności Centralnego Ośrodka Sportu

Działalność COS nie została uregulowana w akcie normatywnym rangi ustawowej, w szczególności w ustawie o sporcie.

COS to instytucja gospodarki budżetowej utworzona na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych w celu realizacji zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej, która odpłatnie wykonuje wyodrębnione zadania i pokrywa koszty swojej działalności oraz zobowiązania z uzyskiwanych przychodów (art. 23 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych).

Zgodnie z art. 26 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych COS, jako instytucja gospodarki budżetowej, działa na podstawie statutu nadanego przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego, który określa w szczególności: 1) nazwę i siedzibę tej instytucji; 2) przedmiot działalności podstawowej tej instytucji; 3) źródła uzyskiwania przychodów tej instytucji; 4) tryb i zasady dokonywania zmian w statucie tej instytucji; 5) stan wyposażenia w środki obrotowe oraz składniki majątkowe przekazane tej instytucji; 6) zasady prowadzenia działalności innej niż podstawowa, jeżeli ta instytucja będzie prowadzić taką działalność.

Zgodnie z § 4 statutu COS (stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”, zmienionego zarządzeniem Nr 22 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 17 października 2011 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”⁹⁰), COS działa w szczególności na podstawie:

⁹⁰ Zarządzenia niepublikowane.

1) ustawy o finansach publicznych; 2) ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa ; 3) statutu.

Organizację wewnętrzną instytucji gospodarki budżetowej określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora instytucji gospodarki budżetowej (art. 26 ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

Centralny Ośrodek Sportu jako jednostka sektora finansów publicznych

Zgodnie z art. 9 pkt 6 ustawy o finansach publicznych sektor finansów publicznych tworzą m.in. instytucje gospodarki budżetowej.

Ustawa o finansach publicznych w art. 44 ust. 1 pkt 3 stanowi, że wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokości ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków (art. 44 ust. 2 ww. ustawy).

Stosownie do art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zgodnie z art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. f ustawy o finansach publicznych dotacje celowe są to środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

Przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji, niezatwierdzenie w terminie przedstawionego rozliczenia dotacji oraz nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 8 pkt 1-3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych).

Wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację, nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji oraz niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 9 pkt 1-3 ww. ustawy).

Dyrektor instytucji gospodarki budżetowej

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o finansach publicznych dyrektora instytucji gospodarki budżetowej powołuje i odwołuje organ wykonujący funkcje organu założycielskiego. Do zadań dyrektora instytucji gospodarki budżetowej należy: 1) zarządzanie instytucją gospodarki budżetowej; 2) reprezentowanie instytucji gospodarki budżetowej na zewnątrz; 3) przygotowanie i nadanie regulaminu organizacyjnego instytucji gospodarki budżetowej; 4) przygotowanie projektu rocznego planu finansowego; 5) przygotowanie rocznego sprawozdania instytucji gospodarki budżetowej, w tym bilansu, rachunku zysków i strat (art. 27 ust. 2 ustawy o finansach publicznych).

Podstawy gospodarki finansowej instytucji gospodarki budżetowej

Instytucja gospodarki budżetowej może otrzymywać dotacje z budżetu państwa na realizację zadań publicznych, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią (art. 24 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

Podstawą gospodarki finansowej instytucji gospodarki budżetowej jest roczny plan finansowy, obejmujący: 1) przychody z prowadzonej działalności; 2) dotacje z budżetu państwa; 3) zestawienie kosztów (funkcjonowania instytucji gospodarki budżetowej, realizacji wyodrębnionych zadań

z wyszczególnieniem wynagrodzeń i składek od nich naliczanych, płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań oraz zakupu towarów i usług); 4) środki na wydatki majątkowe; 5) wynik finansowy; 6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku; 7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku (art. 24 ust. 2 ustawy o finansach publicznych).

Projekt rocznego planu finansowego jest przekazywany organowi wykonującemu funkcje organu założycielskiego, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej (art. 27 ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

Koszty instytucji gospodarki budżetowej mogą być ponoszone tylko w ramach posiadanych środków finansowych obejmujących uzyskane przychody oraz środki z poprzedniego okresu. W planie finansowym instytucji gospodarki budżetowej mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów w trakcie roku budżetowego po uzyskaniu zgody organu wykonującego funkcje organu założycielskiego, z tym że nie mogą one spowodować zwiększenia dotacji z budżetu państwa i pogorszenia planowanego wyniku finansowego. O dokonanych zmianach należy niezwłocznie powiadomić Ministra Finansów (art. 24 ust. 3 i 5 ustawy o finansach publicznych).

Mienie instytucji gospodarki budżetowej

Instytucja gospodarki budżetowej samodzielnie gospodaruje mieniem, kierując się zasadą efektywności jego wykorzystania (art. 28 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ww. ustawy na mienie instytucji gospodarki budżetowej mogą składać się: 1) przeniesione na własność nieruchomości; 2) mienie stanowiące wyposażenie przekazane przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego w formie użyczenia; 3) mienie nabyte z własnych środków.

Instytucja gospodarki budżetowej w celu zaciągnięcia zobowiązania przewyższającego 30% rocznych przychodów jest obowiązana uzyskać zgodę organu wykonującego funkcje organu założycielskiego (art. 28 ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

Instytucja gospodarki budżetowej może zbywać środki trwałe. Zbycie (najem, dzierżawa, użyczenie) aktywów może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego, z uwzględnieniem przepisów o gospodarce nieruchomościami (art. 28 ust. 4 ustawy o finansach publicznych).

Wartość majątku instytucji gospodarki budżetowej odzwierciedla fundusz instytucji gospodarki budżetowej. Fundusz instytucji gospodarki budżetowej zwiększa się lub zmniejsza o kwotę zmian wartości majątku będących skutkiem: 1) aktualizacji wyceny środków trwałych na podstawie odrębnych przepisów; 2) nieodpłatnego przekazania lub otrzymania środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych; 3) łączenia i podziału instytucji gospodarki budżetowej na podstawie bilansów zamknięcia dzielonych lub łączonych jednostek. Fundusz instytucji gospodarki budżetowej zwiększa się o: 1) zysk pozostający w dyspozycji instytucji gospodarki budżetowej; 2) środki z innych źródeł (art. 28 ust. 5-7 ustawy o finansach publicznych).

COS został wyposażony w mienie ruchome znajdujące się w użytkowaniu likwidowanego zakładu budżetowego Centralny Ośrodek Sportu, po likwidacji tego zakładu. Wartość mienia przeznaczonego na wyposażenie COS określa załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu” (§ 5 ust. 1 i 3 zarządzenia Nr 32 Ministra Sportu i Turystyki z dnia

13 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu”).

Minister Sportu i Turystyki, działając na podstawie art. 53 w zw. z art. 52 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, wyposażył COS w nieruchomości poprzez przeniesienie na rzecz COS własności nieruchomości, których wykaz został określony w załączniku nr 2 do ww. zarządzenia – § 6 ust. 1 i 2 ww. zarządzenia nr 32 Ministra Sportu i Turystyki.

Dotacja z budżetu państwa

Zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia, a w przypadku dotacji na realizację zadania za granicą – 60 dni od dnia jego przedstawienia (art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych).

W przypadku stwierdzenia na podstawie rozliczenia, o którym mowa w ust. 2 ustawy o finansach publicznych, że dotacja wykorzystana została w części lub całości niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrana w nadmiernej wysokości, dysponent części budżetowej lub dysponent środków, o których mowa w art. 127 ust. 2, określa, w drodze decyzji, wysokość kwoty podlegającej zwrotowi do budżetu państwa (art. 152 ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

5.2. Wykaz najważniejszych aktów normatywnych dotyczących skontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r., poz. 715).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 168).
5. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. z 2012 r., poz. 1224).
9. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie dofinansowania zadań ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. Nr 156, poz. 1051).

5.3. Wykaz skontrolowanych jednostek i osób kierujących tymi jednostkami, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK

Lp.	Nazwa jednostki	Kierownik jednostki	Ocena
1.	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Joanna Mucha	ocena opisowa
2.	Centralny Ośrodek Sportu w Warszawie	Piotr Marszałek (od dnia 13 marca 2012 r. p.o. dyrektora, od dnia 14 maja 2012 r. dyrektor) Damian Drobik (od 12 stycznia do 13 marca 2012 r.) Tomasz Lenkiewicz (od 14 grudnia 2010 r. do 11 stycznia 2012 r.)	ocena opisowa
3.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Spale	Waldemar Kwiatkowski (od 1 listopada 2012 r.) Zbigniew Tomkowski (od 19 marca 2008 r. do 31 października 2012 r.)	pozytywna
4.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich we Władysławowie	Marcin Jędrzycka (od 1 stycznia 2011 r.)	pozytywna, mimo stwierdzonych nieprawidłowości
5.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem	Jacek Bartlewicz (od 1 maja 2013 r.) Jan Janik (od 1 lutego 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r.) Grzegorz Kotowicz (od 7 maja 2012 r. do 31 stycznia 2013 r.) Marek Sokołowski (od 1 stycznia 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r.) Jan Walkosz – Jambor p.o. dyrektora (od 1 kwietnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.) Franciszek Bachleda – Księdzularz (od 9 czerwca 2010 r. do 31 marca 2011 r.)	ocena opisowa
6.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Wałczu	Łukasz Grocholski p.o. dyrektora (od 14 maja 2012 r.) Piotr Marszałek (od 17 maja 2010 r. do 14 maja 2012 r.)	ocena opisowa
7.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku	Emilia Kaczmarek p.o. dyrektora (od 14 marca 2012 r.) Anna Skrzyńczyk (od 1 stycznia 2011 r. do 13 marca 2012 r.)	ocena opisowa
8.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Szczyrku	Grzegorz Kotowicz (od 1 września 2009 r.)	ocena opisowa

5.4. Baza sportowa Ośrodków Przygotowań Olimpijskich

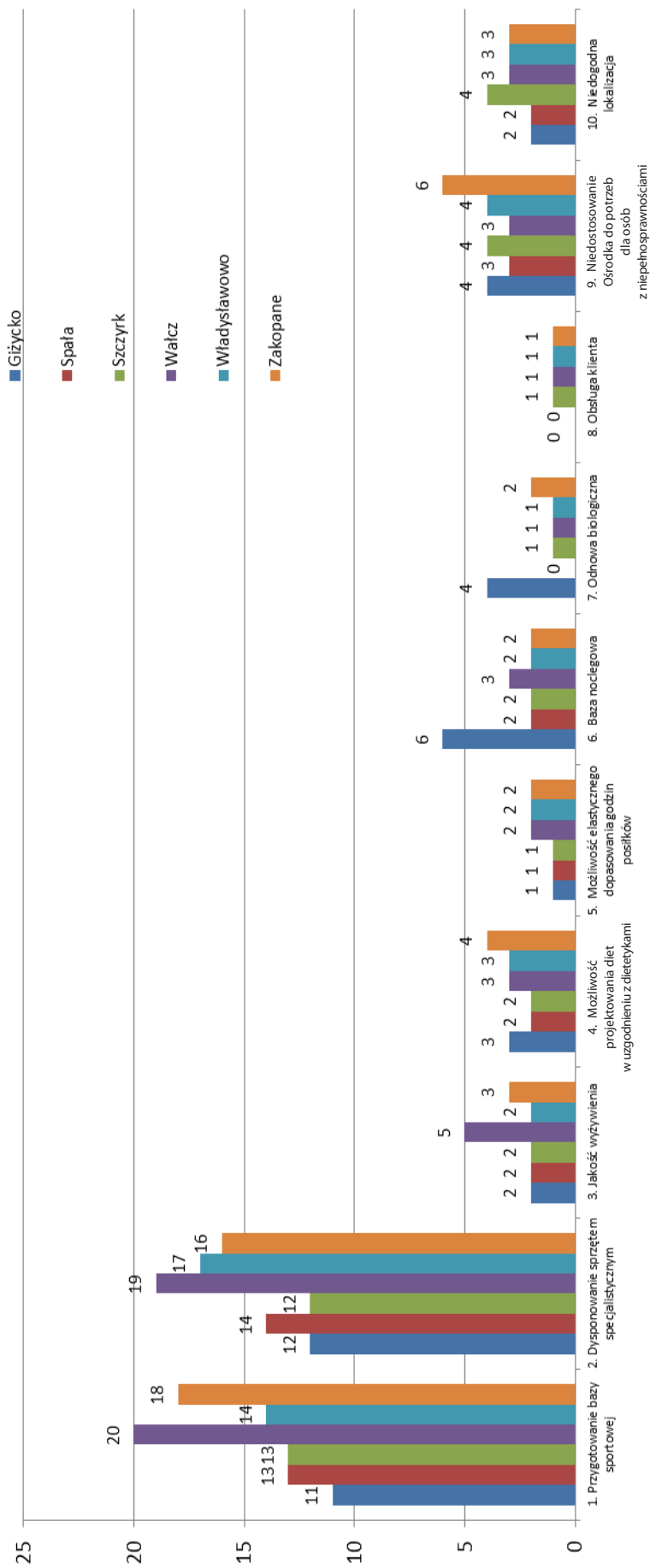
Ośrodek Przygotowań Olimpijskich	Cechy Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Obiekty sportowe Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Sporty, których trening jest możliwy w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich	Polskie Związki Sportowe, od których wpływy Ośrodek były najwyższe (na podstawie danych za 2012 r.)
w Giżycku	Ośrodek w Giżycku nie ma możliwości pełnego wykorzystania swojego położenia (nad Jeziorem Kisajno) do celów sportowych. Z uwagi na zbyt mały akwen wodny oraz brak możliwości jego zamknięcia wyłącznie na potrzeby treningu sportowców, z Ośrodka nie korzysta Polski Związek Żeglarski. Z bazy sportowej Ośrodka w największym zakresie korzysta Polski Związek Podnoszenia Ciężarów oraz Polski Związek Judo.	Ośrodek w Giżycku dysponuje halą sportową z zapleczem administracyjno-rehabilitacyjnym (od 2012 r.), małą halą sportową, nabrzeżem jachtowym (60 stanowisk cumowniczych), kortem tenisowym, boiskiem wielofunkcyjnym (do piłki siatkowej, badmintona i koszykówki), pływalni otwartej. Ponadto dwoma hangarami i magazynem/wypożyczalnią sprzętu pływającego i rekreacyjnego.	Specjalizacja sportowa Ośrodka to przede wszystkim następujące sporty: podnoszenie ciężarów, judo, zapasy, piłka ręczna, koszykówka, gimnastyka artystyczna. Ponadto na obiektach Ośrodka możliwe jest szkolenie (w okresie przejściowym lub przygotowawczym) zawodników olimpijskich sportów zimowych: snowboardu, narciarstwa, łyżwiarstwa szybkiego i figurowego, hokeja na lodzie. Także olimpijskich sportów letnich: boks, taekwondo olimpijskiego, żeglarsstwa, kajakarstwa, badmintona, triathlonu, piłki siatkowej.	Polski Związek Podnoszenia Ciężarów, Polski Związek Zapaśniczy, Polski Związek Gimnastyczny
w Spale	Ośrodek w Spale od lat specjalizuje się w lekkiej atletyce (już przed Igrzyskami Olimpijskimi w Melbourne w 1956 r. Ośrodkowi w Spale została powierzona funkcja centrum przygotowań polskich lekkoatletów). Również obecnie Ośrodek w Spale specjalizuje się w lekkiej atletyce, a także w sportach zespołowych. Ośrodek jest często wykorzystywany przez sportowców paraolimpijskich.	Obiekty sportowe to: stadion tartanowy, stadion żużlowy, korty tenisowe mineralne (w tym cztery korty treningowe i jeden kort centralny), trzy boiska plażowe, Ośrodek dysponuje także: halą sportową, areną główną, sektorem rzutów, halą wielofunkcyjną, salą gier, siłownią dużą, siłownią małą, salą szermierki (10 plansz), strzelnicą z 10 stanowiskami strzeleckimi, krytą pływalnią.	W Ośrodku w pełni mogą trenować zawodnicy następujących sportów: lekkoatletyka, zapasy, podnoszenie ciężarów, szermierka, judo, podnoszenie ciężarów, rugby, taekwondo olimpijskie, tenis, piłka koszykowa, piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa. Ponadto zawodnicy innych sportów mogli korzystać z odnowy biologicznej i sprzętu do ćwiczeń siłowych.	Polski Związek Lekkiej Atletyki, Polski Związek Piłki Siatkowej, Polski Związek Zapaśniczy

Ośrodek Przygotowań Olimpijskich	Cechy Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Obiekty sportowe Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Sporty, których trening jest możliwy w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich	Polskie Związki Sportowe, od których wpływy Ośrodek były najwyższe (na podstawie danych za 2012 r.)
w Szczyrku Ośrodek w Szczyrku ze względu na swoje położenie zapewnia warunki do uprawiania zimowych sportów olimpijskich. Baza Ośrodka jest również wykorzystywana jako centrum treningowe dla sportów zespołowych.	Obiekty sportowe Ośrodka przeznaczone do trenowania sportów zimowych to: trasa zjazdowa na Skrzycznym, zespół skoczni narciarskich Skaliste, trasy narciarskie Wisła-Kubalonka, skocznia narciarska Malinka. Obiekty te posiadają aktualne homologacje Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (Fédération Internationale de Ski – FIS), Pozostałe obiekty sportowe (wielofunkcyjna hala sportowa, pływalnia kryta, korty tenisowe, boiska do piłki plażowej) służą do trenowania sportów letnich: siatkówki, koszykówki, judo, piłki ręcznej. Hala sportowa jest pełnowymiarowa i otrzymała dopuszczenie do rozgrywania zawodów międzynarodowych przez Międzynarodową Federację Judo (International Judo Federation – IJF) oraz Międzynarodową Federację Piłki Siatkowej (Fédération Internationale de Volleyball – FIVB)	Ośrodek posiada 19 obiektów sportowych (11 ma charakter zamkniętych, a osiem otwartych). Obiekty sportowe zamknięte to: hala sportowa wielofunkcyjna A oraz B, trzy siłownie ("Ciężka", "Hangar", "Lider"), pływalnia, hangary (magazyny wycynowego sprzętu kajakowego i wioślarskiego oraz hangar na łódzie motorowe), sala ergometrów wioślarskich, sala ergometrów kajakowych, sala fitness. Obiekty sportowe otwarte to: stadion lekkoatletyczny z bieżnią okólną, płyta boiska do piłki nożnej, skoczniami do skoku w dal, rzutniami do pchnięcia kulą, korty tenisowe naturalne (trzy pola gry), korty tenisowe sztuczne – sofar (cztery pola gry), trasa nartorolkowa o długości 2 km, boiska do piłki plażowej, tor regatowy z pawilonem sędziowskim (cztery tory wioślarskie i cztery tory kajakowe), boiska trawiaste do piłki nożnej (trzy boiska), rzutnia do rzutu młotem.	W Ośrodku istnieje możliwość treningu judo, wybranych konkurencji lekkoatletycznych (skoki wzwyż i o tyczce, skoki w dal, pchnięcie kulą, bieg), zapasów, badmintona, skoków narciarskich, kombinacji norweskiej, tenisa ziemnego, piłki nożnej.	Polski Związek Piłki Siatkowej, Związek Piłki Ręcznej, Polski Związek Narciarski
w Wałczu Ośrodek w Wałczu jest położony przy jeziorze Raduń, które jest jeziorem rynnowym (taki typ jeziora gwarantuje dobre warunki do uprawiania wioślarstwa czy kajakarstwa). Ośrodek specjalizuje się w sportach wodnych – korzystają z niego głównie wioślarze i kajakarze.	Ośrodek posiada 19 obiektów sportowych (11 ma charakter zamkniętych, a osiem otwartych). Obiekty sportowe zamknięte to: hala sportowa wielofunkcyjna A oraz B, trzy siłownie ("Ciężka", "Hangar", "Lider"), pływalnia, hangary (magazyny wycynowego sprzętu kajakowego i wioślarskiego oraz hangar na łódzie motorowe), sala ergometrów wioślarskich, sala ergometrów kajakowych, sala fitness. Obiekty sportowe otwarte to: stadion lekkoatletyczny z bieżnią okólną, płyta boiska do piłki nożnej, skoczniami do skoku w dal, rzutniami do pchnięcia kulą, korty tenisowe naturalne (trzy pola gry), korty tenisowe sztuczne – sofar (cztery pola gry), trasa nartorolkowa o długości 2 km, boiska do piłki plażowej, tor regatowy z pawilonem sędziowskim (cztery tory wioślarskie i cztery tory kajakowe), boiska trawiaste do piłki nożnej (trzy boiska), rzutnia do rzutu młotem.	Ośrodek zapewnia pełną bazę sportową i sprzęt specjalistyczny dla wioślarstwa i kajakarstwa (konkurencja sprint). Na obiektach ogólnorozwojowych i niektórych specjalistycznych Ośrodek mogą trenować zawodnicy wszystkich pzs i do nich była kierowana oferta szkolenia sportowego.	Ośrodek zapewnia pełną bazę sportową i sprzęt specjalistyczny dla wioślarstwa i kajakarstwa (konkurencja sprint). Na obiektach ogólnorozwojowych i niektórych specjalistycznych Ośrodek mogą trenować zawodnicy wszystkich pzs i do nich była kierowana oferta szkolenia sportowego.	Polski Związek Towarzystw Wioślarskich, Polski Związek Kajakowy, Polski Związek Zapasniczy

Ośrodek Przygotowań Olimpijskich	Cechy Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Obiekty sportowe Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Sporty, których trening jest możliwy w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich	Polskie Związki Sportowe, od których wpływy Ośrodek były najwyższe (na podstawie danych za 2012 r.)
we Władysławowie	Ośrodek we Władysławowie historycznie specjalizował się w sportach walki, a w szczególności w boksie (był to główny ośrodek treningowy zawodników Feliksa Stamma).	Ośrodek posiada 16 obiektów sportowych: dwie hale sportowe, krytą pływalnię, trzy pawilony sportowe („Szermierka”, „Judo” i „Podnoszenie ciężarów”), stadion lekkoatletyczny z boiskiem o nawierzchni sztucznej, dwa boiska treningowe o nawierzchni naturalnej (w tym do treningu bramkarskiego), boisko wielofunkcyjne (koszykówka, piłka siatkowa, piłka ręczna, tenis), cztery korty tenisowe, boisko do piłki plażowej oraz rzutnię lekkoatletyczną z siedmioma stanowiskami.	Baza sportowa Ośrodka umożliwiała trening następujących sportów: boks, judo, koszykówka, piłka siatkowa, podnoszenie ciężarów, szermierka, tenis stołowy, tenis, zapasy, piłka ręczna, piłka nożna, rugby i wszystkie konkurencje lekkoatletyczne. Ponadto istnieje możliwość treningu ogólnorozwojowego zawodników pozostałych sportów.	Polski Związek Bokserski, Polski Związek Tenisa Stołowego, Polski Związek Lekkiej Atletyki
w Zakopanem	Ośrodek w Zakopanem stanowił bazę dla sportów zimowych (głównie narciarstwo klasyczne) oraz dla wielu innych sportów – warunki do realizacji treningu wytrzymałościowo-siłowego z wykorzystaniem warunków wysokogórskich.	Bazę sportową Ośrodka stanowiły dwa baseny, hala sportowa z salą judo i salą zapasów, sala podnoszenia ciężarów, dwie siłownie, stadion lekkoatletyczny, trzy boiska (trawie, wielofunkcyjne oraz boisko typu „plato” wraz z zapleczem), trasa narciarska (w zimie biegowa), tor lodowy 400 m wraz z lodowiskiem, zespół pięciu skoczni narciarskich (HS-16,5, 38, 72, 94, 134) wraz z zapleczem oraz wyciągami linowymi, pięć kortów tenisowych (trzy o nawierzchni ceglastej i dwa – sztucznej) oraz wyciąg na górę Nosal. Z bazy tej tylko skocznia Wielka Krokiew spełnia standardy określone przez FIS i jest wykorzystywana do organizowania zawodów międzynarodowych.	Ośrodek zabezpiecza bazę sportową i sprzęt specjalistyczny dla skoków narciarskich (spośród sportów zimowych częściowo dla łyżwiarstwa szybkiego oraz biegów), a także dla następujących sportów letnich: zapasy, judo, boks, taekwondo olimpijskie, podnoszenie ciężarów, lekkoatletyka (biegi, rzut młotem, oszczepem, dyskiem, pchnięcie kulą, skok w dal i wzwyż), tenis, badminton, triathlon i piłka nożna.	Polski Związek Lekkiej Atletyki, Polski Związek Judo, Polski Związek Towarzystw Wioślarskich

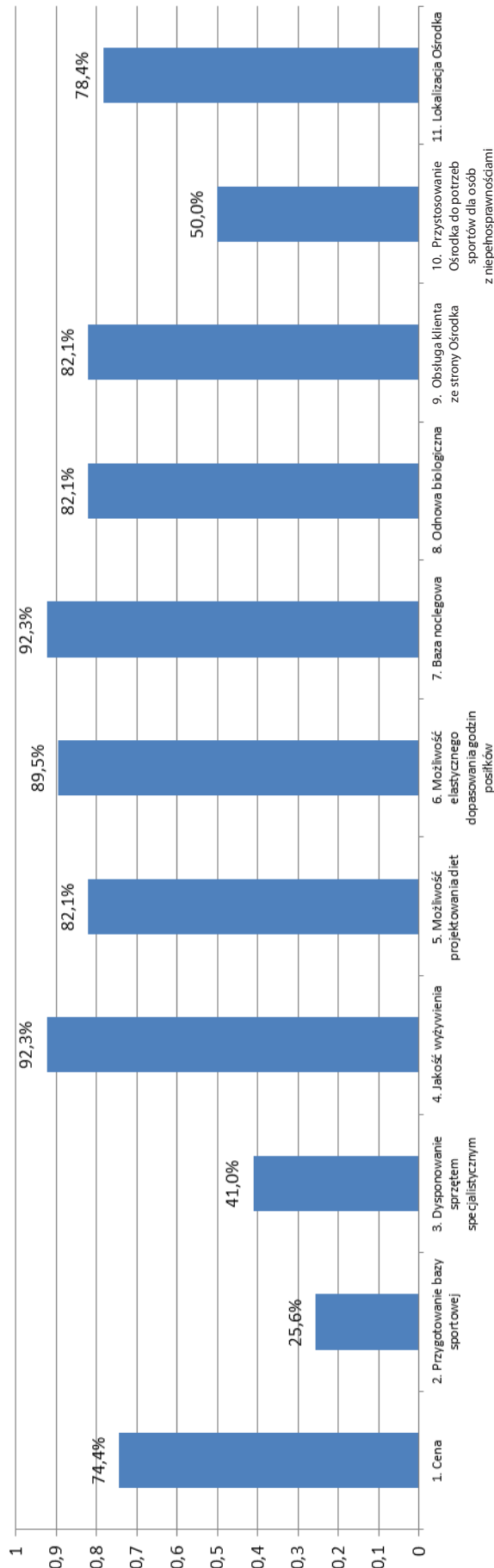
Ośrodek Przygotowań Olimpijskich	Cechy Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Obiekty sportowe Ośrodka Przygotowań Olimpijskich	Sporty, których trening jest możliwy w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich	Polskie Związki Sportowe, od których wpływy Ośrodek były najwyższe (na podstawie danych za 2012 r.)
Hala Sportowo-Widowiskowa "Torwar" w Warszawie	COS w Warszawie nie dysponuje pełnym zapleczem sportowym oraz bazą noclegową. Powoduje to brak możliwości wykorzystania obiektów sportowych przez sport centralny do szkolenia sportowego.	Główne obiekty to hale Torwar I oraz Torwar II. Torwar I jest obiektem wielofunkcyjnym, na którym odbywają się zawody sportowe, a także wydarzenia komercyjne (koncerty, targi, wystawy, konferencje). Torwar I posiada trybuny mogące pomieścić około 3-500 osób. Oprócz głównej hali widowiskowej w budynku Torwar I mieszczą się również trzy sale konferencyjne (każda na około 100 osób), mała hala treningowa oraz zespół pomieszczeń odnowy biologicznej. W budynku Torwar I znajdują się również biura Centrali COS. Obiekt Torwar II jest lodowiskiem. W Torwarze II znajduje się również wypożyczalnia i ostrzarnia łyżew oraz gabinet lekarski. Obiekt posiada widownię na około 700 osób.	Obiekty COS w Warszawie są wykorzystywane zarówno na cele sportowe jak i komercyjne. Obiekty nie są wykorzystywane na potrzeby szkolenia centralnego. Na lodowisku Torwar II trenują łyżwiarze figurowi, szybcy, short-tracku, hokeiści, a także sportowcy uprawiający curling.	Polski Związek Jeździecki, Polski Związek Łyżwiarstwa Figurowego, Polski Związek Tenisa Stołowego

5.5. Braki i niedogodności w Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich w opinii polskich związków sportowych (według ilości wskazań pzs)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet pzs.

5.6. Czynniki decydujące o wyborze przez polskie związki sportowe ośrodka szkolenia sportowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet pzs.

5.7. Wykorzystanie bazy sportowej poszczególnych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich przez szkoły mistrzostwa sportowego w latach 2010–2012 (osobodni)

Lp.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich	Liczba osobodni				Struktura % 2010–2012
		2010	2011	2012	2010–2012 łącznie	
1.	Gizycko	371	647	236	1 254	2,4%
2.	Spała	12 290	11 860	11 200	35 350	68,8%
3.	Szczyrk	673	1 389	1 226	3 288	6,4%
4.	Wałcz	305	980	246	1 531	3,0%
5.	Władysławowo	1 775	1 286	3 977	7 038	13,7%
6.	Zakopane	1 069	703	1 139	2 911	5,7%
Razem		16 483	16 865	18 024	51 372	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

5.8. Wykorzystanie bazy sportowej poszczególnych Ośrodków Przygotowań Olimpijskich do celów szkolenia skróconego w latach 2010–2013 (do 31 maja) – osobowejsia

Lp.	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich	Liczba osobowejsia (w okresie 1 stycznia 2010 – 31 maja 2013 r.)						Struktura % 2010–2012
		Centralne	Klubowe	Imprezy i zawody sportowe	Pozostali (nieobjęci szkoleniem stacjonarnym i skróconym)	Ogółem		
1.	Giżycko	-	4 629	302	5 763	10 694	0,5%	
2.	Spała	-	25 135	6 305	153 328	184 768	8,1%	
3.	Szczyrk	6 332	126 563	7 124	712 113	852 132	37,4%	
4.	Wałcz	-	75 810	-	147 258	223 068	9,8%	
5.	Władysławowo	-	118 344	4 620	11 320	134 284	5,9%	
6.	Zakopane	-	128 859	16 804	263 215	408 878	17,9%	
7.	COS w Warszawie (Torwar I, Torwar II)	1 020	157 923	20 688	285 827	465 458	20,4%	
Razem		7 352	637 263	55 843	1 578 824	2 279 282	100,0%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

5.9. Wykaz olimpijskich polskich związków sportowych, które korzystały z bazy sportowej Ośrodków Przygotowań Olimpijskich w latach 2010–2012

Lp.	Polski Związek	2010			2011			2012			2010–2012			Udział pzs w liczbie osób ogółem (%)	Udział pzs w liczbie osób ogółem (%)	Udział pzs w liczbie osób ogółem (%)
		Liczba zgrupowań	Liczba osób	Liczba osobodni	Liczba zgrupowań	Liczba osób	Liczba osobodni	Liczba zgrupowań	Liczba osób	Liczba osobodni	Liczba zgrupowań	Liczba osób	Liczba osobodni			
SPORTY LETNIE																
1.	AKROBATYKI SPORTOWEJ	4	17	186	-	-	2	19	214	6	36	400	0,3%	0,1%	0,14%	
2.	BADMINTONA	-	-	-	1	15	166	1	26	265	2	41	431	0,1%	0,1%	0,15%
3.	BOKSERSKI	18	272	2 368	16	285	2 376	15	517	4 063	49	1 074	8 807	2,3%	2,7%	3,11%
4.	GIMNASTYCZNY	2	31	162	5	27	221	5	55	413	12	113	796	0,6%	0,3%	0,28%
5.	JĘDZIECKI	-	-	-	1	1	7	-	-	-	1	1	7	0,0%	0,0%	0,002%
6.	JUDO	21	747	4 517	19	608	3 865	14	343	2 028	54	1 698	10 410	2,5%	4,3%	3,67%
7.	KAJAKOWY	63	805	6 690	72	747	6 285	58	685	5 166	193	2 237	18 141	8,9%	5,6%	6,40%
8.	KOLARSKI	1	8	104	4	49	329	2	21	123	7	78	556	0,3%	0,2%	0,20%
9.	LEKKIEJ ATLETYKI	143	2 715	18 548	172	3 083	21 120	166	2 525	19 622	481	8 323	59 290	22,2%	20,9%	20,92%
10.	ŁUCZNICZY	11	101	556	10	67	380	14	125	366	35	293	1 302	1,6%	0,7%	0,46%
11.	PIĘCIOBOJU NOWOCZESNEGO	15	334	1 645	12	347	1 179	11	223	1 006	38	904	3 830	1,8%	2,3%	1,35%
12.	PŁYWACKI	11	163	1 010	7	84	436	5	190	608	23	437	2 054	1,1%	1,1%	0,72%
13.	PODNOSZENIA CIĘŻARÓW	38	488	6 105	31	395	4 819	40	429	5 280	109	1 312	16 204	5,0%	3,3%	5,72%
14.	RUGBY	1	5	19	-	-	-	1	27	56	2	32	75	0,1%	0,1%	0,03%
15.	STRZELECTWA SPORTOWEGO	3	51	424	-	-	-	1	3	17	4	54	441	0,2%	0,1%	0,16%
16.	SZERMIERCZY	72	945	5 274	71	847	4 676	70	784	4 345	213	2 576	14 295	9,8%	6,5%	5,04%
17.	TAEKWONDO OLIMP.	4	95	265	5	98	612	3	26	350	12	219	1 227	0,6%	0,5%	0,43%
18.	TENISA STOŁOWEGO	5	334	2 072	7	805	3 880	8	412	2 082	20	1 551	8 034	0,9%	3,9%	2,83%
19.	TENISOWY	6	118	1 120	5	146	1 084	7	180	1 250	18	444	3 454	0,8%	1,1%	1,22%
20.	TOMARZYSTW WIOSLARSKICH	43	1 131	10 637	49	1 346	11 337	43	1 121	9 831	135	3 598	31 805	6,2%	9,0%	11,22%
21.	TRIATHLONU	10	54	316	11	40	178	5	48	176	26	142	670	1,2%	0,4%	0,24%
22.	ZAPASNICZY	44	1 086	6 351	60	913	6 584	51	1 114	8 103	155	3 113	21 038	7,2%	7,8%	7,42%
23.	ŻEGLARSKI	7	46	379	5	32	198	10	54	460	22	132	1 037	1,0%	0,3%	0,37%

SPORTY ZIMOWE															
24.	BIATHLONU	2	12	145	1	7	46	-	-	3	19	191	0,1%	0,0%	0,07%
25.	CURLINGU	1	2	8	1	6	30	-	-	2	8	38	0,1%	0,0%	0,01%
26.	HOKEJA NA LODZIE	-	-	-	3	125	967	-	-	3	125	967	0,1%	0,3%	0,34%
27.	ŁYŻWIARSTWA FIGUROWEGO	1	8	90	-	-	-	-	-	1	8	90	0,0%	0,0%	0,03%
28.	ŁYŻWIARSTWA SZYBKIEGO	8	196	984	11	164	701	8	69	432	429	2 117	1,2%	1,1%	0,75%
29.	NARCIARSKI	59	502	1 710	66	607	1 917	61	500	1 866	1 609	5 493	8,6%	4,0%	1,94%
30.	SPORTÓW SANECZKOWYCH	13	75	640	13	54	380	5	23	202	152	1 222	1,4%	0,4%	0,43%
31.	SNOWBOARDU	2	6	46	-	-	-	-	-	2	6	46	0,1%	0,0%	0,02%
GRY ZESPOŁOWE (SPORTY LETNIE)															
32.	HOKEJA NA TRAWIE	-	-	-	3	69	334	1	24	216	4	93	0,2%	0,2%	0,19%
33.	KOSZYKÓWKI	22	576	2 498	28	831	3 262	9	232	3 303	1 639	9 063	2,7%	4,1%	3,20%
34.	PIŁKI NOŻNEJ	5	459	807	6	508	1 025	6	604	733	1 571	2 565	0,8%	3,9%	0,90%
35.	PIŁKI SIATKOWEJ ZWIĄZEK	48	1 545	16 290	41	899	13 822	44	1 013	14 130	3 457	44 242	6,1%	8,7%	15,61%
36.	PIŁKI RĘCZNEJ W POLSCE	22	663	3 119	32	906	5 206	26	747	4 234	2 316	12 559	3,7%	5,8%	4,43%
RAZEM		705	13.590	95.085	768	14.111	97.422	692	12.139	90.940	2.165	39.840	100%	100%	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

5.10. Wysokość wpływów z tytułu centralnego szkolenia sportowego zrealizowanego przez olimpijskie polskie związki sportowe w Ośrodkach Przygotowań Olimpijskich (lata 2010–2012, w zł)

Lp.	Polski Związek Sportowy	Wpływy ogółem 2010–2012		Wpływy 2010–2012					
		Warszawa	Giżycko	Wałcz	Spała	Władysławowo	Szczyrk	Zakopane	
SPORTY LETNIE									
1.	AKROBATYKI SPORTOWEJ	68 211	-	41 870	-	20 220	-	-	-
2.	BADMINTONA	58 076	-	-	58 076	-	-	-	-
3.	BOKSERSKI	1 624 748	2 286	122 459	1 432	1 353 252	75 279	70 040	-
4.	GIMNASTYCZNY	103 897	-	16 740	-	45 758	-	-	-
5.	JEŹDZIECKI	361 134	360 189	-	945	-	-	-	-
6.	JUDO	1 939 141	110 007	28 774	116 833	1 176 750	146 315	278 244	-
7.	KAJAKOWY	2 805 743	2 940	2 065 415	40 240	68 915	556 609	68 143	-
8.	KOLARSKI	63 134	-	-	36 042	12 360	-	14 732	-
9.	LEKKIEJ ATLETYKI	8 451 075	2 936	65 778	6 213 983	944 990	466 077	757 311	-
10.	ŁUCZNICZY	204 080	1 728	-	129 459	-	38 460	34 433	-
11.	PIĘCIOBOJU NOWOCZESNEGO	495 066	-	6 017	488 099	950	-	-	-
12.	PŁYWACKI	310 147	-	57 698	37 189	160 054	38 932	16 274	-
13.	PODNOŠZENIA CIĘŻARÓW	2 334 440	1 476	-	1 144 460	361 014	-	441 368	-
14.	RUGBY	16 970	-	-	-	8 067	-	8 903	-
15.	STRZELECTWA SPORTOWEGO	64 577	-	-	-	-	64 577	-	-
16.	SZERMIERCZY	1 976 493	1 160	90 855	897 785	797 559	93 378	95 756	-
17.	TAEKWONDO OLIMP.	160 303	4 482	76 978	28 238	18 226	-	16 689	-
18.	TENISA STOŁOWEGO	1 818 597	219 662	6 565	27 724	1 496 455	26 460	41 730	-
19.	TENISOWY	456 270	26 669	34 330	20 652	258 369	6 053	110 197	-
20.	TOWARZYSTW WIOŚLARSKICH	5 157 755	-	4 377 739	-	11 152	-	768 864	-
21.	TRIATHLONU	104 225	-	15 645	51 198	20 641	6 067	10 674	-
22.	ZAPĄŚNICZY	2 915 875	3 621	256 811	1 478 608	806 719	-	197 535	-
23.	ŻEGLARSKI	137 378	-	-	-	54 274	9 405	73 699	-

SPORTY ZIMOWE										
24.	BIATHLONU	26 961	-	-	-	6 344	-	-	-	20 617
25.	CURLINGU	19 687	10 774	-	-	4 626	-	-	4 287	-
26.	HOKEJA NA LODZIE	155 928	21 656	78 262	-	-	56 010	-	-	-
27.	ŁYŻWIARSTWA FIGUROWEGO	191 958	176 681	-	-	-	15 277	-	-	-
28.	ŁYŻWIARSTWA SZYBKIEGO	393 814	157 960	3 250	-	72 421	-	-	-	160 183
29.	NARCIARSKI	988 850	-	13 006	45 933	73 891	63 933	512 763	279 324	-
30.	SPORTÓW SANIECZKOWYCH	165 879	-	9 490	7 902	139 830	2 510	6 147	-	-
31.	SNOWBOARDU	7 092	-	-	-	-	1 938	4 776	378	-
GRY ZESPOŁOWE (SPORTY LETNIE)										
32.	HOKEJA NA TRAWIE	76 048	-	-	59 338	-	16 710	-	-	-
33.	KOSZYKÓWKI	953 898	16 050	-	167 190	77 672	362 472	308 920	21 594	-
34.	PIŁKI NOŻNEJ	568 066	140 693	-	-	409 858	14 365	-	-	3 150
35.	PIŁKI SIATKOWEJ	4 349 563	-	97 224	1 500	3 238 755	117 519	795 133	99 433	-
36.	ZWIĄZEK PIŁKI RĘCZNEJ W POLSCE	1 836 979	50 000	92 591	-	19 280	958 079	699 941	17 088	-
RAZEM		41 362 058	1 310 970	1 001 434	7 545 537	14 813 640	9 224 539	3 859 579	3 606 360	8,7%
RAZEM olimpijskie PZS w % ogółu		100,0%	3,2%	2,4%	18,2%	35,8%	22,3%	9,3%	8,7%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS.

5.1.1. Realizacja szkolenia sportowego przez reprezentację Polski na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie (2012 r.)

Grupa sportów olimpijskich (zgodnie z podziałem sportów olimpijskich dokonanym przez Ministra w 2013 r.)	Lp.	Sport	Liczba sportowców na LIO w 2012 r.	Łączna liczba zgrupowań reprezentantów w COS w latach 2009-2012	Łączna liczba osobodni reprezentantów na zgrupowaniach w COS 2009-2012	Łączna liczba zgrupowań reprezentantów – dane z PZS	Łączna liczba osobodni reprezentantów – dane PZS	% szkolenia zrealizowany w bazie COS	Zdobyte medale
Grupa złota	1.	Kajakarstwo	13	183	1769	639	7 809	22,70%	1 (brązowy)
	2.	Kolarstwo	13	138	13	bd.	bd.	bd.	0
	3.	Lekkoatletyka	60	1022	10629	1 982	25 619	41,50%	2 (1 złoty, 1 srebrny)
	4.	Pływanie	18	9	85	177	5 470	1,60%	0
	5.	Podnoszenie ciężarów	9	171	2379	285	3 844	61,90%	2 (1 złoty, 1 brązowy)
	6.	Wioślarstwo	26	577	6756	808	11 622	58,10%	1 (brązowy)
	7.	Zapasy	4	94	769	225	1 637	47,00%	1 (brązowy)
	8.	Żeglarstwo	11	22	154	317	2 801	5,50%	2 (brązowe)
Grupa srebrna	1.	Judo	6	89	1041	171	1 610	64,70%	0
	2.	Strzelectwo sportowe	4	5	33	132	674	4,90%	1 (srebrny)
	3.	Szermierka	8	213	1165	325	1 849	63,00%	0
	4.	Tenis	7	3	32	7	70	45,70%	0

Grupa brązowa	1	Badminton	6	0	0	22	198	0,00%	0
	2	Boks	1	16	165	22	198	83,30%	0
	3	Gimnastyka (akrobatyka sportowa)	3	4	28	46	1 236	2,30%	0
	4	Jeździectwo	4	0	0	32	183	0,00%	0
	5	Łucznictwo	2	33	192	166	1 146	16,80%	0
	6	Tenis stołowy	5	14	112	66	592	18,90%	0
Poza podium	1	Pięciobój nowoczesny	3	33	565	63	1 201	47,00%	0
	2	Taekwondo	1	10	102	26	329	31,00%	0
	3	Triathlon	3	14	76	62	1 136	6,70%	0
GRY ZESPOŁOWE	1	Siatkówka	12	193	1482	368	2 253	65,80%	0
	2	Siatkówka plażowa	2	0	0	65	657	0,00%	0
Razem			221	2718	27 672	6 006	72 134	38,40%	10 (2 złote, 2 srebrne, 6 brązowych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych COS oraz pzs.

5.12. Analiza medali zdobytych przez wybrane kraje na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w latach 2000–2012

Medale na Letnich Igrzyskach Olimpijskich w 2000, 2004, 2008 i 2012 r.	Polska	Australia	Austria	Czechy	Francja	Kanada	Niemcy	USA	Szwecja	Wlk. Brytania	Włochy
Londyn 2012 razem	10	35	0	10	34	18	44	104	8	65	28
złoto	2	7	0	4	11	1	11	46	1	29	8
srebro	2	16	0	3	11	5	19	29	4	17	9
brąz	6	12	0	3	12	12	14	29	3	19	11
Pekin 2008 razem	10	46	3	6	41	18	41	110	5	47	28
złoto	3	14	0	3	7	3	16	36	0	19	8
srebro	6	15	1	3	16	9	10	38	4	13	10
brąz	1	17	2	0	18	6	15	36	1	15	10
Ateny 2004 razem	10	49	7	8	33	12	49	102	7	30	32
złoto	3	17	2	1	11	3	13	36	4	9	10
srebro	2	16	4	3	9	6	16	39	2	9	11
brąz	5	16	1	4	13	3	20	27	1	12	11
Sydney 2000 razem	14	58	3	8	38	14	56	92	12	28	34
złoto	6	16	2	2	13	3	13	36	4	11	13
srebro	5	25	1	3	14	3	17	24	5	10	8
brąz	3	17	-	3	11	8	26	32	3	7	13
Razem medali na letnich IO w okresie	44	188	13	32	146	62	190	408	32	170	122
Przeciętnie ilość medali w okresie	11	47	3	8	37	16	48	102	8	43	31
Ilość medali IO na 1 mln ludności	0,29	2,13	0,40	0,79	0,56	0,45	0,58	0,32	0,84	0,67	0,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (dostęp: <http://www.olympic.org/olympic-results>).

5.13. Analiza systemu wsparcia sportu, w tym funkcjonowania ośrodków przygotowań dla sportowców wyczynowych w wybranych krajach

	Australia	Austria	Czechy	Francja	Kanada
Organizacja sportu	Za całokształt sportu w Australii odpowiada Australijska Komisja Sportu (ASC), która zajmuje się wsparciem elit sportowych oraz propagowaniem sportu/zdrowego trybu życia w społeczeństwie. W obszarze wsparcia najlepszych sportowców ASC spełnia swoją misję poprzez Australijski Instytut Sportu – AIS.	Organizacja sportu w Austrii jest stosunkowo skomplikowana, co wynika z funkcjonowania odrębnych struktur w poszczególnych landach. Istotną rolę w organizacji sportu w Austrii odgrywa Austriacka Federalna Organizacja Sportu zrzeszająca większość instytucji związanych ze sportem w Austrii oraz Urząd Kanclerza/Dział Sportu, który poprzez Top Sport Austria prowadzi programy dla najlepszych sportowców kraju. Istotną rolę w austriackim sporcie pełni również wojsko, które prowadzi kilkanaście wojskowych ośrodków sportowych.	Podstawową rolę w kształtowaniu i finansowaniu sportu w Czechach pełni Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Sportu. Niemniej sport na najwyższym poziomie jest w dużej mierze kształtowany przez Czeski Komitet Olimpijski oraz Czeski Związek Organizacji Sportowych. Istotną rolę Czeskiego Komitetu Olimpijskiego polega na zarządzaniu programem przygotowań olimpijskich dla najlepszych czeskich sportowców (program finansowany przez rząd). Natomiast Czeski Związek Organizacji Sportowych zrzesza związki sportowe, kluby oraz ośrodki sportowe będące bazą treningową dla najlepszych sportowców.	Sport we Francji podlega pod Ministerstwo Zdrowia, Młodzieży i Sportu, pod które podlegają 4 główne ośrodki przygotowań olimpijskich we Francji. Polityka sportowa we Francji jest nastawiona przede wszystkim na powszechność uprawiania sportu. W związku z tym jednym z celów rządu Francji jest zagwarantowanie społeczeństwu stosunkowo łatwego dostępu do infrastruktury sportowej. Z tego założenia wynika bezpośrednio zaangażowanie władz centralnych w finansowanie nie tylko centralnych ale i lokalnych /regionalnych ośrodków treningowych.	Sport w Kanadzie podlega pod Departament Dziedzictwa Kanady (Department of Canadian Heritage), który realizuje politykę sportową poprzez podmiot Sport Canada. Istotną rolę w systemie sportu kwalifikowanego pełni również Kanadyjski Komitet Olimpijski, który prowadzi programy stypendialne i zarządza kilkoma funduszami celowymi dla najlepszych sportowców. Model organizacji sportu profesjonalnego w Kanadzie opiera się o sieć regionalnych centrów, które w większości nie posiadają własnej infrastruktury sportowej.
Ilość ośrodków przygotowań olimpijskich	8	3 (oprócz ośrodków przygotowań olimpijskich funkcjonują w Austrii centra sportu wyczynowego (Sportleistungszentren – 7, a także 1 wojskowe centrum sportu i 10 wojskowych centrów sportu wyczynowego)	9 (każdy z ośrodków zrzeszonych w CSTV jest niezależnym podmiotem, finansowanym częściowo z budżetu Ministerstwa Edukacji, Młodzieży i Sportu, a częściowo z działalności komercyjnej). Część ośrodków należy do CSTV i federacji sportowych a pozostałe to prywatne firmy)	4 (oraz 24 regionalne centra edukacji powszechnej i sportu (CREPS), podlegające Ministerstwu Zdrowia, Młodzieży i Sportu, finansowane ze środków ministerstwa oraz rządów lokalnych)	6 (oraz CCOSE, Calgary i NSS Calgary, które nie należą do sieci Kanadyjskich Centrów Sportowych)

	Australia	Austria	Czechy	Francja	Kanada
Lokalizacja ośrodków	Australijskie ośrodki są zlokalizowane w dużych miastach. AIS jest zlokalizowany w stolicy kraju – Canberrze. Również inne ośrodki są zlokalizowane w miastach będących stolicami poszczególnych stanów. Największe z miast, w których zlokalizowane są australijskie ośrodki sportowe to Sydney (3,77 mln mieszkańców) a najmniejsze to Launceston (około 100 tys. mieszkańców).	Ośrodki przygotowań olimpijskich są zlokalizowane w następujących miastach: Wiedeń (1,7 mln mieszkańców), Linz (140 tys. mieszkańców) oraz Dormbirn (46 tys. mieszkańców). Wojskowe centra sportu wyczynowego są zlokalizowane niemal we wszystkich największych miastach Austrii (Wiedeń, Linz, Graz, Innsbruck, Salzburg), a także w kilku małych miejscowościach (Seebenstein czy Hochfilzen). Lokalizacja centrów sportowych w małych miasteczkach jest związana z warunkami geograficznymi tych miast (np. góry, akweny wodne).	Ośrodki sportowe w Czechach są w zasadzie zlokalizowane w dwóch miejscach: Praga (i okolice) oraz góry. 5 z 9 ośrodków znajduje się w Pradze lub też jej okolicy (maksymalnie około 40 km od Pragi). Kolejne 4 ośrodki znajdują się w małych miejscowościach górskich i specjalizują się w sportach zimowych.	Lokalizacja ośrodków jest ściśle związana z ich specjalizacją. Główny ośrodek przygotowań olimpijskich – INSEP jest zlokalizowany w Paryżu. Jest to ośrodek ogólnosportowy. Ośrodek ENE – ośrodek jeździecki – znajduje się w miejscowości Saumur (30 tys. mieszkańców). Ośrodek ENVSN – ośrodek sportów wodnych i żeglarstwa – znajduje się na zachodnim wybrzeżu Francji w miejscowości Saint-Pierre Quiberon (2 tys. mieszkańców). Ośrodek ENSA – ośrodek narciarstwa i alpinizmu – znajduje się w górach w miejscowości Chamoniix (10 tys. mieszkańców).	Centra sportowe w Kanadzie są zlokalizowane w większości w dużych miastach. Wynika to z charakteru tych centrów, które w większości są podmiotami nie posiadającymi infrastruktury sportowej. Centra sportowe są zlokalizowane w największych kanadyjskich miastach: Montreal, Toronto, Winnipeg, Halifax, Saskatoon, Regina, Victoria, Vancouver, Calgary (wszystkie miasta powyżej 200 tys. mieszkańców). Niektóre centra posiadają swoje oddziały w kilku miastach.
Cechy ogólne ośrodków	Centralną funkcję w przygotowaniach olimpijskich sportowców pełnił Instytutu sportu i akademie sportowe zrzeszone w ramach Krajowej Rady Elit Sportowych (NESC). W Australii działa 8 ośrodków zrzeszonych w NESC. Ośrodki stanowią dla sportowców podstawową bazę do treningów. Sportowcy mogą mieszkać, studiować i trenować w mieście gdzie znajdują się te ośrodki. Najważniejszym z nich jest AIS będący narodowym instytutem sportu (podlega pod rząd centralny). Pozostałe ośrodki są stanowymi instytutami/akademiami sportu.	W Austrii funkcjonują trzy główne typy ośrodków sportowych: Ośrodki przygotowań olimpijskich (status ośrodka olimpijskiego nadaje Austriacki Komitet Olimpijski), Centra sportu wyczynowego oraz Wojskowe centra sportu wyczynowego. Tylko trzeci typ ośrodków (centra wojskowe) podlegają pod jeden podmiot (wojsko). Pozostałe dwa rodzaje ośrodków mają zróżnicowaną formę własności – podlegają pod różne podmioty. W Austrii działają 3 Ośrodki przygotowań olimpijskich, 7 Centrów sportu wyczynowego oraz 11 Wojskowych centrów sportu wyczynowego.	W Czechach działa 9 ośrodków sportowych, które stanowią bazę treningową dla najlepszych sportowców. Ośrodki sportowe pełniące rolę bazy treningowej dla najlepszych sportowców nie stanowią spójnej grupy podmiotów. Ośrodki posiadają różną formę własności (część z nich należy do skarbu państwa, części do związku sportowych i Czeskiego Związku Organizacji Sportowych a część jest prywatna).	We Francji funkcjonują 4 ośrodki przygotowań olimpijskich. Są to ośrodki szkoleniowo-treningowe. Oprócz tych czterech ośrodków funkcjonują 24 regionalne centra edukacji powszechnej i sportu (tzw. CREPS), które zajmują się zarówno edukacją jak i zapewnieniem możliwości treningowych dla sportowców. Z czterech ośrodków centralnych 3 są wąsko wyspecjalizowane, a 1 jest ośrodkiem ogólnosportowym. Warto podkreślić, że francuskie ośrodki (zarówno centralne jak i regionalne) prowadzą szeroką działalność szkoleniowo-edukacyjną.	W Kanadzie funkcjonuje 7 centrów sportowych, które koordynują wsparcie dla sportowców i trenerów na swoim terenie (centra te działają w głównych prowincjach/regionach Kanady). W większości przypadków centra nie posiadają własnej infrastruktury sportowej. Zamiast tego prowadzą ściłą współpracę z ośrodkami sportowymi należącymi do administracji lokalnej, uniwersytetów jak również prywatnych właścicieli. Sportowcy i trenerzy objęci programami centrów sportowych mogą korzystać z partnerskich ośrodków sportowych. 2 centra sportowe posiadają własną infrastrukturę sportową. Planowane jest stworzenie dodatkowego centrum sportowego – Kanadyjskie Centrum Doskonałości Sportowej.

	Australia	Austria	Czechy	Francja	Kanada
Zakres usług Óśrodki prowadzą we własnym zakresie programy stypendialne dla sportowców w dyscyplinach olimpijskich. Zakres programów stypendialnych obejmuje od 200 do 700 sportowców rocznie na ośrodek. Óśrodki oferują swoim trenerów, sprzęt sportowy, wyniki badań w obszarze sportu, urzędzenia i wiedzę z zakresu medycyny sportowej, zakwaterowanie, posiłki oraz wsparcie w nauce i planowaniu kariery sportowej i zawodowej. Większość z ośrodków prowadzi własne laboratoria medyczne i naukowe oraz programy badawcze w obszarze medycyny sportowej jak i nauk stosowanych w sporcie.	Óśrodki przygotowują olimpijskich (rodzaj ośrodków, który pełni centralną rolę w przygotowaniach sportowców w Austrii analogicznie jak COS w Polsce) oferują usługi z zakresu medycyny sportowej, badań naukowych w obszarze sportu, biomechaniki, psychologii sportu oraz dietytyki.	Pod względem zakresu oferowanych usług istnieją znaczne różnicowanie pomiędzy 9 głównymi czeskimi ośrodkami sportowymi. Większość ośrodków w Czechach oferuje sportowcom dostęp do obiektów sportowych oraz elementy odnowy biologicznej oraz rehabilitacji. Jeden ośrodek oferuje również usługi z zakresu wiedzy/nauki w obszarze sportu (Uniwersyteckie Centrum Sportowe MSMT CR). Óśrodki posiadają również szeroką ofertę komercyjną (dostęp do obiektów dla klientów komercyjnych), organizacja kongresów/konferencji itp.	Główny francuski ośrodek – INSEP prowadzi 24 programy sportowe. W ośrodku mogą trenować najlepsi sportowcy w danej dyscyplinie, którzy są nominowani przez związek sportowe. INSEP stanowi ośrodek całorocznych przygotowań, w którym sportowcy mogą mieszkać i studiować. Ośrodek INSEP posiada rozbudowaną bazę badawczo-naukową (ośrodek prowadzi 30 programów badawczo-treningowych). Pozostałe ośrodki również prowadzą programy badawcze, ale ze względu na swoją specjalizację jest ich mniej i dotyczą danej grupy dyscyplin sportowych. Óśrodki prowadzą również kursy trenerskie itp.	Centra w Kanadzie w zasadzie same nie oferują infrastruktury sportowej, ale zapewniają sportowcom i trenerom szerokie wsparcie głównie w zakresie: badań sportowych, fizjologii sportowej, psychologii sportowej, szkolenia siłowego i kondycyjnego, opieki ortopedycznej, medycyny sportowej, odżywiania, biomechaniki. Centra prowadzą także doradztwo osobiste, planowanie kariery i wsparcie naukowe dla sportowców/studentów. Niektóre centra wspierają również sportowców w kwestiach związanych z aspektami podatkowymi i prawnymi.	

Finansowanie	Australia	Austria	Czechy	Francja	Kanada
ASC (pod który podlega AIS) jest finansowane zasadniczo z dwóch źródeł: dotacje rządowe (około 85-90%) oraz działalność komercyjna (10-15%). Działalność komercyjna obejmuje m.in.: wynajem obiektów, organizację imprez, zajęcia fitness, pływania itp. Dodatkowym źródłem finansowania są wpływy z Australian Sports Foundation służące na dofinansowanie konkretnych programów. Stanowe ośrodki posiadają podobny system finansowania z tą różnicą, że oprócz dotacji rządu Australii otrzymują również dotacje rządów stanowych. AIS w roku 2006/2007 stanowiło 21% kosztów ASC (około 26,7 mln EUR).	Ze względu na zróżnicowaną formę oraz różne podmioty, pod które podlegają poszczególne ośrodki nie ma jednego modelu finansowania Ośrodków przygotowawczych olimpijskich jednym ze źródeł finansowania jest działalność komercyjna polegająca na oferowaniu sportowcom amatorom usług z zakresu medycyny sportowej, nauki sportowej, odnowy biologicznej itp.	Ze względu na zróżnicowaną formę oraz różne podmioty, pod które podlegają poszczególne ośrodki, nie ma jednego modelu finansowania ich działalności. Z dostępnych informacji wynika, że rządowe wsparcie finansowe dla ośrodków jest realizowane poprzez wsparcie dla części właścicieli ośrodków (związki sportowe, wyższe uczelnie itp.). Część ośrodków jest finansowana głównie z działalności komercyjnej – dotyczy to w szczególności ośrodków narciarskich, które w ostatnich latach systematycznie osiągały zyski ze swojej działalności.	Centralne ośrodki przygotowawcze olimpijskie są finansowane ze środków Ministerstwa Zdrowia, Młodzieży i Sportu. Część ośrodków prowadzi działalność komercyjną – szkolenia w wybranych dyscyplinach sportowych dla sportowców amatorów itp. Niemniej niektóre ośrodki (np. INSEP) są zupełnie zamknięte dla klientów komercyjnych.	Centralne ośrodki przygotowawcze olimpijskie są finansowane w głównej mierze ze środków regionalnych (wsparcie rządów prowincji), centralnych (wsparcie rządu Kanady poprzez Sport Canada) oraz wsparcie partnerów i sponsorów (m.in. Kanadyjski Komitet Olimpijski). W przypadku ośrodków treningowych nie ma jednego systemu finansowania. Ośrodki korzystają z różnych źródeł finansowania (zarówno rządowych – Sport Canada, pozarządowych – Kanadyjski Komitet Olimpijski jak i regionalnych). Jako przykład sposobu finansowania ośrodków treningowych w Kanadzie może posłużyć ośrodek CSC Saskatchewan, na którego budżet w 2007 składały się: 81% środki od Partnerów Regionalnych, 16% środki od Sport Canada i partnerów na poziomie krajowym, a około 3% to środki otrzymane od sponsorów. Centra posiadające własną infrastrukturę sportową finansują się również z przychodów komercyjnych wynikających z udostępnienia swojej bazy sportowej klientom komercyjnym.	Centra sportowe w Kanadzie są finansowane w głównej mierze ze środków regionalnych (wsparcie rządów prowincji), centralnych (wsparcie rządu Kanady poprzez Sport Canada) oraz wsparcie partnerów i sponsorów (m.in. Kanadyjski Komitet Olimpijski). W przypadku ośrodków treningowych nie ma jednego systemu finansowania. Ośrodki korzystają z różnych źródeł finansowania (zarówno rządowych – Sport Canada, pozarządowych – Kanadyjski Komitet Olimpijski jak i regionalnych). Jako przykład sposobu finansowania ośrodków treningowych w Kanadzie może posłużyć ośrodek CSC Saskatchewan, na którego budżet w 2007 składały się: 81% środki od Partnerów Regionalnych, 16% środki od Sport Canada i partnerów na poziomie krajowym, a około 3% to środki otrzymane od sponsorów. Centra posiadające własną infrastrukturę sportową finansują się również z przychodów komercyjnych wynikających z udostępnienia swojej bazy sportowej klientom komercyjnym.

Infrastruktura	Australia	Austria	Czechy	Francja	Kanada
Liczba ludności (koniec 2012 r): w mln	22,0	8,2	10,2	65,6	34,3
Źródło podstawowe: Deloitte Business Consulting S.A., Analiza funkcjonowania ośrodków sportowych w wybranych krajach, Część 2 dokumentacji z realizacji prac Audyt i wizja rozwoju COS, listopad 2008	Źródło: www.ausport.gov.au/ais/innovation/support_us	Źródło: www.bso.or.at, Österreichische Bundes-Sportorganisation, www.oec.at, www.europe-is-listening.at, www.bso.or.at, www.oec.at, www.bundesheer.at, Bundeskanzleramt atSystem, www.europe-is-listening.gv.at, Evaluierungsbericht 2007, Österreichisches Bundesheer, Wikimedia Commons, www.olympiazentrum-ooe.at, www.sportservice-vat	Źródło: www.msmt.cz, www.olympic.cz/?sec=300, www.cstv.cz, www.vsc-plavani.cz/, www.scnb.cz, www.sport-centrum.cz, www.pspodoli.cz, www.cstv.cz/strahov.htm, Hoppenstedt Bonnier; Information s.r.o., www.olympic.cz/index.php?sec=77	Źródło: www.comite-olympique.asso.fr/cat/45-financement.html, www.jeunesse-sports.gouv.fr/, https://extra.insep.info/content/, www.cadrenoir.fr/, www.ensa.jeunesse-sports.fr/	Źródło: dane finansowe na podstawie raportu finansowego Kanadyjskiego Komitetu Olimpijskiego za 2007 rok – www.olympic.ca, www.multisport.qc.ca/cnmm, www.cscontario.ca/, www.cscm.ca, www.csc-sask.ca/home.php, www.cscatlantic.ca/e/about/index.htm, www.pacificsport.com/, www.canadiansportcentre.com, www.coda.ca/aboutcode/ccose.cfm, www.nationalsportschool.ca/
	Poszczególne ośrodki posiadają zróżnicowane obiekty sportowe. Niemniej w niemal każdym z ośrodków znajdują się podstawowe obiekty jak: wielofunkcyjne hale sportowe, stadiony/boiska, baseny, centra rehabilitacji i odnowy biologicznej itp. Ze względu na lokalizację ośrodków w dużych miastach, obiekty ośrodków są przystosowane nie tylko do treningów, ale również do organizacji dużych imprez sportowych (np. wielotysięczne trybuny). Ponadto w przypadku ośrodków, które nie mają całej niezbędnej infrastruktury, sportowcy mogą korzystać z innych obiektów sportowych funkcjonujących w danym mieście.	Austriackie Ośrodki przygotowani olimpijskich są stosunkowo nietypowe – tylko jeden ośrodek (Sportland Oberösterreich Olympiazentrum) posiada szeroką bazę obiektów sportowych. Pozostałe dwa ośrodki w zasadzie nie oferują infrastruktury sportowej. Austriackie Ośrodki przygotowani olimpijskich koncentrują się na wsparciu naukowym dla sportowców, którzy z samych obiektów sportowych korzystają w innych ośrodkach (Ośrodki przygotowani olimpijskich dostarczają sportowcom przede wszystkim wiedzę).	Większość ośrodków posiada rozbudowaną infrastrukturę sportową w obszarach, w których się specjalizują (np. ośrodek pływacki Podolí ČSTV posiada 2 baseny 50 m oraz basen 33 m, ośrodek piłkarski SA Strahov posiada około 10 pełnowymiarowych boisk). Większość ośrodków posiada również własną bazę noclegową. Czeskie ośrodki w zasadzie nie mogą być nazwane ośrodkami ogólnosportowymi – każdy z nich posiada pewną wąską specjalizację.	Każdy z ośrodków posiada bardzo bogatą infrastrukturę sportową. W szczególności ośrodek INSEP posiada bardzo rozbudowaną bazę sportową, a także noclegową (rocznie około 400 sportowców mieszka w INSEP). W ramach ośrodka INSEP znajdują się 2 stadiony lekkoatletyczne, boiska do gier zespołowych, hale sportowe, sale gimnastyczne, budynek badawczo-medyczny itp. Pozostałe ośrodki posiadają infrastrukturę ukierunkowaną na dyscypliny sportowe, w których ośrodek się specjalizuje.	Większość centrów treningowych w Kanadzie nie posiada własnej infrastruktury sportowej, a jedynie zapewnia sportowcom/trenerom dostęp dla infrastruktury partnerów danego centrum.

Analiza systemu wsparcia sportu wyczynowego, w tym funkcjonowania ośrodków przygotowań dla sportowców wyczynowych w wybranych krajach c.d.

	Niemcy	Stany Zjednoczone	Szwecja	Wlk. Brytania	Włochy
Organizacja sportu	System sportu kwalifikowanego w Niemczech jest stosunkowo skomplikowany, co wynika z federacyjnego charakteru tego kraju. Na szczeblu rządu centralnego dziedzina sportu podlega pod Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, poniżej pod Deutscher Olympischer Sportbund (podmiot pełniący funkcję Niemieckiego Komitetu Olimpijskiego). Aktywnie w obszarze sportu kwalifikowanego działają również niemieckie wojsko, policja, służba celna oraz straż pożarna.	Organizacją sportu kwalifikowanego w Stanach Zjednoczonych zajmuje się głównie Komitet Olimpijski Stanów Zjednoczonych (USOC). Rząd Stanów Zjednoczonych ani rządy federalne nie są zaangażowane w organizację sportu wyczynowego. Natomiast bardzo ważną rolę w ogólnym systemie sportowym w Stanach Zjednoczonych pełni sport uniwersytecki.	Dziedzina sportu w Szwecji podlega pod Ministerstwo Kultury, ale najistotniejszym podmiotem zajmującym się organizacją sportu jest Szwedzki Związek Sportowy. Działania w obszarze sportu w Szwecji są nastawione na powszechność sportu, w związku z czym Szwedzki Związek Sportowy posiada wiele jednostek regionalnych, zajmujących się promowaniem aktywności sportowej oraz koordynujących różne programy i inicjatywy sportowe na poziomie lokalnym. Szwedzki Związek Sportowy zajmuje się również zapewnieniem optymalnych warunków treningowych dla najlepszych sportowców.	Ze względu na fakt, że kraje Wielkiej Brytanii (Anglia, Irlandia Północna, Szkocja i Walia) posiadają własne reprezentacje w większości dyscyplin, struktura zarządzania sportem w Wielkiej Brytanii jest skomplikowana. W każdym z krajów Wielkiej Brytanii funkcjonuje Rada Sportu, która podlega pod jedno z ministerstw właściwych dla danego kraju. Dodatkowo istnieje podmiot UK Sport, który zajmuje się koordynacją działań Krajowych Rad sportu oraz dystrybucją pieniędzy publicznych przeznaczonych na sport. Krajowe Rady Sportu są odpowiedzialne za wsparcie sportu na szczeblu krajowym i lokalnym.	System organizacji sportu we Włoszech uległ w ostatnich okresie zmianie – powołane zostało Ministerstwo Polityki Młodzieżowej i Sportu w celu upodobnienia systemu zarządzania sportem we Włoszech do innych krajów Europy. Bardzo istotną organizacją w ramach kształtowania sportu we Włoszech jest również Włoski Komitet Olimpijski (CONI) i jego spółka zależna (CONI Servizi) operacyjnie zajmująca się realizacją części działań komitetu. Ważną rolę w systemie sportu kwalifikowanego we Włoszech pełni również wojsko, które posiada własne ośrodki treningowe i wysyła swoich sportowców-żołnierzy na imprezy sportowe (w tym Igrzyska Olimpijskie).
Ilość ośrodków przygotowań olimpijskich	20 (oraz 4 Bundesleistungszentren – federacyjne centra sportu wyczynowego, 174 Bundesstützpunkte (ośrodki przygotowań sportowych dla kadr federalnych))	4 (oraz 10 oficjalnych baz treningowych, które nie należą do USOC i są finansowane przez właścicieli tych obiektów, którymi są najczęściej uniwersytety, fundacje lub samorządy lokalne)	1 (plus 21 placówek reprezentujących Szwedzki Związek Sportowy)	12	4 (oraz 1 centrum badań sportowych)

	Niemcy	Stany Zjednoczone	Szwecja	Wlk. Brytania	Włochy
Lokalizacja ośrodków	OSP są lokalizowane głównie w dużych miastach Niemiec (m.in. Berlin, Monachium, Leverkusen, Lipsk, Stuttgart, Frankfurt nad Menem). Ośrodki OSP stanowią pewne centrum, wokół którego działają Federacyjne ośrodki przygotowawcze sportowych. W ten sposób wokół OSP zlokalizowanego w dużym mieście znajduje się wiele dodatkowych elementów infrastruktury sportowej, które nie mogłyby być zlokalizowane w samym mieście (centrum kajakowe, skocznie narciarskie itp.). Wokół OSP tworzą się centra sportowe, w których zlokalizowane są również szkoły sportowe.	Ośrodki typu OTC są zlokalizowane zarówno w miastach średniej wielkości (Colorado Springs, Chula Vista – powyżej 200 tys. mieszkańców) jak i w bardzo dużych miastach (Lake Placid, Marquette). Również ośrodki typu OTS znajdują się w bardzo dużych (Miami – ponad 5 mln mieszkańców aglomeracji) jak i bardzo małych miastach (Park City, Utah – 8 tys. mieszkańców).	Narodowy Komplex Sportowy w Bosön leży w odległości około 10 km od Sztokholmu na brzegu wyspy Lidingo (ośrodek ma dostęp do morza). Regionalne oddziały Szwedzkiego Związku Sportowego są zlokalizowane w zasadzie w największych miastach kraju. Ze względu na nierównomierne rozmieszczenie ludności na terenie Szwecji widoczna jest znaczna koncentracja regionalnych oddziałów Szwedzkiego Związku Sportowego w południowo-wschodniej części kraju.	Narodowe Centra Sportu w Wielkiej Brytanii są zlokalizowane zarówno w dużych miastach (np.: Sheffield, Nottingham, Londyn czy Cardiff), jak też w zupełnie małych miasteczkach/wioskach (np. Bisham, Plas Menai, Lilleshall, czy Piasy Brenin). Ośrodki zlokalizowane w dużych miastach są najczęściej ośrodkami ogólnosportowymi lub ośrodkami pełniącymi rolę krajowych instytutów sportu. Natomiast ośrodki z małych miejscowości często specjalizują się w określonej grupie sportów związanych w istniejącymi w danym miejscu warunkami geograficznymi (sporty górskie, wodne itp.).	Ośrodki Przygotowań Olimpijskich, które koncentrują się na oferowaniu sportowcom dostępu do infrastruktury sportowej są zlokalizowane w niewielkich miasteczkach (Schio, Formia, Tirrenia – każde poniżej 40 tys. Mieszkańców). Natomiast dwa ośrodki, których oferta w większym zakresie dotyczy wiedzy (edukacja w obszarze sportu, medycyna sportowa, badania naukowe w obszarze sportu) znajdują się w stolicy kraju – Rzymie.
Cechy ogólne ośrodków	System ośrodków sportowych w Niemczech składa się z 3 typów ośrodków: Ośrodki Przygotowań Olimpijskich (20 ośrodków), Federacyjnych centrów sportu wyczynowego (4 ośrodki), Federacyjnych ośrodków przygotowawczych (174 ośrodki). Centralną rolę pełnią Ośrodki Przygotowań Olimpijskich (Olympiastützpunkte – OSP), które zapewniają najlepszym sportowcom Niemiec odpowiednią bazę treningową oraz usługi dodatkowe. Sportowcy trenujący w OSP korzystają z bazy sportowej samego OSP jak i pozostałych dwóch typów ośrodków znajdujących się w pobliżu OSP.	W Stanach Zjednoczonych funkcjonują dwa typy centralnych ośrodków treningowych: Ośrodki Przygotowań Olimpijskich (Olympic Training Center – OTC) oraz Oficjalne Bazy Treningowe (Official Training Sites – OTS). Na terenie Stanów Zjednoczonych funkcjonują 4 ośrodki typu OTC oraz 10 ośrodków typu OTS. Centra typu OTC (w większości) należą do USOC, natomiast centra typu OTS są własnością różnych prywatnych podmiotów. Właściciele obiektów sportowych zabiegają o desygnację OTS (wydawaną przez USOC), gdyż to podnosi rangę centrum treningowego i pomaga w osiągnięciu przychodów komercyjnych.	W Szwecji funkcjonuje w zasadzie jeden typowy ośrodek przygotowawczy dla najlepszych sportowców – Narodowy Komplex Sportowy w Bosön. Poza ośrodkiem w Bosön działa 21 oddziałów Szwedzkiego Związku Sportowego, które posiadają własną infrastrukturę sportową lub zapewniają sportowcom dostęp do regionalnej infrastruktury sportowej (klubów, miast itp.). Rolą regionalnych oddziałów Szwedzkiego Związku Sportowego jest koordynacja i zapewnienie maksymalnego wykorzystania ośrodków przez sportowców na różnych poziomach profesjonalizmu.	Rolę centralnych ośrodków szkoleniowych w Wielkiej Brytanii pełnią Narodowe Centra Sportu, które należą do Rad Sportu w poszczególnych krajach. Część ośrodków posiada wąską specjalizację, co wynika z ich położenia w górach bądź nad morzem. Inne ośrodki pełnią rolę centrów ogólnosportowych. Część ośrodków jest również siedzibą związków sportowych z poszczególnych krajów.	Ośrodki przygotowawcze olimpijskich we Włoszech należą do Włoskiego Komitetu Olimpijskiego i są zarządzane przez spółkę zależną komitetu – CONI Servizi. W ramach 5 ośrodków zarządzanych przez CONI Servizi znajdują się dwa wyspecjalizowane ośrodki. Jeden z nich to ośrodek koncentrujący się na edukacji (Szkoła Sportowa) specjalizująca się w szkoleniu sportowców, trenerów, menedżerów sportowych itp. Drugi specjalistyczny ośrodek to Instytut Medycyny i Badań Sportowych, który prowadzi działania dotyczącej medycyny sportowej i badań naukowych w obszarze sportu.

Zakres usług	Niemcy	Stany Zjednoczone	Szwecja	Wlk. Brytania	Włochy
Do głównych zadań OSP należy zapewnienie sportowcom i zespołom olimpijskim: możliwości treningowych, wsparcia medycznego sportowej, fizjoterapii, metodyki treningów, zajęć ogólnorozwojowych, psychologii, dietytyki i rozwoju zawodowego. OSP specjalizują się w stosunkowo szerokich grupach dyscyplin sportowych. OSP zapewniają sportowcom bazę noclegową.	Ośrodki (OTC i OTS) oferują sportowcom dostęp do szerokiej infrastruktury sportowej. Dodatkowo ośrodek OTC – Centrum Edukacji Olimpijskiej (OEC) w Marquette daje sportowcom możliwość połączenia treningu sportowego z edukacją (ośrodek współpracuje z Uniwersytetem Northern Michigan oraz z Marquette Senior High School). Ośrodki oferują również sportowcom usługi z obszaru szeroko pojętej medycyny sportowej. W dwóch ośrodkach znajdują się również centra badawcze zajmujące się różnego rodzaju badaniami naukowymi w obszarze sportu (m.in. biomechanika, fizjologia, psychologia sportu, informatyką oraz technologią inżynierską).	Narodowy Komplex Sportowy oferuje sportowcom dostęp do infrastruktury sportowej, a także wsparcie w obszarze psychologii, fizjologii, medycyny sportowej i analizy ruchu. Dodatkowo w ramach Narodowego Kompleksu Sportowego czolowi sportowcy mogą kontynuować edukację (Bozon's Sports College). Ośrodek prowadzi również kursy w obszarze sportu. Zakres usług regionalnych oddziałów Szwedzkiego Związku Sportowego obejmuje przede wszystkim organizację wydarzeń sportowych, wsparcie i dofinansowanie klubów sportowych, udzielanie i administrowanie stypendiami dla sportowców.	Narodowe Centrum Sportu są finansowane z dwóch zasadniczych źródeł: wsparcie właścicieli ośrodków (Krajowe Rady Sportu) oraz ze źródeł komercyjnych. Z kolei Krajowe Rady Sportu są finansowane z dotacji publicznych oraz z zysków z loterii krajowej. Jeżeli chodzi o przychody komercyjne to obejmują one przychody z udostępniania ośrodków społeczności lokalnym, a także z umów sponsorskich itp. Co do zasady źródła centralne (dotacje publiczne i wsparcie z loterii krajowej) pokrywają około 30-40% kosztów utrzymania i rozwoju Narodowych Centrów Sportu. Łączny wynik finansowy z działalności pięciu Narodowych Centrów Sportu w Anglii w roku 2007/2008 (rok finansowy kończy się 31 marca) wyniósł – 5 251 tys. funtów.	Ośrodki znajdujące się w małych miastach oferują sportowcom dostęp do infrastruktury sportowej, bazę noclegową, ofertę medyczną i fizjoterapeutyczną, biomechaniczną i psychologiczną. Natomiast ośrodki zlokalizowane w Rzymie oferują szkolenia w obszarze sportu, badania sportowców (określenie stanu zdrowia). Instytut Medycyny i Badań Sportowych prowadzi działalność badawczo rozwojową, a także dydaktyczno-szkoleniową.	Ogólnie sport we Włoszech jest finansowany przede wszystkim ze źródeł centralnych. Około 450 mln euro rocznie Ministerstwo Polityki Młodzieżowej i Sportu przeznacza na CONI. Centralne ośrodki sportowe są również współfinansowane z komercyjnej działalności operacyjnej; lecz ich przychody nie pokrywają kosztów. Dodatkowo ośrodki są finansowane przez firmę zarządzającą ośrodkami – CONI Servizi, która z kolei otrzymuje wsparcie od Włoskiego Komitetu Olimpijskiego. Działalność Komitetu Olimpijskiego jest prawie w całości finansowana z dotacji rządowych. Przychody z działalności komercyjnej i przychody osiągnięte przez strukturę terytorialną to jedynie około 2,5% łącznych przychodów. W 2008 roku Komitet Olimpijski przeznaczył 77,3 mln euro na przygotowania olimpijskie (w tym na wsparcie federacji).
Finansowanie Centralne ośrodki sportowe – OSP są wspierane głównie ze środków rządowych (z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych), a także ze środków landów oraz gmin, w których się znajdują. Działania komercyjne stanowią znacznym poniżej 10% źródeł finansowania OSP. Koszty ośrodków przygotowujących olimpijskich są ponoszone ze środków państwowych i landu, w tym około 2/3 jest finansowanie ze środków państwowych. W 2007 roku ośrodki otrzymały wsparcie olimpijskich o wartości 25 mln euro. Państwo wspiera zarówno działalność operacyjną ośrodków sportowych w Niemczech, jak i projekty inwestycyjne.	USOC jest finansowany ze źródeł komercyjnych. Głównym źródłem przychodów USOC są prawa do symboli/marek USOC oraz darowizny. Ośrodki typu OTS są finansowane przez właściciela (USOC) oraz z własnej działalności komercyjnej i od sponsorów. Bardzo istotnym elementem finansowania OTC są przychody od sponsorów, które obejmują sprzedaż praw do nazwy obiektu, powierzeni reklamowych itp. Na koszty OTC w 2005 r. USOC przekazał 23,3 mln USD). Natomiast ośrodki OTS są finansowane z działalności komercyjnej oraz przez ich właścicieli (np. uniwersytety).	Ośrodki sportowe w Szwecji są finansowane przez rząd centralny, rządy lokalne oraz z zysków szwedzkiej loterii narodowej. Na wsparcie ośrodków sportowych w 2006 roku zostało przeznaczonych około 60 mln euro (dotyczy to wszystkich typów ośrodków sportowych). Ponadto Narodowy Komplex Sportowy w Bosön generuje przychody komercyjne m.in. z organizacji różnego rodzaju konferencji/kongresów oraz udostępniania obiektów klientom komercyjnym.	Narodowe Centrum Sportu są finansowane z dwóch zasadniczych źródeł: wsparcie właścicieli ośrodków (Krajowe Rady Sportu) oraz ze źródeł komercyjnych. Z kolei Krajowe Rady Sportu są finansowane z dotacji publicznych oraz z zysków z loterii krajowej. Jeżeli chodzi o przychody komercyjne to obejmują one przychody z udostępniania ośrodków społeczności lokalnym, a także z umów sponsorskich itp. Co do zasady źródła centralne (dotacje publiczne i wsparcie z loterii krajowej) pokrywają około 30-40% kosztów utrzymania i rozwoju Narodowych Centrów Sportu. Łączny wynik finansowy z działalności pięciu Narodowych Centrów Sportu w Anglii w roku 2007/2008 (rok finansowy kończy się 31 marca) wyniósł – 5 251 tys. funtów.	Narodowe Centrum Sportu są finansowane z dwóch zasadniczych źródeł: wsparcie właścicieli ośrodków (Krajowe Rady Sportu) oraz ze źródeł komercyjnych. Z kolei Krajowe Rady Sportu są finansowane z dotacji publicznych oraz z zysków z loterii krajowej. Jeżeli chodzi o przychody komercyjne to obejmują one przychody z udostępniania ośrodków społeczności lokalnym, a także z umów sponsorskich itp. Co do zasady źródła centralne (dotacje publiczne i wsparcie z loterii krajowej) pokrywają około 30-40% kosztów utrzymania i rozwoju Narodowych Centrów Sportu. Łączny wynik finansowy z działalności pięciu Narodowych Centrów Sportu w Anglii w roku 2007/2008 (rok finansowy kończy się 31 marca) wyniósł – 5 251 tys. funtów.	Ogólnie sport we Włoszech jest finansowany przede wszystkim ze źródeł centralnych. Około 450 mln euro rocznie Ministerstwo Polityki Młodzieżowej i Sportu przeznacza na CONI. Centralne ośrodki sportowe są również współfinansowane z komercyjnej działalności operacyjnej; lecz ich przychody nie pokrywają kosztów. Dodatkowo ośrodki są finansowane przez firmę zarządzającą ośrodkami – CONI Servizi, która z kolei otrzymuje wsparcie od Włoskiego Komitetu Olimpijskiego. Działalność Komitetu Olimpijskiego jest prawie w całości finansowana z dotacji rządowych. Przychody z działalności komercyjnej i przychody osiągnięte przez strukturę terytorialną to jedynie około 2,5% łącznych przychodów. W 2008 roku Komitet Olimpijski przeznaczył 77,3 mln euro na przygotowania olimpijskie (w tym na wsparcie federacji).

	Niemcy	Stany Zjednoczone	Szwecja	Wlk. Brytania	Włochy
Infrastruktura	System niemieckich ośrodków sportowych zapewnia sportowcom bardzo dobrą infrastrukturę sportową. Oprócz infrastruktury należącej do samych OSP, sportowcy mają do dyspozycji obiekty Federacyjnych ośrodków przygotowani sportowców, których infrastruktura jest zazwyczaj wyspecjalizowana dla wąskich grup dyscyplin sportowych.	Ośrodki OTC posiadają rozbudowaną infrastrukturę sportową. Niemal w każdym z ośrodków znajdują się kompleksy hal sportowych, stadiony lekkoatletyczne i centra sportów wodnych. W wielu przypadkach obiekty sportowe pełnią rolę obiektów widowiskowych. Natomiast ośrodki OTS posiadają skromniejszą infrastrukturę, co wynika głównie ze specjalizacji poszczególnych OTS (co do zasady OTS są ściślej wyspecjalizowane niż ośrodki OTC).	Narodowy Kompleks Sportowy posiada stosunkowo rozbudowaną infrastrukturę sportową; wielofunkcyjną halę sportową, basen rekreacyjny, otwarte boiska pikarskie itp. Niemniej infrastruktura ośrodka nie jest tak rozbudowana jak w przypadku ośrodków centralnych innych krajów.	Ośrodki zlokalizowane w dużych miastach (bądź w pobliżu dużych miast) posiadają rozbudowaną infrastrukturę sportową pozwalającą na wykorzystywanie ośrodków przez sportowców wielu dyscyplin. Natomiast ośrodki górskie czy nadmorskie posiadają infrastrukturę mocno ukierunkowaną na wąską grupę dyscyplin sportowych. Warto zauważyć, że ośrodki w Wielkiej Brytanii nie posiadają znacznych baz noclegowych – z 12 ośrodków tylko 3 posiadają bazę noclegową na ponad 100 osób, ale żaden ośrodek nie ma bazy noclegowej na więcej niż 200 osób.	Infrastruktura Centrów Przygotowań Olimpijskich we Włoszech nie jest bardzo rozbudowana. Tylko Centrum Przygotowań Olimpijskich w Formii „Bruno Zauli” posiada szeroko rozbudowaną infrastrukturę sportową – głównie w dyscyplinach lekkoatletycznych, a także w tenisie ziemnym, szermierce, boksie oraz żeglarswie.
Liczba ludności (koniec 2012 r.) w mln	81,3	313,8	9,6	63,0	61,3
	Źródło: Bundesministerium des Inneren, Deutscher Olympischer Sportbund, Bundeswehr Streitkräftebasis, Deutscher Olympischer Sportbund, 11. Sportbericht der Bundesregierung, www.gluucksspirale.de, www.osp-berlin.de, Olympiastützpunkt Berlin Jahresbericht 2007, www.olympiastuetzpunkte.de, OSP Bayern, www.olympiastuetzpunkte.de	Źródło: Dane finansowe na podstawie: charityreports.bbb.org/public/Report.aspx?CharityID=1508&bureauID=9999,	Źródło: www.regeringen.se/sb/d/8371/a/74129), Raport roczny Szwedzkiego Komitetu Olimpijskiego za 2007 rok, www.sok.se, www.dalaidrotten.se; www.gotsport.se; www.gastrikeidrotten.rf.se; www.rf.se/halland/, www.rf.se/templates/Pages/InformationPage_____605.aspx, www.rf.se	Źródło: http://www.sportengland.org/about-us/national-centres/ ,	Źródło: www.politichegiovaniliesport.it/Budżet Ministerstwa Polityki Młodzieżowej i Sportu na 2008 rok. www.pogas.it. Dane finansowe na podstawie budżetu na 2008 rok Włoskiego Komitetu Olimpijskiego Conti. www.coni.it, schio.coni.it, formia.coni.it, www.scuoladellosport.coni.it; tirrenia.coni.it, www.scienzadellosport.coni.it

Źródło podstawowe: Deloitte Business Consulting S.A., Analiza funkcjonowania systemów ośrodków sportowych w wybranych krajach, Część 2 dokumentacji z realizacji prac Audyt i wizja rozwoju COS, listopad 2008.

5.14. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Sportu i Turystyki
8. Minister Finansów
9. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
10. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego
11. Przewodniczący Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Sejmu RP
12. Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
13. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
14. Przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP
15. Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP